

Raport z ewaluacji projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa (2018 r.) realizowanego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury Bardzo Młoda Kultura 2016-2018

Opracowanie:

dr Wojciech Broszkiewicz

Explicator Research&Consulting

tel. 660 799 470, e-mail: w.broszkiewicz@explicator.pl

Spis treści

Wstęp	6
1. Zarys metodologii badań ewaluacyjnych.....	9
1.1 Rodzaj ewaluacji	9
1.2 Problematyka badawcza.....	9
1.3 Metody badawcze, źródła danych i organizacja badań	14
2. Najważniejsze ustalenia badań ewaluacyjnych	18
2.1 Warsztaty.....	18
2.1.1 Warsztaty – zakres realizacji celów.....	18
2.1.2 Warsztaty – wnioski	19
2.1.3 Warsztaty – rekomendacje	19
2.2 Konkursy grantowe	21
2.2.1 Konkursy grantowe – zakres realizacji celów.....	21
2.2.2 Konkursy grantowe – wnioski	22
2.2.3 Konkursy grantowe – rekomendacje	22
2.3 Projekty	23
2.3.1 Projekty – zakres realizacji celów.....	23
2.3.2 Projekty – wnioski (mocne i słabe strony)	24
2.3.3 Projekty – rekomendacje	25
2.4 Działania informacyjne	26
2.4.1 Działania informacyjne – najważniejsze ustalenia	26
2.4.2 Działania informacyjne – wnioski (mocne i słabe strony).....	26
2.4.3 Działania informacyjne – rekomendacje.....	27
3. Ocena aspektów organizacyjnych warsztatów	29
3.1 Poziom realizacji założonych celów formalnych	29
3.1.1 Określenie warunków uczestnictwa w warsztatach.....	29
3.1.2 Zakres działań informacyjnych	30
3.1.3 Procedura zgłaszania uczestnictwa	32
3.1.4 Miejsca przeprowadzenia warsztatów.....	32
3.1.5 Realizacja założonej liczby warsztatów.....	34
3.1.6 Materiały dla uczestników warsztatów.....	35
3.2 Zakres uczestnictwa w warsztatach beneficjentów projektu PEK	36
3.2.1 Struktura uczestników warsztatów	36
3.2.2 Frekwencja na warsztatach.....	39
3.3 Opinia uczestników warsztatów i trenerów na temat organizacji szkoleń.....	41
3.3.1 Opinia uczestników warsztatów na temat aspektów organizacyjnych	41
3.3.2 Opinia trenerów na temat aspektów organizacyjnych warsztatów	41
4. Ocena aspektów merytorycznych warsztatów	42
4.1 Dobór treści warsztatów i wybór trenerów	42

4.1.1 Kryteria doboru treści i zawartość merytoryczna warsztatów	42
4.1.2 Kryteria wyboru trenerów	44
4.2 Poziom merytoryczny warsztatów w opinii uczestników i trenerów	46
4.2.1 Opinia uczestników warsztatów na temat kwestii merytorycznych szkoleń	46
4.2.2 Opinia trenerów na temat kwestii merytorycznych warsztatów	47
5. Uczestnictwo w warsztatach w kontekście integracji osób zajmujących się edukacją kulturową	48
6. Konkurs grantowy – formuła tzw. regrantingu	49
6.1 Powiązanie z warsztatami	49
6.1.1 Mocne i słabe strony powiązania tzw. regrantingu z warsztatami	49
6.1.2 Wnioski i rekomendacje dotyczące powiązania tzw. regrantingu z warsztatami	49
6.2 Zasada partnerstwa	49
6.2.1 Mocne i słabe strony wymogu partnerstwa	50
6.2.2 Wnioski i rekomendacje dotyczące wymogu partnerstwa	50
6.3 Regionalizacja	50
6.3.1 Mocne i słabe strony podejścia do kwestii regionalizacji	51
6.3.2 Wnioski i rekomendacje dotyczące regionalizacji	51
6.4. Liczba dotowanych przedsięwzięć i wielkość dotacji	51
6.4.1 Mocne i słabe strony dotyczące liczby dotowanych przedsięwzięć i wielkości dotacji	53
6.4.2 Wnioski i rekomendacje dotyczące liczby dotowanych przedsięwzięć i wielkości dotacji	53
6.5 Formy tzw. tutoringu	54
6.5.1 Mocne i słabe strony tzw. tutoringu	56
6.5.2 Wnioski i rekomendacje dotyczące tzw. tutoringu	56
7. Sposób konstrukcji formularza aplikacji	57
7.1 Podstawowe sekcje formularza	57
7.1 Podstawowe sekcje formularza	57
7.1.1 Mocne i słabe strony konstrukcji formularzy	58
7.1.2 Wnioski dotyczące konstrukcji formularzy	59
7.2 Zgodność formularza z kryteriami z regulaminu	60
8. Zasady konstruowania kart oceny i praca jury	62
8.1 Wykorzystanie kart oceny	62
8.2 Obszary podlegające ocenie	62
8.3 Waga kryteriów szczegółowych	64
8.4 Skład jury	64
8.4.1 Liczebność komisji	64
8.4.2 Międzysektorowe doświadczenie zawodowe uczestników jury	64
8.4.3 Niezależność oceny członków komisji	65
8.4.4 Zapraszanie osób z Programu do udziału w jury	65
8.5 Wnioski i rekomendacje dotyczące prac jury	66
9. Informowanie o wynikach konkursu	67

9.1 Tworzenie i treść protokołów	67
9.2 Udostępnianie wyników postępowań konkursowych	67
9.3 Wnioski i rekomendacje dotyczące procedury informowania o wynikach konkursu	67
10. Zwycięskie projekty edukacyjne.....	68
10.1 Miejsca realizacji działań	68
10.2 Pomysłodawcy i partnerzy w przedsięwzięciach	68
10.3 Zakładani odbiorcy działań.....	70
10.4 Charakterystyka projektów (w zarysie)	70
10.4.1 Krzeszów z Pasją – Krzeszowska Chata.....	70
10.4.2 Mam duszę artysty.....	70
10.4.3 Nad brzegami Tanwi	71
10.4.4 Przystankowy Street Art.....	71
10.4.5 Weekend Szanty nad Wisłokiem.....	72
10.4.6 Z folklorem za pan brat - Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego.....	72
10.4.7 Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne.....	73
10.5 Metody pracy	73
11. Podstawowe informacje dotyczące projektów	74
11.1 Nazwy projektów i osoby zaangażowane w ich realizację.....	74
11.2 Miejsca realizacji projektów i ogólne ramy czasowe.....	79
11.3 Projekty w liczbach	82
12. Aspekty techniczno-organizacyjne i ogólna ocena realizacji projektów	84
12.1 Harmonogramy realizacji projektów.....	84
12.1.1 Krzeszów z Pasją – Krzeszowska Chata – harmonogram projektu	84
12.1.2 Mam duszę artysty – harmonogram projektu	85
12.1.3 Nad brzegami Tanwi – harmonogram projektu.....	86
12.1.4 Przystankowy Street Art – harmonogram projektu	87
12.1.5 Weekend Szanty nad Wisłokiem – harmonogram projektu	88
12.1.6 Z folklorem za pan brat Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego” – harmonogram projektu	89
12.1.7 Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne – harmonogram projektu	90
12.2 Ogólna ocena przebiegu projektu i najważniejsze problemy związane z jego realizacją..	90
12.3 Relacje pomiędzy poszczególnymi podmiotami odpowiedzialnymi za realizację projektów	94
13. Merytoryczna strona zrealizowanych projektów.....	97
13.1 Zakres realizacji celów merytorycznych założonych przez wnioskodawców w ujęciu zbiorczym	97
13.2 Realizacja celów merytorycznych w poszczególnych projektach	99
13.2.1 Krzeszów z Pasją – Krzeszowska Chata – założenia projektu a realizacja	99
13.2.2 Mam duszę artysty – założenia projektu a realizacja	99
13.2.3 Nad brzegami Tanwi – założenia projektu a realizacja.....	100
13.2.4 Przystankowy Street Art – założenia projektu a realizacja	100

13.2.5 Weekend Szanty nad Wisłokiem – założenia projektu a realizacja	100
13.2.6 Z folklorem za pan brat – Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego – założenia projektu a realizacja	100
13.2.7 Zespołowo! Integracyjne warsztaty teatralne – założenia projektu a realizacja.....	101
13.3 Różnice pomiędzy założeniami i realizacją projektów	101
14. Odbiorcy projektów i efektywność finansowa	102
14.1 Grupy docelowe zrealizowanych projektów	102
14.2 Odbiorcy projektów w poszczególnych projektach	103
14.3 Efektywność finansowa	103
15. Działania informacyjne promocyjne	105
15.1. Krzeszów z Pasją „Krzeszowska Chata” – działania informacyjne i promocyjne	105
15.2. Mam duszę artysty – działania informacyjne i promocyjne	106
15.3. Nad brzegami Tanwi – działania informacyjne i promocyjne	107
15.4. Przystankowy Street Art – działania informacyjne i promocyjne.....	108
15.5. Weekend Szanty nad Wisłokiem – działania informacyjne i promocyjne	109
15.6. Z folklorem za pan brat „Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego” – działania informacyjne i promocyjne	110
15.7. Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne – działania informacyjne i promocyjne	111
Spis rysunków, tabel, wykresów i zestawień	112
Aneks.....	115
Plakat projektu Krzeszów z Pasją „Krzeszowska Chata”	115
Plakat projektu Mam duszę artysty.....	116
Plakat projektu Przystankowy Street Art	116
Plakat projektu Weekend Szanty nad Wisłokiem.....	118
Plakat projektu Z folklorem za pan brat Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego	119
Plakat projektu Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne.....	120
Plakat projektu Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne – spektakl	121

Wstęp

Program Bardzo Młoda Kultura (BMK) – jak wynika z zapisów na oficjalnej stronie Narodowego Centrum Kultury (NCK) – powstał z inicjatywy Obywateli Kultury. Podstawowym celem trzyletniego programu realizowanego w ramach Paktu dla Kultury jest budowanie systemowych rozwiązań wzmacniających stymulowanie kreatywności i edukacji kulturowej przez 16 podmiotów reprezentujących każde województwo. Integralną częścią tych działań jest projekt Podkarpacka Edukacja Kulturowa (PEK).

Do zadań wyłonionych w konkursie Operatorów regionalnych należą takie kwestie jak:

- identyfikacja instytucji i organizacji zajmujących się edukacją kulturową w regionie oraz opis zasobów i ograniczeń dla rozwijania praktyk w zakresie edukacji kulturowej i artystycznej w regionie;
- prowadzenie działalności szkoleniowej, wzmacniającej kompetencje edukatorów i nauczycieli oraz rozwijanie systemów i źródeł informacji z których będą mogli korzystać poszukujący wartościowych inicjatyw i aktywności w zakresie edukacji kulturowej i artystycznej;
- przygotowywanie otwartych konkursów, poprzez które finansowane będą w ramach województwa przedsięwzięcia edukacyjne realizowane wspólnie przez instytucje i organizacje reprezentujące oświatę i kulturę;
- tworzenie sieci współpracy pomiędzy osobami zatrudnionymi w instytucjach i organizacjach kulturalnych i oświatowych oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych.

Ważnym elementem programu jest finansowe wsparcie na trzyletni okres realizacji programu, a także pomoc organizacyjna i merytoryczna ze strony powołanego przez NCK zespołu zajmującego się obsługą programu.¹

Podstawowym celem Programu Bardzo Młoda Kultura – jak wynika z informacji umieszczonych na stronie NCK – jest wspieranie edukacji kulturowej w Polsce. Cel ten ma być urzeczywistniany przez realizację całego szeregu zadań pośrednich, a w tym:

- propagowanie nowoczesnych form edukacji kulturowej oraz świadomości, iż stanowi ona jedno z najważniejszych narzędzi budowania demokratycznego społeczeństwa opartego na otwartości, tolerancji i solidarności, a przy tym wspierającego twórczy eksperyment i propagującego egalitarne formy życia zbiorowego;
- poszerzenie zakresu osób, które mogą uczestniczyć w różnych formach edukacji kulturowej, w tym umożliwianie egalitarnego udziału w nich dzieci i młodzieży;
- wzmacnianie wiedzy, umiejętności i kompetencji osób, które zajmują się edukacją kulturową w Polsce, w tym nauczycieli, osób zatrudnionych w instytucjach kultury i tych działających w organizacjach pozarządowych;
- stwarzanie okazji do współdziałania osób zajmujących się edukacją kulturową, a reprezentujących sferę edukacji i kultury, a także kreowanie organizacyjnych, finansowych i merytorycznych podstaw tego rodzaju współpracy;

¹ Narodowe Centrum Kultury, <http://www.nck.pl/o-programie-4/> (Dostęp: 18.07.2017r.).

- prowadzenie działań popularyzujących znaczenie, rolę i doniosłość edukacji kulturowej wśród osób odpowiedzialnych za lokalne polityki społeczne i kulturalne, rodziców i prawnych opiekunów dzieci i młodzieży;
- identyfikowanie lokalnych potencjałów, których wykorzystanie wzmacnia edukację kulturową, a także rozpoznawanie przeszkód i barier dla jej rozwijania w regionie;
- propagowanie zwyczaju prowadzenia wieloletnich programów edukacyjnych w regionach, w tym wzmacnianie świadomości, iż efektywne działania z zakresu edukacji kulturowej powinny mieć systematyczny i długotrwały charakter, by przynosić pożądane rezultaty.²

Celem projektu realizowanego w latach 2016-2018 – jak wynika natomiast z informacji zamieszczonych na stronie internetowej Centrum Kulturalnego w Przemyśle – jest wzmacnianie roli edukacji kulturowej w Polsce oraz polepszanie współpracy pomiędzy sektorami kultury i edukacji.³ W Raporcie autoewaluacyjnym z 2016 r. dotyczącym działań Operatora regionalnego na Podkarpaciu wskazano ponadto następujące cele szczegółowe:

- zintegrowanie środowiska osób związanych z edukacją kulturową;
- zintensyfikowanie współpracy pomiędzy sektorem edukacji a sektorem kultury;
- podniesienie kompetencji kadry zajmującej się edukacją kulturową oraz rozbudzenie potrzeby profesjonalizacji;
- kształtowanie przez poszczególne podmioty przyszłych inicjatyw z zakresu edukacji kulturowej w oparciu o rozpoznane potrzeby odbiorców;
- wykorzystywanie w różnych dziedzinach życia społecznego umiejętności, na które nacisk położony był w programie: kreatywności, współdziałania dla osiągnięcia wspólnych celów, otwartości;
- rozpoczęcie działań związanych z edukacją kulturową przez podmioty, które dotąd tego nie czyniły, a przez wzgląd na swój charakter powinny;
- uświadomienie egalitarnego charakteru kultury, w której uczestnictwo jest jednym z warunków rozwoju i doskonalenia.⁴

Osiągnięcie wyszczególnionych wyżej celów wymaga podjęcia następujących działań:

- przeprowadzenie diagnozy regionalnego środowiska zajmującego się edukacją kulturową (identyfikacja podmiotów zajmujących się tego typu działalnością w regionie, określenie relacji występujących pomiędzy nimi, potencjałów i ograniczeń) oraz przedstawianie ich wyników;
- przeprowadzenie spotkań organizacyjnych, informacyjnych i integracyjnych skierowanych do animatorów kultury, przedstawicieli instytucji kultury i placówek oświatowo-edukacyjnych;
- utworzenie portalu związanego z edukacją kulturową w regionie;
- organizowanie szkoleń i warsztatów dla osób związanych z edukacją kulturową;

² Narodowe Centrum Kultury, <http://www.nck.pl/cele/> (Dostęp: 18.07.2017r.).

³ Centrum Kulturalne w Przemyśle, <http://www.pek-ck.pl/o-programie> (Dostęp: 18.07.2017r.).

⁴ K. Łysy, *Raport autoewaluacyjny pierwszego roku realizacji trzyletniego projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa realizowanego w ramach trzyletniego programu Narodowego Centrum Kultury Bardzo Młoda Kultura 2016-2018*, Przemyśl 2016.

– przeprowadzenie prowadzenie tzw. konkursów regrantingowych skierowanych do osób biorących udział we wcześniejszych działaniach, dzięki którym będą mogli oni realizować swoje autorskie projekty z zakresu edukacji kulturowej.

Jak wskazują wymienione wyżej cele działań podejmowanych w ramach projektu jest on głównie skierowany do przedstawicieli instytucji i organizacji zajmujących się edukacją kulturową, tj. edukatorów, animatorów i nauczycieli, szczególnie osób pracujących z dziećmi i młodzieżą. Jednakże do beneficjentów projektu należą także przedstawiciele władz (szczególnie samorządowych), tj. decydenci i urzędnicy mający wpływ na treści i finansowanie działań związanych z kulturą. To także przedstawiciele biznesu, którzy mogą partycypować w tego rodzaju przedsięwzięciach. Bezpośrednimi grupami odbiorców są więc uczestnicy warsztatów oraz zwycięzcy konkursów grantowych. Natomiast pośrednimi odbiorcami są wszystkie te osoby, do których dotarła informacja dotycząca założeń projektu oraz opracowania będące wynikiem działań podejmowanych w jego ramach.

Zgodnie z zasadami ewaluacji osiągnięcie celów należy rozpatrzyć poprzez pryzmat trafności, efektywności, skuteczności i użyteczności podjętych działań w odniesieniu do założonych celów. W związku z tym w badaniach zostaną uwzględnione kwestie techniczno-organizacyjne i merytoryczne związane z realizacją warsztatów. Trzeba tu podkreślić, iż pomimo tego, że w języku polskim synonimem słowa „ewaluacja” jest „ocena” nie należy traktować badań ewaluacyjnych jako czynności zmierzających do wystawienia jakiejś określonej noty. Badania tego rodzaju to proces, w ramach którego ocenianie określonych aspektów ewaluowanych przedsięwzięć jest jednym z czynników, który ma doprowadzić do podniesienia jakości podejmowanych działań.⁵ Nie chodzi tu więc o rozliczanie i piętnowanie, ale partycypacyjne dążenie do osiągnięcia jak najlepszych rezultatów. Dlatego też w ewaluacji uwzględnia się opinie i racje wszystkich działających podmiotów (tj. organizatorów, beneficjentów, ekspertów, trenerów itp.) zgodnie z założeniem, że wszystkie te osoby mają na celu osiągnięcie jak najlepszych efektów swojej pracy. Tym samym podstawowym założeniem wskazywania ewentualnych niedociągnięć jest poprawa trafności, efektywności, skuteczności i użyteczności ewaluowanych projektów.

Badania ewaluacyjne zostały podzielone na etapy odpowiadające poszczególnym działaniom w ramach PEK w 2017 r. (ewaluacja warsztatów do 22.06.2018 r. ewaluacja konkursów grantowych do 06.07.2018 r., ewaluacja projektów oraz działań informacyjnych i promocyjnych do 16.11.2018 r.).

⁵ Por. K. Olejniczak, *Teoretyczne podstawy ewaluacji ex-post* (w:) *Ewaluacja ex-post. Teoria i praktyka badawcza*, A. Haber red., Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2007, s. 15.

1. Zarys metodologii badań ewaluacyjnych

1.1 Rodzaj ewaluacji

Opracowanie to jest efektem podjęcia zabiegów mających za zadanie określenie zgodności podjętych działań z założonymi celami. Ewaluacja ta ma charakter zewnętrzny, to znaczy, iż jest ona przeprowadzona przez podmiot, który nie jest związany z Operatorem regionalnym żadną formalną relacją zależności. Zaletą tego rodzaju rozwiązania jest zwiększenie poziomu obiektywizmu w podejściu do problematyki badawczej. Wadą może być tu jednak brak możliwości uczestniczenia w wewnętrznych procesach decyzyjnych. Ponadto jest to ewaluacja *ex post*, to znaczy dokonana po zakończeniu badanego procesu.⁶ Ewaluacja tego rodzaju ma charakter podsumowujący, a jej główne funkcje to:

- wzmacnianie odpowiedzialności – przede wszystkim zbadanie relacji przyczynowo-skutkowej między podjętą interwencją a efektami i procesami wywołanymi w danym układzie, a w rezultacie pokazanie sukcesu lub porażki interwencji;
- wsparcie procesów uczenia się – szczególnie weryfikowanie teorii, założeń i paradygmatów leżących u podstaw interwencji.⁷

Ponadto, co warto również podkreślić, ewaluacja nie jest synonimem oceny. Jest ona procesem, którego tylko jednym z elementów jest właśnie ocena.⁸ Efektem ewaluacji jest informacja zwrotna mająca na celu zwiększenie trafności, efektywności, skuteczności i użyteczności podejmowanych przedsięwzięć. Tym samym szczególnie uzasadniona jest ewaluacja prowadzona w sposób partycypacyjny przy współuczestnictwie wszystkich zainteresowanych stron (realizatorów, beneficjentów, ekspertów itd.), których wspólną ideą jest praca nad jakością działań prowadzonych dla dobra wspólnego.

1.2 Problematyka badawcza

Spośród wszystkich celów jakie postawiono przed realizatorami projektu PEK w przypadku organizacji szkoleń konieczne było skupienie się na takich jak:

- prowadzenie działalności szkoleniowej, wzmacniającej kompetencje edukatorów i nauczycieli, podniesienie kompetencji kadry zajmującej się edukacją kulturową oraz rozbudzanie potrzeby profesjonalizacji;
 - integracja środowiska osób związanego z edukacją kulturową (tzw. sieciowanie).
- Wskaźnikami osiągnięcia wymienionych wyżej celów są:
- sprawna organizacja i przeprowadzenie warsztatów dla osób ze sfery edukacji kulturowej;
 - opinia uczestników i trenerów odnośnie organizacji oraz aspektów merytorycznych warsztatów;
 - zachowania uczestników w trakcie warsztatów – por. Zestawienie 1.

⁶ Ewaluacja programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej, Podręcznik ewaluacji programów realizowanych przez Władzę Wdrażającą Programy Europejskie, Warszawa 2006, s. 10.

⁷ K. Olejniczak, Teoretyczne podstawy ewaluacji *ex-post*, w: Ewaluacja *ex-post*. Teoria i praktyka badawcza, A. Haber (red.), Warszawa 2007, s. 22.

⁸ K. Olejniczak, *op. cit.*, s. 15.

Zestawienie 1 Cele przeprowadzenia warsztatów i warunki ich osiągnięcia (wskaźniki)

Lp.	Cele	Wskaźniki	Uszczegółowienie
1.	prowadzenie działalności szkoleniowej	organizacja warsztatów	- promocja udziału w warsztatach, - miejsce i czas przeprowadzenia warsztatów; - przebieg warsztatów; - sprawność prowadzenia warsztatów.
2.	wzmacnianie kompetencji edukatorów i nauczycieli oraz podniesienie kompetencji kadry zajmującej się edukacją kulturową, a także rozbudzanie potrzeby profesjonalizacji	dobór treści warsztatów oraz wybór trenerów	- uwzględnienie zapotrzebowania beneficjentów; - kompetencje i doświadczenie trenerów, - poziom przygotowania uczestników szkoleń do wnioskowania o grant w ramach PEK (proporcja wniosków do liczby uczestników).
3.	integracja środowiska osób związanego z edukacją kulturową (tzw. sieciowanie).	zachowania uczestników w trakcie warsztatów	- autoprezentacja; - współpraca w trakcie warsztatów; - wymiana doświadczeń; - deklarowanie chęci kontynuacji współpracy.

Źródło: opracowanie własne.

Na organizację warsztatów składają się takie czynności jak: ustalenie reguł udziału w szkoleniach (przygotowanie regulaminu), działania informacyjne, organizacja naboru uczestników, wybór miejsc i realizacja szkoleń oraz przygotowanie materiałów szkoleniowych. Te aspekty mają wpływ na profil uczestników, ich liczbę oraz frekwencję na poszczególnych warsztatach. Szczególnie istotna jest tu opinia uczestników warsztatów, ale także trenerów na temat organizacji szkoleń. Natomiast z merytorycznego punktu widzenia ważny jest dobór treści szkoleń oraz wybór trenerów. Należy tu podkreślić, że tego rodzaju kwestia także warunkuje poziom uczestnictwa beneficjentów projektu. Im trafniej treści szkoleń są dobrane do potrzeb osób tym większa jest ich motywacja do wzięcia w nich udziału. Ponadto integracja uczestników szkoleń może być warunkowana przez ich cechy osobowościowe (komunikatywność, otwartość), status społeczny, miejsca realizacji warsztatów, ale również sposób przeprowadzenia warsztatów – por. Zestawienie 2.

Zestawienie 2 Problematyka ewaluacji warsztatów w ujęciu tabelarycznym

Zasadnicze aspekty warsztatów	Problemy	Problemy szczegółowe	Metoda / technika
organizacja warsztatów	Jaki jest poziom realizacji założonych aspektów formalnych warsztatów?	Jak określono warunki uczestnictwa w warsztatach?	analiza Desk Research / ankieta CAWI
		Jaki był zakres działań informacyjnych (kanały informacyjne, zasięg informacji)?	
		Jaka była procedura zgłaszania uczestnictwa?	
		Jakie miejsca zostały wybrane do realizacji szkoleń?	
		Jaki jest poziom realizacji założonej liczby warsztatów?	
		Jakie przygotowano materiały szkoleniowe?	
	Jaki był zakres uczestnictwa w warsztatach beneficjentów projektu PEK?	Jaka jest struktura uczestników warsztatów (płeć, miejsce zamieszkania, wiek)?	
		Jaki był poziom frekwencji na warsztatach (liczba zgłoszeń a faktyczna liczba uczestników)?	
	Jaka jest opinia uczestników warsztatów i trenerów na temat ich organizacji?	Jaka jest opinia uczestników warsztatów na temat aspektów organizacyjnych szkoleń?	ankieta CAWI
		Jaka jest opinia trenerów na temat aspektów organizacyjnych warsztatów?	wywiad IDI / ankieta CAWI
zagadnienia merytoryczne	Jakie były kryteria doboru treści warsztatów i trenerów?	Jakie były kryteria doboru treści warsztatów?	analiza Desk Research
		Jakie były kryteria doboru trenerów?	
	Jak oceniony został poziom merytoryczny warsztatów przez ich uczestników?	Jaka jest opinia uczestników warsztatów na temat aspektów merytorycznych szkoleń?	ankieta CAWI
		Jaka jest opinia trenerów na temat aspektów merytorycznych szkoleń?	wywiad IDI / ankieta CAWI
kwestie społeczne	Jak warsztaty przyczyniają się do integracji osób zajmujących się edukacją kulturową?	Jak przebiegały spotkania obligatoryjne?	obserwacja swobodna jawna uczestnicząca/ CAWI/ IDI
		Jaka przebiegały spotkania fakultatywne?	obserwacja swobodna niejawną uczestnicząca/ CAWI/IDI

Źródło: opracowanie własne.

Problematyka badawcza dotycząca konkursów grantowych sprowadza się do następujących pytań: Jakie były zasady udziału w konkursie?, Jaki był skład jury?, Jakie były kryteria wyboru wniosków?, Jaka była współpraca pomiędzy wnioskodawcami i Operatorem regionalnym? oraz Jakie były działania informacyjne związane z ogłaszaniem wyników? Odpowiedzi na te pytania pozwolą ustalić, czy regulamin był jasny i zrozumiały dla uczestników konkursu, jakimi kompetencjami dysponowali członkowie jury i czy były one adekwatne do postawionego przed nimi zadania, jak bardzo Operator wspierał osoby chętne od udziału w konkursie oraz jakie były działania Operatora w sferze informacji o wynikach obrad jury – por. Zestawienie 3.

Zestawienie 3 Problematyka ewaluacji konkursu grantowego w ujęciu tabelarycznym

Zasadnicze aspekty konkursu	Problemy	Problemy szczegółowe	Metoda / technika
organizacja konkursów	Jakie były zasady udziału w konkursie?	Jak zasady udziału w konkursie były powiązane z ideą Programu BMK?	analiza Desk Research / CAWI
		Jaki był poziom merytoryczny przygotowanego regulaminu?	analiza Desk Research / CAWI
	Jaki był skład jury?	Jakie były zasady wyboru członków jury?	analiza Desk Research /IDI
		Jakie było przygotowanie merytoryczne członków jury?	analiza Desk Research/IDI
	Jakie były kryteria wyboru wniosków?	Jakie były wymagane dokumenty uprawniające do udziału w konkursie?	analiza Desk Research / CAWI
		Jakie były warunki konieczne do udziału w konkursie?	analiza Desk Research
	Jaka była współpraca pomiędzy wnioskodawcami i Operatorem regionalnym?	Jak warsztaty przyczyniły się do wzięcia udziału w konkursie?	analiza Desk Research / CAWI/ IDI
		Jaki był zakres pomocy Operatora regionalnego na etapie pisania wniosków o granty?	analiza Desk Research / CAWI /IDI
	Jakie były działania informacyjne związane z ogłaszaniem wyników?	Jak były ogłaszane wyniki I tury konkursu?	analiza Desk Research / CAWI
		Jak były ogłaszane wyniki II tury konkursu?	analiza Desk Research/ CAWI

Źródło: opracowanie własne.

Podstawowe cele jakie przyświecały realizacji projektów w ramach projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa wynikają z ogólnych założeń Programu BMK. 9 W kontekście realizacji projektów sfinansowanych przez Operatora regionalnego na pierwszy plan wysuwa się kwestia tworzenia sieci współpracy pomiędzy osobami zatrudnionymi w instytucjach i organizacjach kulturalnych i oświatowych oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych. Emanacją tego zagadnienia jest pytanie główne: czy realizacja projektów regrantingowych poszerzyła zakres osób, które mogą uczestniczyć w różnych formach edukacji kulturowej i prowadziła do osiągnięcia zakładanych w tych projektach celów? W zakres tego problemu wchodzi takie kwestie jak: organizacja projektów, wartość merytoryczna projektów oraz ich aspekt społeczny. Wyróżniono tu trzy problemy ogólne: 1) Jak przebiegała realizacja projektów?; 2) Czy w ramach projektów zostały zrealizowane założone treści merytoryczne? oraz 3) Czy projekty zostały skierowane do odbiorców wskazanych we wnioskach o grant? Uszczegółowienie problematyki badawczej zawiera poniższe Zestawienie 4.

⁹ Narodowe Centrum Kultury, <http://www.nck.pl/o-programie-4/> (Dostęp: 03.11.2017).

Zestawienie 4 Problematyka ewaluacji projektów w ujęciu tabelarycznym

Zasadnicze aspekty realizacji projektów	Problemy	Problemy szczegółowe	Metoda / technika
Organizacja	1) Jak przebiegała realizacja projektów?	1.1) Czy projekty zostały zrealizowane zgodnie z założonymi terminami?	analiza Desk Research
		1.2) Jakie były relacje pomiędzy wnioskodawcami i ich partnerami w kontekście współpracy międzysektorowej?	analiza Desk Research / CAWI/ wywiad swobodny
		1.3) Jak przebiegała współpraca pomiędzy realizatorami i przedstawicielami Operatora regionalnego?	analiza Desk Research / CAWI/ wywiad swobodny
		1.4) Jakie były najważniejsze problemy związane z realizacją projektów?	analiza Desk Research / CAWI/ wywiad swobodny
Kwestie merytoryczne	2) Czy w ramach projektów zostały zrealizowane założone treści merytoryczne?	2.1) Czy zrealizowane treści odpowiadały założeniom wskazanym przez wnioskodawców na etapie konkursu grantowego?	analiza Desk Research / CAWI
		2.2) Czy udało się zrealizować cele merytoryczne założone przez wnioskodawców?	analiza Desk Research / CAWI
Zagadnienia społeczne	3) Czy projekty zostały skierowane do odbiorców wskazanych we wnioskach o grant?	3.1) Jakie były faktyczne grupy docelowe zrealizowanych projektów?	analiza Desk Research / CAWI
		3.2) Jaki był odbiór projektów w grupach docelowych?	analiza Desk Research / wywiad swobodny/ obserwacja jawna/

Źródło: opracowanie własne.

Problematyka dotycząca działań informacyjnych i promocyjnych związanych z realizacją poszczególnych projektów sprowadza się do pytań o rodzaje wykorzystanych kanałów informacyjnych (ze szczególnym uwzględnieniem Internetu) oraz o intensywność tych działań – por. Zestawienie 5.

Zestawienie 5 Problematyka ewaluacji działań informacyjno-promocyjnych w ujęciu tabelarycznym

Zasadnicze aspekty działań informacyjno-promocyjnych	Problemy	Problemy szczegółowe	Metoda / technika
Organizacja działań	Jaka była organizacja działań informacyjno-promocyjnych?	Jakie kanały informacyjne zostały wykorzystane w ramach działań informacyjno-promocyjnych?	analiza Desk Research
		Jak zróżnicowane były kanały informacyjne wykorzystane w ramach działań informacyjno-promocyjnych?	analiza Desk Research

Źródło: opracowanie własne.

1.3 Metody badawcze, źródła danych i organizacja badań

Na potrzeby ewaluacji wykorzystano takie metody i techniki badawcze jak:

W badaniach ewaluacyjnych wykorzystano takie źródła danych jak: analiza Desk Research (tzw. badanie zza biurka), sposoby zbierania danych oparte na procesie komunikacji (bezpośredniej – wywiady pogłębione IDI oraz pośredniej – ankiety CAWI), a także obserwację uczestniczącą:

- analiza Desk Research – analiza materiałów powstałych w ramach realizowanych zadań (materiały promocyjne, dokumentacje i programy organizowanych wydarzeń, regulaminy i kryteria naboru na warsztaty, program warsztatów, a w tym tematyka i prowadzący, listy uczestników itp.);

- źródła danych oparte na komunikacji – wywiady IDI / ankiety CAWI (wystandaryzowane i ankiety ewaluacyjne wspólne dla wszystkich regionalnych operatorów*);

- obserwacja działań realizowanych przez – Centrum Kulturalne w Przemysłu.

Na potrzeby ewaluacji wykorzystano takie metody i techniki badawcze jak:

a) analiza Desk Research (tzw. badania zza biurka) – opiera się na analizie dostępnych źródeł, a w tym m.in. danych statystycznych, dokumentach strategicznych i programowych, artykułach naukowych, literaturze przedmiotu oraz stronach internetowych. Podstawowe zalety – badania tzw. niereaktywne (nieinwazyjne), obszerność materiału. Podstawowe wady – potencjalny problem z dostępem do dokumentacji, konieczność oceny wiarygodności i rzetelności źródeł;

b) IDI (ang. Individual In-Depth Interview) należy do technik jakościowych i polega na szczegółowej, wnikliwej rozmowie z respondentem w celu wyjaśniania i (lub) zrozumienia zjawisk, motywacji, postaw, zachowań. Podstawowe zalety – elastyczność metody, możliwość pogłębienia rozmów w miarę gromadzenia informacji. Podstawowe wady – problem z uogólnieniem wyników oraz z wiarygodnością wniosków, kosztochłonność i pracochłonność;

c) CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview), czyli wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW; jest to technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Podstawowe zalety – duży zasięg, niskie koszty. Podstawowe wady – problem z uzyskaniem zwrotów, kontrolą nad doбором próby, przez co trudno uzyskać reprezentatywne wyniki, konieczność posiadania przez respondentów komputera (urządzenia) z dostępem do Internetu.¹⁰

Zgodnie z przyjętym harmonogramem spotkania obligatoryjne odbyły się w dniach 23., 24. i 25 kwietnia (odpowiednio w Przemysłu, Rzeszowie i Ustrzykach Górnych). Natomiast warsztaty realizowane w ramach projektu PEK zostały przeprowadzone w okresie od 26.04.2018 r. do 14.05.2018 r.

* Adres strony z umieszczoną ankietą to: <https://www.webankieta.pl/ankieta/328265/bardzo-mloda-kultura-ewaluacja-warsztatow-w-wojewodztwie-podkarpackim-2018.html> (Dostęp 21.06.2018).

¹⁰ Por. J. Sztumski, *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 1999, s. 169-177; Ch. Frankfort-Nachmias, D. Nachmias, *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001, s. 240 i dalej; S. Nowak, *Metody badań socjologicznych*, Warszawa 1965; E. Babbie, *Badania społeczne w praktyce*, Warszawa 2003.

W związku z tym procedura **ewaluacyjna warsztatów** zawierała następujące elementy:

- analiza Desk Research – 09.05.2018 – 20.06.2018 – zapoznanie się z dokumentacją projektu; konsultacje metodologiczne badań ewaluacyjnych techniką CAWI;
- ankieta ewaluacyjna CAWI – 11.06.2018 r. skompletowanie adresów e-mail do uczestników warsztatów; 13.06.2018 r., 20.06.2018 – przesłanie prośby o udział w badaniu do wszystkich 64 uczestników szkoleń (w przypadku dwóch uczestników podano ten sam adres e-mail) – por. Zestawienie 6.

Zestawienie 6 Daty wysyłek ankiet CWAI ze strony webankieta.pl (Stan na 22.06.2018)

Lp.	Tytuł zaproszenia	Data wysyłki	Liczba wysłanych zaproszeń	Liczba uzyskanych ankiet
1.	Zaproszenie do wypełnienia ankiety – ewaluacja warsztatów na Podkarpaciu BMK 2018	13.06.2018	64	14
2.	Zaproszenie do wypełnienia ankiety – ewaluacja warsztatów na Podkarpaciu BMK 2018	20.06.2018	50	5
Ogółem				9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych webankieta.pl

- łącznie uzyskano 19 ankiet wypełnionych, na dzień 22.06.¹¹ – por. Zestawienie 7.;

Zestawienie 7 Podsumowanie wysyłki zaproszenia do udziału w badaniach ewaluacyjnych dotyczących warsztatów (Stan na 22.06.2018)

Lp.	Kategoria działań	Liczba ankiety
1.	niezaproszeni respondenci	0
2.	wysłane zaproszenia	63
3.	problemy techniczne z wysyłką	1
4.	rezygnacja z otrzymywanych zaproszeń	0
5.	przeczytane wiadomości	28
6.	otwarte ankiety	22
7.	wypełnione ankiety	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych webankieta.pl.

- pytania otwarte przesłane 20.06.2018 r. za pośrednictwem poczty elektronicznej do trenerów (Sylwii K. Mazur, Renaty Stefaniak oraz Jacka Dusznika, Tomasza Hermaniuka, Michała Grzebyka oraz Grzegorza Miłkowskiego).

Podkreślenia wymaga fakt pełnej, profesjonalnej i terminowej współpracy ze strony Operatora regionalnego, a szczególnie pani Katarzyny Medelczyk-Szkółka.

W ewaluacji **konkursów grantowych** zostały wykorzystane następujące źródła informacji:

- dokumenty opracowane na potrzeby konkursu grantowego (w tym *Regulamin konkursu grantowego w ramach projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa 2018*, Protokoły posiedzeń komisji, wnioski uczestników konkursu o przyznanie grantu, karty ocen z I i II etapu postępowania);
- dane pochodzące z badań CAWI (ankieta dotycząca ewaluacji warsztatów w jej części dotyczącej opinii na temat współpracy z Operatorem w związku z aplikowaniem o grant oraz oceny procedury konkursowej);
- wywiady z pracownikami CK w Przemyśle;

¹¹ <https://www.webankieta.pl/user#respondents/index> (Dostęp: 20.06.2018).

– źródła internetowe (w tym m.in. oficjalna strona CK w Przemysłu oraz Projektu PEK).

W ramach **ewaluacji projektów** przeprowadzono następujące działania i zabiegi badawcze:

– analiza dokumentów (sprawozdania z realizacji projektów, informacje dostępne na stronach internetowych realizatorów projektów oraz zapisane na nośnikach informacji, dokumentacja zdjęciowa, wytworzone „produkty” promocyjne, listy uczestników itp., itd.);

– obserwacja jawna nieuczestnicząca;

– wywiad swobodny z realizatorami projektów;

– wywiad swobodny z przedstawicielami Operatora;

– analiza danych zebranych w ramach badań CAWI – ankiety wypełnili wszyscy realizatorzy projektów.

Ewaluacja działań informacyjnych i promocyjnych zakładała:

– zgromadzenie danych na temat działań informacyjnych i promocyjnych przedsięwziętych przez poszczególnych realizatorów projektów;

– analizę materiałów promocyjnych.

Zestawienie 8 Harmonogram badań ewaluacyjnych warsztatów realizowanych w ramach projektu PEK

data	23.04	24.04	25.04	26.04	27.04	07.05	09.05	10.05	11.05	13.05	14.05	15.05	16.05	17.05	18.05	21.05	22.05	23.05	24.05	25.05	28.05	29.05	30.05	31.05	01.06	04.06	05.06	06.06	07.06	08.06	11.06	12.06	13.06	14.06	15.06	18.06	19.06	20.06	21.06	22.06	
działanie \ dzień	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Pn	Śr	Cz	Pt	Wt	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	
współpraca z Operatorem regionalnym																																									
zapoznanie się z dokumentacją projektu																																									
spotkania obligatoryjne																																									
warsztaty fakultatywne																																									
obserwacja swobodna uczestnicząca (jawna)																																									
skompletowanie adresów e-mail uczestników warsztatów																																									
przesłanie prośby o udział w badaniu CAWI																																									
przesłanie pytań do trenerów																																									
opracowanie raportu ewaluacyjnego																																									
złożenie raportu ewaluacyjnego																																									

Źródło: opracowanie własne.

2. Najważniejsze ustalenia badań ewaluacyjnych

2.1 Warsztaty

2.1.1 Warsztaty – zakres realizacji celów

Biorąc pod uwagę trzy zasadnicze cele jakie postawiono przed warsztatami należy stwierdzić, że wszystkie one zostały wypełnione. Na taką konstatację złożyły się następujące argumenty:

- prowadzenie działalności szkoleniowej – zgodnie z założeniami, terminowo i organizacyjnie bez zarzutu przeprowadzono trzy spotkania obligatoryjne oraz jednaście warsztatów; wszystkie działania natury organizacyjnej oraz wszystkie aspekty merytoryczne zostały docenione przez uczestników oraz trenerów; warsztaty były wcześniej szeroko promowane za pośrednictwem różnych kanałów przekazu; na docenienie zasługuje przejrzysta, atrakcyjna, kompletna i aktualna strona internetowa projektu PEK (www.pek-ck.pl); zróżnicowanie miejsc realizacji warsztatów wynikające z uwzględnienia wyników ewaluacji z 2016 r. oznaczało dużą dostępności szkoleń dla odbiorców;
- wzmacnianie kompetencji edukatorów i nauczycieli oraz podniesienie kompetencji kadry zajmującej się edukacją kulturową, a także rozbudzanie potrzeby profesjonalizacji – dobór treści i wybór trenerów zagwarantował wysoki poziom warsztatów, co zostało dostrzeżone i wyrażone w badaniach przez uczestników szkoleń; w wielu wypowiedziach beneficjentów projektu wypowiadano opinię wskazującą na inspirujące i motywujące treści zawarte w programach warsztatów; warsztaty w znacznej mierze przygotowały ich uczestników do aplikowania o grant przewidziany w ramach PEK, a także podniosły poziom kompetencji w zakresie działań związanych z edukacją kulturową;
- integracja środowiska osób związanego z edukacją kulturową (tzw. sieciowanie) – co do sieciującego efektu szkoleń zgodzili się uczestnicy oraz trenerzy; zwrócono uwagę na istotny wkład tego przedsięwzięcia w budowę kapitału społecznego (nawiązywanie więzi i budowy zaufania); w tym kontekście należy wspomnieć, że wymogiem udziału w konkursie grantowym – zgodnie z punktem 3 Regulaminu konkursu grantowego w ramach projektu PEK w 2018 r. – była współpraca pomiędzy osobą fizyczną zajmującą się działaniami edukacyjnymi i/ lub kulturalnymi w województwie podkarpackim, która zrealizuje projekt z zakresu edukacji i animacji kulturowej oparty na partnerskiej współpracy między sektorem oświaty i kultury, co w pełni odpowiada założeniom Programu BMK i jest przemyślanym oraz zasadnym przejawem dążenia do osiągnięcia jak najlepszych rezultatów w kontekście tzw. sieciowania.¹²

¹² Regulamin konkursu grantowego w ramach projektu PEK w 2018, s. 3.

2.1.2 Warsztaty – wnioski

Rozpatrując organizację, przeprowadzenie warsztatów i uzyskane efekty w kontekście trafności, efektywności, skuteczności i użyteczności należy stwierdzić, że Operator regionalny bardzo dobrze wywiązał się z zadania jakie przed nim postawiono:

- trafność działań (tj. cele a potrzeby), została zapewniona dzięki uwzględnieniu wyników badań ewaluacyjnych oraz badań diagnostycznych przeprowadzonych w 2016 r. i w 2017 r., dobór treści warsztatów był konsekwencją zapotrzebowania zgłoszonego przez osoby zajmujące się edukacją kulturową¹³;

- efektywność (tj. nakłady a efekty) – należy docenić, że w kontekście zmniejszonych środków finansowych przeznaczonych na projekt w 2018 r. w stosunku do tych jakie były przewidziane na realizację tego zadania w 2016 r. sytuacja ta nie przełożyła się na niższą jakość przeprowadzonych warsztatów; szkolenia organizacyjnie i merytorycznie zostały zrealizowane bardzo sprawnie i profesjonalnie, co w znacznej mierze wynikało także z doświadczeń organizacji i przeprowadzenia warsztatów w 2017 r.;

- skuteczność (tj. plan a wykonanie) – w przypadku warsztatów osiągnięto bardzo dużą skuteczność; wszystkie zaplanowane działania zostały sprawnie wykonane; w tym kontekście problemy pojawiły się jedynie tam gdzie organizatorzy nie mieli na nie większego wpływu, a mianowicie nie wszystkie osoby, które zgłosiły swój akces w szkoleniach pojawiły się na warsztatach; ponadto nie udało się zebrać osób chętnych do udziału w jednym z warsztatów w Ustrzykach Górnych; jednakże należy jednocześnie podkreślić bardzo wysoką frekwencję uczestników (liczoną proporcją pomiędzy zgłoszeniami i faktyczną obecnością) na szkoleniach;

- użyteczność (tj. efekty a potrzeby) – została potwierdzona w wypowiedziach i działaniach respondentów, szczególnie w odniesieniu do umiejętności działań promocyjnych w zakresie kultury, budowy marki oraz komunikacji.

2.1.3 Warsztaty – rekomendacje

Biorąc pod uwagę zakończenie projektu w 2018 r. nieco bardziej zasadne jest podsumowanie działań i ich ocena, niż formułowanie dyrektyw na przyszłość. Dlatego też warto spojrzeć z perspektyw uczestników ostatniej edycji na mocne i słabe strony warsztatów.

Mocne strony, czyli co w opinii respondentów warto zachować to:

- wysoka jakość merytoryczna warsztatów (*możliwość zdobycia wiedzy teoretycznej; Content marketing; możliwość poznania nowych form pracy; najbardziej wartościowe było przedstawienie profilu osobowości potencjalnego odbiorcy kultury, którego mamy zachęcić do wspierania naszej działalności edukacyjno-kulturowej, rozpisanie profili potencjalnych, różnych osób bardzo pomaga w kreowaniu działań; pozyskanie dodatkowej wiedzy, nowa wiedza; szkolenia z zakresu Marketingu PR; wiedza i doświadczenie ekspertów; wiedza i umiejętności zdobyte podczas warsztatów; wiedza; zdobyta wiedza*);

¹³ Por. W. Broszkiewicz, J. Michno, *Edukacja kulturowa w województwie podkarpackim. Raport z badań diagnostycznych*, Przemyśl 2016 oraz W. Broszkiewicz, *Raport z badań diagnostycznych przeprowadzonych w projekcie Podkarpacka Edukacja Kulturowa realizowanym w ramach programu Narodowego Centrum Kultury Bardzo Młoda Kultura 2016-2018*, Przemyśl 2017.

– ćwiczenia praktyczne (*możliwość ćwiczeń praktycznych, przekaz na temat narzędzi niezbędnych do działań w dziedzinie edukacji kulturowej, ćwiczenia i przykłady rozwiązywania problemów; nabywanie nowych umiejętności; pozyskanie nowych umiejętności; praktyczne umiejętności*);

– sposób przekazu treści (*charakter spotkań – pozwolił na swobodne wejście w grupę, a jednocześnie na poznawanie, doświadczanie i zdobywanie nowej wiedzy; sposób i forma prowadzenia zajęć, dialog; styl prowadzenia warsztatów w Ustrzykach*);

– atmosfera spotkań (*całość była otwarta i swobodna, a jednocześnie merytoryczna. Bardzo Duży plus*);

– sieciowanie (*kontakty zawarte z innymi uczestnikami; poznanie nowych ludzi, z którymi można współpracować; możliwość spotkania nowych ludzi, nawiązania kontaktów; Spotkanie z ciekawymi ludźmi, nawiązanie nowych znajomości, spotkanie z osobami, uczestnikami, które borykają się często z tymi samymi problemami co ja; nowi ludzie, pomysły; poznanie nowych ludzi z którymi można w przyszłości współpracować*).

Wśród słabych stron ostatniej edycji warsztatów w jednostkowych przypadkach wskazywano na takie kwestie jak:

– problemy komunikacyjne (*bardzo ciekawe tematy realizowane były w miejscowości, do której trudno dojechać; było ok. tylko dobrze by było szkolenie z noclegiem*);

– uwagi do cateringu (*średni catering; zamiast słodczy przy serwisie kawowym bardziej owoce*);

– struktura organizacyjna warsztatów (*krótkie przerwy, brak czasu na integrację w grupach, poznanie innych uczestników*);

– zbyt duże grupy warsztatowe (*mniejsze grupy – mimo pozytywnych relacji i zdolności prowadzących do radzenia sobie z taką liczbą uczestników, bardziej wartościowe byłyby mniejsze grupy; myślę, że można by zmniejszyć ewentualne grupy*);

– zróżnicowanie stopnia zaawansowania warsztatów (*warto pomyśleć w przyszłości o określaniu stopnia warsztatów – dla początkujących, dla zaawansowanych*);

– termin realizacji warsztatów (*dla mnie wiosenny okres, to dość gorący okres, więc warsztaty zorganizowane wcześniej – koniec zimy – byłby dla mnie atrakcyjniejsze i mogłaby się zapisać na większą ilość*);

– w dwóch przypadkach uwagi dotyczyły kwestii przekazu (*uwagi personalne; chaotyczność prelekcji*);

– w jednym przypadku zastrzeżenie budziły proponowane metody działania (*nieetyczność metod*).

Warto przy tym wspomnieć, że na pytanie o słabe strony i czy warto byłoby coś zmienić prawie połowa odpowiedzi wskazywała, iż brak jest takowych, i że nic nie trzeba zmieniać (*bez zastrzeżeń; brak; moim zdaniem nie było słabych stron; nic; nic; nie dostrzegam słabych stron; warsztaty przygotowane profesjonalnie, bez koniecznych zmian; wszystko było dobrze zorganizowane; wszystko super, chce jeszcze ☺*).

W związku z powyższymi uwagami oraz na podstawie przeprowadzonych analiz i obserwacji można stwierdzić, że w ostatnim roku realizacji projektu PEK został utrzymany przez Operatora regionalnego, tj. CK w Przemyśle **wysoki poziom merytoryczny i organizacyjny działań, co jest efektem pracy zaangażowanego i profesjonalnego zespołu.**

2.2 Konkursy grantowe

2.2.1 Konkursy grantowe – zakres realizacji celów

Konkurs grantowy – trzeci rok z rzędu – został przeprowadzony zgodnie z przyjętym Regulaminem, w sposób sprawny i profesjonalny. Dokumentacja związana z procedurą grantową (tj. *Regulamin konkursu grantowego*, formularze wniosków) była przygotowana w sposób fachowy, a niewielki błąd techniczny w *Regulaminie* związany z numeracją poszczególnych paragrafów nie wpłynął w żaden sposób na jego merytoryczną wartość.

Dotrzymany został termin pierwszego posiedzenia komisji oraz ogłaszania wyników jej obrad. W przypadku drugiego posiedzenia komisji z przyczyn niezależnych od Operatora konieczna była zmiana terminu spotkania, które odbyło się w najbliższym możliwym czasie, tj. w dzień następny. Także w tym przypadku niezwłocznie i zgodnie z zapowiedzią ogłoszono zwycięzców konkursu grantowego.

Operator regionalny służył wszechstronną pomocą (merytoryczną i techniczną) wszystkim osobom zainteresowanym złożeniem wniosku o grant. Rozdysponowano cały budżet przewidziany na tzw. regranting. Projekty, które zostały wyłonione w procesie konkursowym są skierowane dokładnie do zakładanej grupy docelowej w Programie Bardzo Młoda Kultura oraz w projekcie Podkarpacka Edukacja Kulturowa. Projekty te spełniły warunki formalne i merytoryczne założone w Regulaminie konkursu grantowego, który skądinąd jest emanacją celów jakie są stawiane przed realizatorami projektu PEK.

Zasadnym i sprawdzonym w praktyce rozwiązaniem było zastosowanie dwuetapowości postępowania konkursowego, które z punktu widzenia wnioskodawców pozwalało na sformułowanie wstępnych koncepcji stanowiących bardziej omówienie pomysłów, a nie techniczno-organizacyjną specyfikację projektu. Tym samym po zakwalifikowaniu się do drugiego etapu możliwe było skorzystanie z rad i uwag przedstawicieli Operatora regionalnego w celu uszczegółowienia i doprecyzowania wniosków. Co ważne Operator w *Regulaminie* zawarł wyraźną sugestię dotyczącą występowania wnioskodawców o taką pomoc. Również istotne jest to, że tę część pracy – jak wspomniano – zobowiązane były wykonać już tylko te osoby, których wnioski zostały dopuszczone do drugiego etapu konkursu. Natomiast z perspektywy komisji taka forma procedury pozwoliła na zracjonalizowanie i usprawnienie prac dzięki temu, iż wstępna selekcja znacząco zmniejszyła liczbę wniosków (zgodnie z założeniami o połowę).

Organizacja tegorocznego konkursu była efektywna i skuteczna, co jest zasługą profesjonalnego zespołu organizatorów oraz sprawnej pracy komisji. Na podkreślenie zasługuje fakt wyciągania wniosków przez Operatora regionalnego z dotychczasowych doświadczeń, uwzględnianie wniosków płynących z poprzednich ewaluacji oraz podejmowanie działań mających na celu maksymalne dopracowanie procedury konkursowej (w tym m. in. doprecyzowanie wymogów dotyczących wnioskodawców oraz ich partnerów, uwzględnienie udziału wnioskodawców w spotkaniach obligatoryjnych realizowanych w pierwszym i drugim roku realizacji projektu PEK, umożliwienie aplikowania także za pomocą poczty elektronicznej w przypadku obu etapów konkursu oraz przyjęcie założenia pierwszeństwa w pozyskaniu grantów w przypadku osób, które dotąd nie miały okazji

realizować swoich projektów w ramach PEK). Ponadto konkurs spotkał się ze stosunkowo dużym zainteresowaniem uczestników warsztatów organizowanych w ramach projektu PEK.

W kontekście trzeciego i ostatniego roku Programu BMK, a w związku z tym i projektu PEK należy stwierdzić, że **zachowano wysoki poziom profesjonalizmu w przygotowywaniu i organizacji procedury konkursowej.**

2.2.2 Konkursy grantowe – wnioski

Uwzględniając powyższe ustalenia należy stwierdzić, że działania Operatora regionalnego w zakresie przygotowania otwartego konkursu związanego z finansowaniem przedsięwzięć edukacyjnych realizowanych wspólnie przez instytucje i organizacje reprezentujące oświatę i kulturę trzeci rok z rzędu przyniosły oczekiwany efekt. Konkurs został przeprowadzony sprawnie i zachowaniem pełnego profesjonalizmu. W trakcie procedury konkursowej przestrzegane były założone terminy działań, a także zapewniono wysoką jakość omawianego postępowania.

Ponadto wypełniony został także drugi cel jaki przyświecał konkursowi polegający na tworzeniu sieci współpracy pomiędzy osobami zatrudnionymi w instytucjach i organizacjach kulturalnych i oświatowych oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych. Taka kooperacja była jednym z warunków przystąpienia do procesu wnioskowania o grant. Wszystkie zwycięskie projekty były zrealizowane w takiej właśnie kooperacji.

2.2.3 Konkursy grantowe – rekomendacje

Doświadczenie kolejnych lat realizacji projektów w ramach BMK przez Operatora regionalnego na Podkarpaciu, tj. Centrum Kulturalne w Przemyślu umożliwiło w roku bieżącym przeprowadzić te przedsięwzięcia sprawnie i bez żadnych zakłóceń. Zostało to docenione zarówno przez uczestników szkoleń (w tym także osób je prowadzących), jak i przez animatorów i edukatorów kulturowych, którzy zwyciężyli w konkursie grantowym i zrealizowali swoje autorskie projekty. Wypracowane standardy działań pozwalają stwierdzić, iż stanowią one katalog dobrych praktyk, który mógłby być bez większych zmian wdrożony w następnych latach.

2.3 Projekty

2.3.1 Projekty – zakres realizacji celów

W wyniku przeprowadzonych zabiegów badawczych składających się na ewaluację projektów przeprowadzonych w ramach BMK w 2018 r. można stwierdzić, że **wszystkie projekty zostały zrealizowane zgodnie z założonymi terminami**. Nieliczne przesunięcia w tym zakresie, które wystąpiły w jednostkowych przypadkach były zmianami co najwyżej kilkudniowymi, i wynikały z czynników obiektywnych. Co istotne, takie sytuacje nie wpłynęły w żaden sposób na płynność przebiegu projektów, a tym bardziej na aspekty merytoryczne jakie reprezentowały sobą te przedsięwzięcia.

W zdecydowanej większości przypadków relacje pomiędzy wnioskodawcami i ich partnerami w kontekście współpracy międzysektorowej przebiegały w sposób zaplanowany i zgodny. Także wsparcie ze strony Operatora regionalnego zostało ocenione przez osoby realizujące projekty **bardzo dobrze** zarówno w kontekście pomocy merytorycznej, jak i organizacyjnej (tu szczególnie doceniono pomoc w spełnianiu formalnych wymogów związanych z rozliczaniem projektu).

Natomiast wśród **nielicznych problemów na jakie wskazywano pojawiły się przeważnie kwestie dotyczące czynników niezależnych od osób realizujących projekty**, tj. (a) warunków pogodowych, (b) ograniczonych możliwości dysponowania czasem wolnym przez uczestników projektów i (c) zaangażowania członków społeczności lokalnych, a w tym rekrutacji do projektu. Przy czym ten ostatni problem miał miejsce jedynie w wyjątkowych przypadkach, i jednocześnie w takich projektach, w których działania były skierowane do szerokiego grona odbiorców. Natomiast tam, gdzie przewidziano konkretne grupy beneficjentów (np. uczniów szkół) nie było żadnych problemów z rekrutacją, choć zdarzały się jednostkowe sytuacje, w których nie wszyscy młodzi uczestnicy projektów wykazali się odpowiednią dozą wytrwałości, aby pozostać w nich do końca ich realizacji.

Biorąc powyższe pod uwagę można jednoznacznie stwierdzić, że **realizacja projektów przebiegała bardzo sprawnie**, bez większych problemów, które zagrażałyby założeniom tych przedsięwzięć.

Zestawienie wniosków o granty przewidziane w ramach BMK w 2018 r. z faktycznie zrealizowanymi działaniami **wykazało całkowitą zgodność pomiędzy planami i efektami**. We wszystkich projektach **zrealizowane zostały wszystkie merytoryczne cele założone przez wnioskodawców**. Tym samym można autorytatywnie stwierdzić, iż **projekty okazały się przemyślanymi i efektywnymi działaniami**.

Także w kontekście planowanych grup docelowych i faktycznymi uczestnikami projektów można mówić o **tożsamyh kategoriach odbiorców** działań podjętych w ramach omawianych przedsięwzięć. Co równie istotne **odbiór tychże działań był bardzo dobry**, co świadczy o tym, że ewaluowane projekty odpowiadały na rzeczywiste potrzeby osób i społeczności, do których były skierowane. **Wszystkie projekty były więc skierowane do tych kategorii odbiorców, które były wskazane w wnioskach o grant**.

Ogólnie rzecz ujmując można zauważyć także, iż z uwagi na dużą liczbę osób zaangażowanych w realizację projektów (realizatorów, tj. wnioskodawców i partnerów, instruktorów, opiekunów merytorycznych ze strony Operatora regionalnego, a szczególnie odbiorców) oraz ich charakterystyki socjodemograficzne (duże zróżnicowanie pod względem

wieku, wykształcenia, miejsca zamieszkania, statusu ekonomicznego, zasobów kapitału społecznego i kulturowego) zostały osiągnięte również zasadnicze cele jaki przyświecają działaniom prowadzonym w ramach Podkarpackiej Edukacji Kulturowej, które to przedsięwzięcie jest częścią ogólnopolskiego Programu Bardzo Młoda Kultura, a mianowicie (a) aktywizacja społeczności lokalnych pod względem uczestnictwa w działaniach podejmowanych w szeroko rozumianej sferze kultury oraz (b) zacieśnianie więzi społecznych, których spoiwem ma być tworzenie i przeżywanie kultury, ze szczególnym naciskiem w tym kontekście na działania wspólnotowe (tj. tzw. sieciowanie).

Dostrzegalnym efektem projektów jest również podniesienie poziomu kompetencji osób zajmujących się edukacją lub animacją kulturową, tak w aspektach natury organizacyjnej, jak i w odniesieniu do strony merytorycznej podejmowanych działań.

2.3.2 Projekty – wnioski (mocne i słabe strony)

Mocne strony

- projekty przeważnie zawierały ofertę wielu działań bardzo zróżnicowanych (różnorodne warsztaty, wykorzystanie multimediiów, interesujący ludzie, ciekawe miejsca) i atrakcyjnych szczególnie z punktu widzenia młodych osób, które to walory wzmacniały przekaz związany z omawianymi przedsięwzięciami;
- charakterystyczne dla projektów było położenie nacisku na takie kwestie jak: aktywizacja w zakresie wytwarzania dóbr kultury i ich odbioru, edukacja w zakresie rozumienia przekazów kulturowych, integracja społeczności lokalnych, ale także wrażliwość na kulturowe bodźce, kreatywność, samorealizacja, poczucie własnej wartości, nabycie doświadczenia w prezentowaniu swoich dokonań artystycznych, współpraca w grupie;
- projekty były realizowane przez osoby bardzo zaangażowane w działania związane z edukacją i animacją kulturową, a wiele z nich to prawdziwi pasjonaci;
- na docenienie zasługuje organizacja kooperacji pomiędzy osobami realizującymi projekty i przedstawicielami Operatora regionalnego, do każdego projektu wyznaczono opiekunów, przy czym – co ważne – było to 6 osób do współpracy z realizatorami 7 projektów; oznacza to że tylko jeden przedstawiciel Operatora regionalnego miał pod opieką 2 projekty; tym samym można mówić o bardzo indywidualnym podejściu Operatora do współpracy z osobami realizującymi omawiane działania;
- wysoki poziom kompetencji posiadany przez przedstawicieli Operatora regionalnego; opiekunowie poszczególnych projektów to osoby o dużym doświadczeniu zawodowym w pracy w sferze kultury, przez co mogli oni służyć wartościowym wsparciem natury merytorycznej;
- duże doświadczenie Operatora regionalnego w prowadzeniu projektu omawianego typu nabyte w trakcie trzyletniej realizacji projektu PEK, i tym samym duża sprawność w organizacji całego przedsięwzięcia; szczególnie ważne było tu wsparcie udzielone wykonawcom projektów w zakresie obsługi technicznej (finansowej) tychże przedsięwzięć;
- relatywnie długi czas jaki w roku obecnym był przewidziany na realizację projektów (mowa tu o okresie pomiędzy wyłonieniem zwycięzców konkursu grantowego i podpisaniem umowy o współpracy, po moment złożenia sprawozdań przez beneficjentów).

Słabe strony

- trudności realizatorów projektów z zaplanowaniem z dużym wyprzedzeniem działań, szczególnie w kwestiach natury organizacyjnej, ale także w kontekście nakładu wymaganej pracy i ponoszonych kosztów;
- przeważnie niewielkie zainteresowanie projektami ze strony lokalnych mediów;
- oprócz wyjątkowych przypadków ogólny brak wsparcia ze strony przedstawicieli władz samorządowych.

2.3.3 Projekty – rekomendacje

Rekomendacje:

- na podstawie ustaleń poczynionych na potrzeby niniejszej ewaluacji należy stwierdzić, iż warto byłoby zachować i kontynuować wpracowane dotychczas zasady i formy współpracy pomiędzy Operatorem regionalnym oraz osobami realizującymi projekty w ramach PEK – BMK;
- na etapie wnioskowania o granty warto położyć nacisk na techniczną stronę planowanych działań (planowanie wydatków, rozliczenia finansowe, przewidywanie możliwych trudności np. natury organizacyjnej); w tym kontekście dobrą praktyką i wartą zachowania jest zapewnienie osobom aplikującym o sfinansowanie ich działań z zakresu edukacji i animacji kulturowej możliwości uczestniczenia w szkoleniu zawierającym elementy pisania wniosków, ale także rozliczania tego rodzaju przedsięwzięć;
- projekty kierowane do młodzieży, które mają zostać zrealizowane w okresie wakacyjnym powinny być rozpoczynane z odpowiednim wyprzedzeniem, tak aby mogły być wpisane w plany urlopowe młodych osób (a ściślej ich rodziców);
- warto podjąć intensywniejsze zabiegi związane z promocją dotychczasowych osiągnięć Programu BMK wśród przedstawicieli władz samorządowych;
- praktyka realizacji projektów wykazała potrzebę wsparcia ze strony Operatora regionalnego w kontekście współpracy z mediami, tj. kontynuowanie szkoleń na warsztatach z zakresu współpracy ze środkami masowej komunikacji, a w tym wykorzystania Internetu i mediów społecznościowych, a także bezpośredniego zaangażowania w nawiązywaniu współpracy (np. na zasadach medialnego patronatu).

2.4 Działania informacyjne

2.4.1 Działania informacyjne – najważniejsze ustalenia

Podstawowym celem działań informacyjnych i promocyjnych było dotarcie do jak najszerzej grupy odbiorców na etapie rekrutacji, a następnie realizacji projektów. Działania te miały więc na celu zainteresowanie projektem jak największego grona osób i zachęcenie ich do aktywnego uczestnictwa. Przy czym można również zauważyć, że w tym aspekcie projekty były w znacznej mierze odpowiedzią na istniejące i zdiagnozowane potrzeby, przez co rekrutacja do uczestnictwa w nich była skierowana do konkretnie określonych grup odbiorców.

Drugi cel jaki przyświecał działaniom informacyjnym i promocyjnym wiązał się z popularyzacją wyników osiąganych w trakcie trwania omawianych przedsięwzięć. Chodziło tu więc także o poszerzenie dostępu członków społeczności lokalnych do wytworów szeroko rozumianej sfery kultury.

Analiza działań podjętych przez poszczególne osoby realizujące projekty oraz zapoznanie się z efektami tych zabiegów pozwalają stwierdzić, że wobec skali intensywności tych kampanii promocyjnych, wykorzystania różnorodnych kanałów przekazu, ze szczególnym uwzględnieniem Internetu wyróżnione wyżej cele w każdym przypadku zostały osiągnięte.

2.4.2 Działania informacyjne – wnioski (mocne i słabe strony)

Mocne strony

Osoby realizujące tegoroczne projekty zadbały o różnorodność sposobów docierania do odbiorców z informacją o swoich przedsięwzięciach. W tym aspekcie w największym stopniu skupiono się na mediach społecznościowych, jako takich które gwarantują szeroki oddźwięk podejmowanych działań. Ponadto zostały wykorzystane kontakty interpersonalne (face to face), wysyłka zaproszeń imiennych, a także reklama typu outdoor (ogłoszenia na słupach i tablicach informacyjnych). Kilkukrotnie udało się nagłośnić wydarzenia związane z realizacją projektów w tzw. tradycyjnych mediach tj. telewizji oraz radio. Takie postępowanie umożliwiło dotarcie do szerokiego spektrum odbiorców, a szczególnie do osób młodych;

Położenie nacisku na przekaz wykorzystujący Internet wyraźnie wskazuje na orientowanie się przez osoby realizujące projekty we współczesnych trendach dotyczących mediów, i tym samym zadbanie o dużą efektywność i skuteczność działań informacyjnych i promocyjnych;

Ważnym aspektem poszczególnych projektów jest bogata dokumentacja audiowizualna, która ponadto jest udostępniona na stronach internetowych dedykowanych tymże działaniom. Zapewnia to ponadlokalny zasięg zrealizowanych przedsięwzięć oraz może stanowić dla innych edukatorów i animatorów kulturowych źródło inspiracji oraz przykład tzw. dobrych praktyk;

Koordynatorzy projektu systematycznie informowali Operatora regionalnego o postępach w realizacji projektów (dołączając dokumentację graficzną), co znalazło swoje

odzwierciedlenie umieszczaniem aktualnych i obszernych informacji dotyczących omawianych przedsięwzięć na stronie CK w Przemysłu oraz stronie PEK;

Podejmowane działania promocyjne mogą także skutkować nawiązaniem nowych kontaktów w sferze zawodowej pomiędzy osobami zajmującymi się edukacją i animacją kulturową w regionie i poza nim;

Warto także docenić zaangażowane poszczególnych osób realizujących projekty, które poświęcając swój wolny czas niejednokrotnie osobiście zapraszały gości na wydarzenia związane z projektami;

Uwagę zwraca także bardzo wysoka jakość produktów promocyjnych poczynając od plakatów, przez gadżety (na których były umieszczane loga projektów), aż po produkcje takie jak występy, prace plastyczne oraz audiowizualne. Prace te charakteryzują się wysokim poziomem zarówno pod względem koncepcji, jak i wykonania.

Na docenienie zasługuje także fakt promocji Programu przez przedstawicieli Operatora regionalnego, tj. Centrum Kulturalnego w Przemysłu. Mowa tu szczególnie o wizytach pani Katarzyny Medelczyk-Szkółka w Polskim Radio Rzeszów w dniu 19.11.2018 r. (audycja „Tu i Teraz” godz. 10:15, red. Bernadeta Szczypta) oraz w TVP Rzeszów w dniu 22.11.2018 r. o godz. 14:30).

Słabe strony

Działania związane z informacją i promocją projektów były bardzo zróżnicowane. Biorąc pod uwagę oczywiste uwarunkowanie jakim jest specyfika poszczególnych projektów (grupy docelowe, rodzaj i skala działania) można odnieść wrażenie, że intensywność promocji była uzależniona od indywidualnych umiejętności (w tym np. w poruszaniu się w tzw. infosferze) i doświadczenia (w tym m.in. nawiązanych wcześniej kontaktów

z przedstawicielami mediów) w tym względzie poszczególnych osób realizujących.

W skutek tego pojawiły się sytuacje, że jedne z projektów były reklamowane w bardzo intensywny sposób, a w przypadku innych działania te miały znacznie ograniczony zakres. Niektórzy realizatorzy projektów nie posiadając swoich własnych stron internetowych korzystali z załadek umieszczonych na stronach władz samorządowych, przez co istotne informacje nie były często zaakcentowane w taki sposób jak na to zasługiwały. Niejednokrotnie nie zadbano tu także o trwałość wpisów odnoszących się do projektów.

Ponadto ogólnie rzecz ujmując nie wszystkie strony władz samorządowych zawierały jakąkolwiek informację o realizowanych lub zrealizowanych projektach w ramach BMK. Problem ten dotyczył także niektórych stron szkół – partnerów realizowanych przedsięwzięć, co sprawiało wrażenie jakby nie identyfikowały się one z tymi projektami.

Ponadto w tym roku pojawił się problem braku plakatów informacyjnych w przypadku niektórych projektów, tj. brak „znaku firmowego”, który umożliwiałby identyfikację wydarzenia.

2.4.3 Działania informacyjne – rekomendacje

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia należy rekomendować zadbanie o utrzymanie wysokiego poziomu działań informacyjnych i promocyjnych. Należy jednak rozważyć także wypracowanie pewnego schematu akcji promocyjnych, które stanowiłyby pewną kanwę działań w tym zakresie dla osób realizujących projekty. Mowa tu m.in. o wymogu zaprojektowania plakatu projektu, co oczywiście powinno wiązać się ze wsparciem

konceptyjnym, merytorycznym i technicznym ze strony przedstawicieli Operatora regionalnego (np. Opiekunów projektu), tj. osób, które mają duże doświadczenie w działaniach związanych z tego typu pracami. To także mogłoby być założenie strony internetowej projektów. Przy czym konieczne byłoby tu zadbanie ze strony Operatora o wsparcie merytoryczne i techniczne dotyczące posługiwania się kanałami internetowymi (np. profilami społecznościowymi, budowaniem – nawet najprostszych – stron internetowych). Istnieje bowiem prawdopodobieństwo, że nie wszyscy animatorzy lub edukatorzy zajmujący działaniami w sferze kultury biegle posługują się nowoczesnymi formami komunikacji internetowej (vide brak stron internetowych niektórych instytucji).

Ogólny przekaz byłby tym samym bardziej wystandaryzowany oraz spójny. Taki schemat byłby szczególnie pomocy w tych przypadkach, w których realizatorzy projektów nie mieli wcześniej doświadczenia z tego rodzaju działaniami. Oczywiście należałoby tu uwzględnić specyfikę poszczególnych projektów. W tym kontekście można wziąć pod uwagę położenie większego nacisku na wymóg zaprojektowania działań informacyjnych i promocyjnych na etapie wnioskowania, co mogłoby znaleźć swój wyraz w odrębnym miejscu przeznaczonym na ten cel we wniosku o grant.

Na kanwie tegorocznych działań w zakresie promocji i informacji wskazane byłoby także zapewnienie większego zainteresowania projektami wśród mediów – szczególnie regionalnych lub tematycznych, np. TVP3, TVP Kultura, Radio Rzeszów, gazeta Życie Podkarpackie. W celu wsparcia w tym zakresie poszczególnych realizatorów projektów zasadne byłoby podjęcie działań ze strony Operatora regionalnego, tj. CK w Przemyśle, jako instytucji o dużym zasięgu oddziaływania (minimum w skali województwa) oraz jako takiej o ugruntowanej i znaczącej pozycji na mapie placówek kulturalnych w kraju. Taka pozycja Operatora regionalnego umożliwia podjęcie skutecznych działań mających na celu nawiązanie współpracy z mediami (w tym lokalnymi), które mogłoby oznaczać objęcie patronatem medialnym projektów realizowanych w ramach BMK na Podkarpaciu.

Ponadto w kontekście ewentualnej kontynuacji Programu BMK należy wziąć pod uwagę ponowne przeprowadzenie szkolenia dla podkarpackich animatorów i edukatorów działających w sferze kultury zawierającego informacje o zasadach współpracy z mediami.

3. Ocena aspektów organizacyjnych warsztatów

3.1 Poziom realizacji założonych celów formalnych

3.1.1 Określenie warunków uczestnictwa w warsztatach

W celu określenia warunków uczestnictwa w warsztatach został opracowany trzystronicowy *Regulamin warsztatów*, który został udostępniony na stronie projektu (<http://www.pek-ck.pl/do-pobrania>). W tym dokumencie zostały zawarte takie informacje jak:

- dokładna data i forma aplikowania o udział w warsztatach (20.04.2018 r. do godziny 24:00 na adres e-mail: pek.bmk@gmail.com) wraz z formą potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia (wysyłka potwierdzeń drogą elektroniczną do 21.04.2018 r. – warsztaty w Przemyślu i Rzeszowie; z uwagi na zaistniałą konieczność zapewnienia założonej liczby uczestników warsztatów przedłużono nabór osób chętnych do udziału w szkoleniach Ustrzykach Dolnych do 4.05.2018 r. – data potwierdzenia udziału w warsztatach w Ustrzykach Dolnych to 05.05.2018 r.)

- kompletne dane teleadresowe organizatora warsztatów (w osoby do bezpośredniego kontaktu),

- partnerzy projektu,

- kryterium naboru uczestników szkoleń (określono grupy odbiorców, tj. osoby działające

w sferze edukacji kulturowej z terenu Podkarpacia; zapowiedziano uwzględnienie kolejności wpływu zgłoszeń; zapowiedziano uwzględnienie równomiernego udziału osób reprezentujących placówki oświatowe, kulturalne oraz organizacje pozarządowe; zastrzeżono iż w przypadku większej liczby zgłoszeń pierwszeństwo przyznano osobom, które nie brały udziału w szkoleniach w ramach projektu PEK w 2016 r. oraz w 2017 r.;

- zasady poprawnego zgłoszenia udziału (załącznik do Regulaminu zawierający formularz zgłoszenia, wskazanie kontaktu drogą elektroniczną);

- sprawy organizacyjne (miejsca realizacji warsztatów, terminy, czas trwania szkoleń, poczęstunek, zapewnienie materiałów);

- kwestie finansowe (bezpłatny udział w warsztatach, przyjazd i ewentualny nocleg na koszt uczestnika);

- warunki uczestnictwa w warsztatach (osoby, które nie miały zamiaru ubiegać się o grant mogły wybrać dowolną liczbę warsztatów fakultatywnych bez konieczności udziału w tzw. spotkaniu obligatoryjnym; natomiast osoby zamierzające brać udział w konkursie regrantowym musiały spełnić warunki aplikowania o grant);

- warunki aplikowania o grant na działania związane z edukacją kulturową, skierowane do dzieci lub młodzieży lub o charakterze międzypokoleniowym (udział w spotkaniu obligatoryjnym oraz minimum dwóch warsztatach fakultatywnych; osoby, które uczestniczyły w spotkaniach obligatoryjnych w poprzednich edycjach warsztatów w obecnej były zwolnione z tego obowiązku; ponadto beneficjenci konkursów grantowych z lat 2016 i 2017 mogli wziąć udział w warsztatach, ale nie mogli wnioskować o grant).

Ponadto regulamin zawierał załącznik, tj. formularz zgłoszenia. W formularzu konieczne było udzielenie takich informacji jak:

- dane teleadresowe (imię i nazwisko, miejscowość, adres e-mail, telefon kontaktowy);
- rodzaj reprezentowanego podmiotu (instytucja kultury; organizacja pozarządowa; szkoła, placówka oświatowa; jednostka samorządu terytorialnego; niezależny podmiot, tj. animator lub edukator; ponadto możliwe było wskazanie innej kategorii podmiotów);
- wybór spotkania obligatoryjnego (jednego z trzech);
- wybór warsztatów fakultatywnych (minimum dwóch z dziewięciu);
- zakres działań, doświadczeń, zainteresowań na polu szeroko rozumianej edukacji kulturowej, animacji.

Formularz zgłoszenia zawierał także notę poświadczającą zgodę osoby aplikującej na przetwarzanie jej danych osobowych w celu zakwalifikowania do udziału w warsztatach.

Regulamin warsztatów został opracowany w sposób profesjonalny, tzn. zawiera wyłącznie istotne, a przy tym kompletne informacje. W tym kontekście na docenienie zasługuje także estetyka dokumentu. Ważnym aspektem jest także uwzględnienie dogodnej dla odbiorców formy komunikowania jaką jest poczta elektroniczna. Ponadto wyznaczenie troje pracowników CK w Przemyśle do kontaktu z osobami zainteresowanymi warsztatami (tj. pani Katarzyny Medelczyk) gwarantowało możliwość uzyskania dodatkowych informacji. Natomiast przyjęcie zasady pierwszeństwa przyjęć osób, które jeszcze nie brały udziału w warsztatach realizowanych w ramach PEK było uzasadnione ze względu na dążenie do osiągnięcia jednego z podstawowych celów projektu jakim jest jego jak najszersze oddziaływanie. Podobny cel przyświecał założeniu, iż osoby które dotychczas miały możliwość zrealizowania swojego projektu w aktualnej edycji programu nie będą mogły wnioskować o grant. Należy tu także podkreślić determinację Operatora regionalnego i umiejętność reagowania na zaistniałe problemy w kontekście realizacji warsztatów w Ustrzykach Dolnych, w przypadku których konieczne było wydłużenie okresu przyjmowania zgłoszeń uczestnictwa w szkoleniach.

3.1.2 Zakres działań informacyjnych

Powodzenie dokonania naboru osób chętnych do wzięcia udziału w warsztatach jest uwarunkowane zakresem i jakością działań informacyjnych. Istotne są tu nie tylko przekazywane treści, ale także kanały informacyjne. W tym kontekście ważne jest dążenie do uzyskania jak najszerszego zasięgu informacji.

W związku z powyższym należy uwzględnić fakt, iż aktualnie projekt wkroczył w trzeci rok realizacji, przez co można zakładać, że w środowisku osób zajmujących się edukacją kulturową jest on już identyfikowany. Podstawy do takiego założenia dają takie przesłanki jak: działania informacyjne prowadzone w pierwszym i w drugim roku funkcjonowania projektu (tj. w 2016 r. i w 2017 r.), dotychczasowy udział osób związanych z edukacją kulturową w warsztatach oraz dwie edycje realizacji grantów.

Kampania informacyjna dotycząca projektu PEK była kontynuowana już od początku 2018 r. Na terenie Przemyśla na słupach ogłoszeniowych należących do Centrum Kulturalnego zostały rozwieszone plakaty. Do szkół, urzędów, ośrodków kultury, bibliotek zostały dostarczone materiały promocyjne (plakaty, ulotki) oraz wydawnictwa będące wynikiem dotychczasowych prac.

W ramach działań informacyjnych wszechstronnie wykorzystano poszczególne kanały informacyjne:

a) poczta elektroniczna – przesłano e-maile do:

– szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, miejskich i gminnych ośrodków i instytucji kultury, bibliotek, muzeów (wykorzystano tu bazę danych utworzoną w ramach działań diagnostycznych w 2016 r. i zaktualizowaną w 2017 r.),

– mediów,

– dotychczasowych uczestników warsztatów;

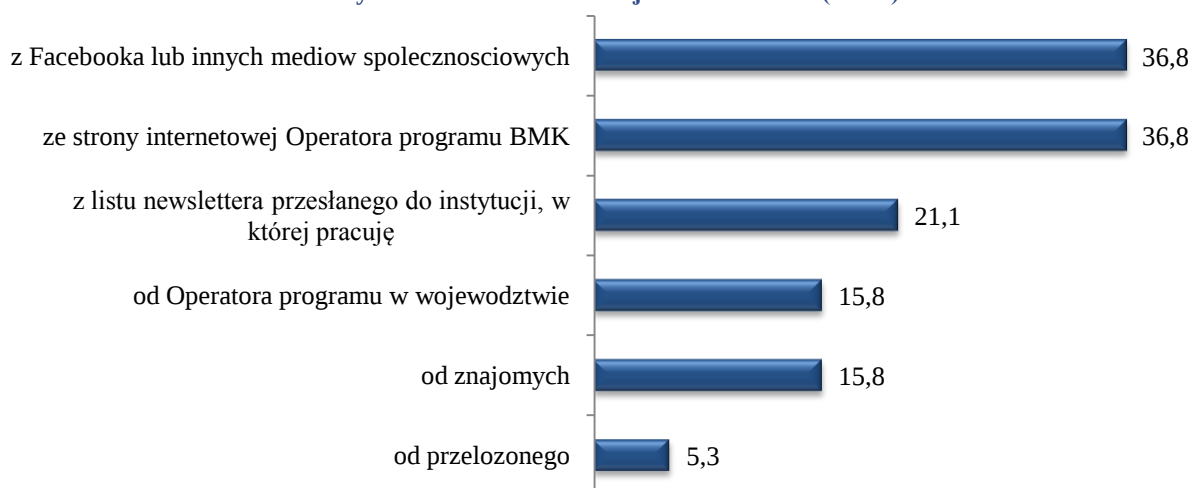
b) strony internetowe:

– zamieszczono informacje na stronach instytucji bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu, tj. CK w Przemyśle (www.ck.przemysl.pl) oraz PEK (www.pek-ck.pl),

c) w Przemyśle rozproszdzone zostały plakaty i ulotki.

Na podstawie częściowych danych (19 całkowicie wypełnionych kwestionariuszy) zebranych za pomocą ankiety ewaluacyjnej zamieszczonej w Internecie można stwierdzić, że szczególnie popularnym źródłem informacji o warsztatach były media społecznościowe oraz strona internetowa Operatora programu BMK (ok. 37%). Wyraźnie zaznacza się tu siła nowoczesnych form komunikowania. Ponadto z uwagi na trzeci rok trwania programu nie zaskakuje fakt, iż respondenci poszukiwali informacji o tym przedsięwzięciu na stronach CK w Przemyśle. W dalszej kolejności były wymieniane takie kanały informacji jak: newsletter, dane bezpośrednio pozyskane od regionalnego Operatora projektu, a także znajomi oraz informacja od przełożonego – por. Wykres 1. Symptomatyczne jest to, że wyniki badań ewaluacyjnych warsztatów przeprowadzonych w 2016 r. i 2017 r. wykazały, że najwięcej ich uczestników pozyskało wiedzę o szkoleniach od swoich znajomych. Obecnie jest to już Internet, a tym szczególnie media społecznościowe. Choć i w jednym i w drugim przypadku można mówić o podobnym źródle informacji (od znanych sobie osób) to znacząco zmienił się kanał jej dystrybucji (od face to face do komunikacji pośredniej)¹⁴ – por. Wykres 1.

Wykres 1 Źródła informacji o warsztatach (N=19)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI. Dane nie sumują się do 100% ponieważ respondenci mieli możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi.

¹⁴ Por. W. Broszkiewicz, *Raport z badań ewaluacyjnych dotyczących warsztatów*, Przemyśl 2016, s. 5 (raport zamieszczony na stronie: <http://www.pek-ck.pl/do-pobrania>) (Dostęp: 20.07.2017 r.).

3.1.3 Procedura zgłaszania uczestnictwa

Kampania informacyjna dotycząca szkoleń została rozpoczęta została spotkaniem informacyjnym, które odbyło się 11.04.2018 r. Tydzień później, tj. 18.04.2018 r. przedstawicielka Operatora regionalnego pani Katarzyna Medelczyk uczestniczyła w audycji radiowej "Tu i teraz" w Radio Rzeszów, gdzie miała okazję przekazać słuchaczom informację o programie i planowanych wówczas warsztatach. Zgodnie z przyjętym regulaminem zgłoszenie chęci udziału w warsztatach można było przesłać drogą elektroniczną do organizatora do 20.04.2018 r. – warsztaty w Przemyślu i Rzeszowie oraz do 04.05.2018 r. – warsztaty w Ustrzykach Dolnych. Potwierdzenie zakwalifikowania się miało miejsce 21.04.2018 r. (dot. Przemyśl i Rzeszów) oraz 05.05.2018 r. (dot. Ustrzyk Dolnych). Ostatecznie na podstawie list zakwalifikowano do udziału w warsztatach 64 osoby.

3.1.4 Miejsca przeprowadzenia warsztatów

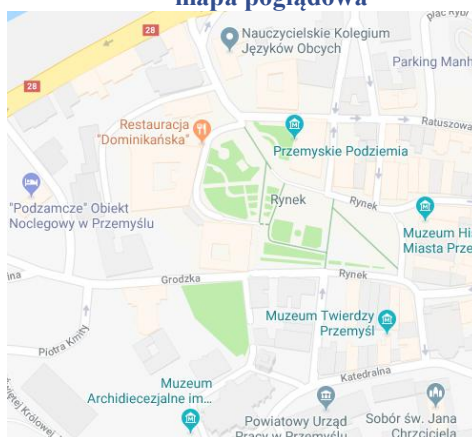
Spotkania obligatoryjne zostały zorganizowane w trzech miastach Podkarpacia, tj. w Przemyślu, Rzeszowie oraz w Ustrzykach Dolnych. W miastach tych przeprowadzono także warsztaty fakultatywne. W Przemyślu była to siedziba Centrum Kulturalnego oraz Przemyskie Podziemia, w Rzeszowie spotkania i szkolenia odbyły się w filii Rzeszowskiego Domu Kultury na Słocinie, natomiast w Ustrzykach Dolnych wydarzenia te miały miejsce w Międzyszkolnym Klubie Młodzieżowym mieszczącym się przy ul. 1 Maja 16. Organizator zadbał, aby do informacji o miejscu spotkań i warsztatów dołączone były mapy dojazdu (których pomniejszone przedstawienia znajdują się poniżej) – por. Rysunki 1-4. Realizacja spotkań i warsztatów w wymienionych wyżej miastach odpowiadała oczekiwaniom uczestników (wyrażonym już w badaniach ewaluacyjnych w 2016 r.). Dlatego też uwzględnione zostały tu dwa największe miasta Podkarpacia, przy czym wzięto tu m.in. pod uwagę ich dobre skomunikowanie z pozostałą częścią województwa oraz Ustrzyki Dolne ze względu na chęć aktywizacji osób z tej części regionu.

**Rysunek 1 Przemyśl CK, ul. Konarskiego 9
– mapa pogładowa**

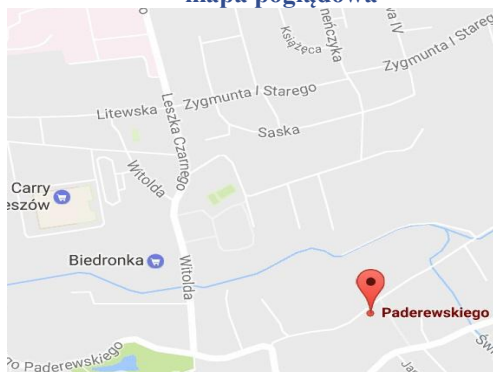
Źródło: opracowanie własne (wykorzystano stronę Google Maps).

**Rysunek 2 Przemysł Przemyskie Podziemia, Rynek 1
– mapa pogładowa**

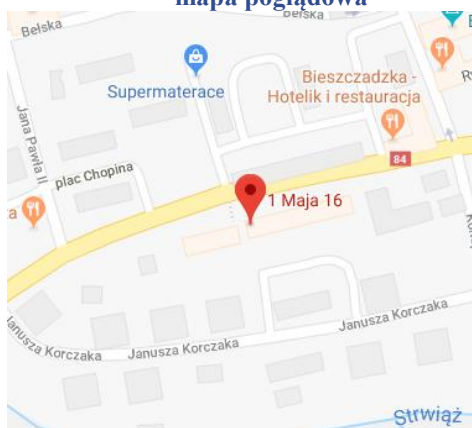
Źródło: opracowanie własne (wykorzystano stronę Google Maps).

**Rysunek 3 Rzeszów RDK, filia Słocina, ul. Paderewskiego 154
– mapa pogładowa**

Źródło: opracowanie własne (wykorzystano stronę Google Maps).

**Rysunek 4 Ustrzyki Dolne, Międzyszkolny Klub Młodzieżowy ul. 1 Maja 16
– mapa pogładowa**

Źródło: opracowanie własne (wykorzystano stronę Google Maps).

3.1.5 Realizacja założonej liczby warsztatów

Zgodnie z założeniami w dniach 23., 24. oraz 25 kwietnia zostały zorganizowane trzy spotkania obligatoryjne (wszystkie trwające po 4 godziny). Na spotkaniach zostały zaprezentowane i omówione m.in. takie kwestie jak:

- założenia Podkarpackiej Edukacji Kulturowej,
- rezultaty edycji 2016 r. i 2017 r.,
- warunki uczestnictwa w projekcie PEK w 2018 r. (w tym zasady aplikowania o grant).

Na spotkaniach wykorzystano prezentacje multimedialne zawierające treści dotyczące bezpośrednio PEK oraz tzw. przykłady dobrych praktyk, tj. niektóre z projektów zrealizowanych w 2016 r. i w 2017 r. w ramach tzw. regrantingu – por. Zestawienie 9.

Zestawienie 9 Wykaz zrealizowanych spotkań obligatoryjnych

Lp.	Data / Godzina	Miejsce	Realizacja	Wskaźnik
1.	23.04.2018 r., g. 10:00-14:00	Przemyśl (Centrum Kulturalne, ul. Konarskiego 9, Klub „Piwnice”)	tak	lista obecności
2.	24.04.2018 r., g. 10:00-14:00	Rzeszów (Rzeszowski Dom Kultury, filia Słocina; ul. Paderewskiego 154)	tak	lista obecności
3.	25.04.2018 r., g. 10:00-14:00	Ustrzyki Dolne (Międzyszkolny Klub Młodzieżowy; ul. 1 Maja 16)	tak	lista obecności

Źródło: Centrum Kulturalne w Przemyślu.

Natomiast w dniach 26., 27. kwietnia, 7., 9., 10., 11., 13., 14., maja zostało przeprowadzonych 8 warsztatów fakultatywnych. Warsztaty były realizowane przeważnie w dni robocze, przy czym jeden został przeprowadzony w niedzielę (tj. 13.05). Warsztaty trwały od 5,5 do 7 godzin – por. Zestawienie 10.

Zestawienie 10 Wykaz zrealizowanych spotkań fakultatywnych

Lp.	Data / Godzina	Miejsce	Trener	Temat	Realizacja	Wskaźnik
1.	26.04.2018 r. g. 10:00-14:00	Centrum Kulturalne w Przemyślu; ul. Konarskiego 9	Jacek Dusznik	Warsztaty muzyczno - bębniarskie	tak	lista obecności
2.	27.04.2018 r. g. 10:00-14:00	Rzeszowski Dom Kultury, filia Słocina; ul. Paderewskiego 154	Jacek Dusznik	Warsztaty muzyczno - bębniarskie	tak	lista obecności
3.	07.05.2018 r. g. 10:00-17:00	Rzeszowski Dom Kultury, filia Słocina; ul. Paderewskiego 154	Tomasz Hermaniuk	Autoprezentacja i wystąpienia publiczne	tak	lista obecności
4.	09.05.2018 r. g. 10:00-17:00	Centrum Kulturalne w Przemyślu	Michał Grzebyk, Grzegorz Miłkowski	Content Marketing w działaniach kulturalnych	tak	lista obecności
5.	10.05.2018 r. g. 10:00-17:00	Międzyszkolny Klub Młodzieżowy w Ustrzykach Dolnych; ul. 1 Maja 16	Renata Stefaniak	Współpraca międzysektorowa	tak	lista obecności
6.	11.05.2018 r. g. 10:00-17:00	Rzeszowski Dom Kultury, filia Słocina; ul. Paderewskiego 154	Michał Grzebyk, Grzegorz Miłkowski	Content Marketing w działaniach kulturalnych	tak	lista obecności
7.	13.05.2018 r. g. 10:00-17:00	Międzyszkolny Klub Młodzieżowy w Ustrzykach Dolnych; ul. 1 Maja 16	Tomasz Hermaniuk	Autoprezentacja i wystąpienia publiczne	tak	lista obecności
8.	14.05.2018 r. g. 10:00-14:00	Przemyskie Podziemia, Rynek 1	Renata Stefaniak	Współpraca międzysektorowa	tak	lista obecności

Źródło: Centrum Kulturalne w Przemyślu.

W ramach warsztatów ogółem zostało omówionych i zaprezentowanych 4 zagadnienia, przy czym wszystkie dwukrotnie. Natomiast z uwagi na brak chętnych nie odbył się jeden z zaproponowanych warsztatów pod tytułem Zostań obywatelem świata – edukacja międzykulturowa, który miał się odbyć w dniu 08.05.2018 r. w Międzyszkolnym Klubie Młodzieżowy w Ustrzykach Dolnych, a który miała poprowadzić pani Sylwia K. Mazur.

3.1.6 Materiały dla uczestników warsztatów

Uczestnicy warsztatów otrzymali za potwierdzeniem materiały zawierające:

- teczkę tekturową z logo PEK,
- notes z logo PEK,
- długopis z logo PEK,
- Regulamin konkursu grantowego w ramach projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa 2018,
- Załącznik 1 – Formularz aplikacyjny – I Etap,
- Załącznik 2 – Formularz aplikacyjny – II Etap.

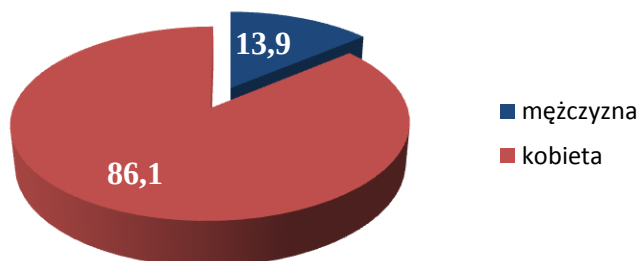
Ponadto uczestnicy mogli pobrać materiały promocyjne (ulotki) oraz publikacje będące rezultatem działań w ramach PEK w 2018 r.

3.2 Zakres uczestnictwa w warsztatach beneficjentów projektu PEK

3.2.1 Struktura uczestników warsztatów

Na podstawie list obecności na warsztatach można stwierdzić, że w zdecydowanej większości wzięły w nich udział kobiety (ok. 86%). Mężczyźni stanowili jedynie ok. 14% spośród uczestników – por. Wykres 2.

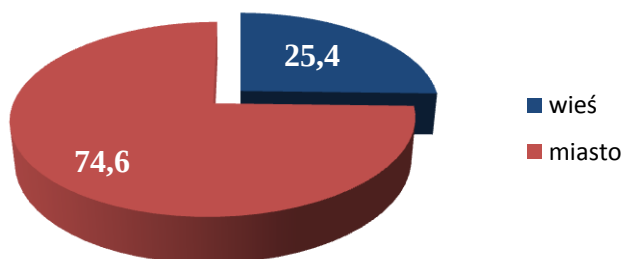
Wykres 2 Struktura płci uczestników warsztatów (Dane w %, N=79)

Źródło: opracowanie własne.

Wśród osób, które uczestniczyły w warsztatach przeważali mieszkańcy miast (ok. 75%), wobec ok. 25% osób mieszkających na wsi – por. Wykres 3.

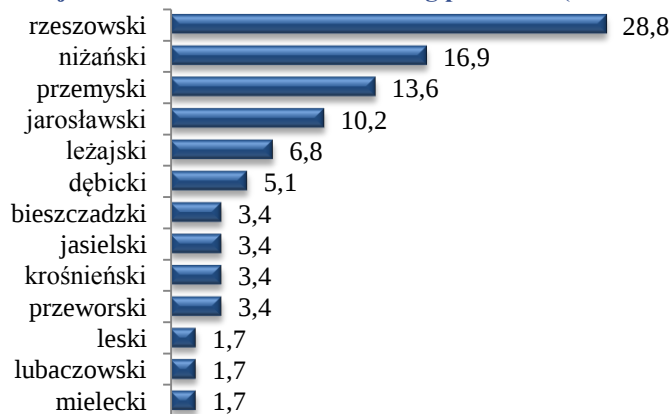
Wykres 3 Struktura uczestników ze względu na miejsce działalności zawodowej (Dane w %, N=59*)

*Pominięto braki danych N=20. Źródło: opracowanie własne.

Największy odsetek wśród uczestników warsztatów stanowiły osoby z powiatu rzeszowskiego (ok. 29%). Znaczący odsetek osób, które wzięły udział w szkoleniach to mieszkańcy powiatu niżańskiego (ok. 17%). Przedstawiciele powiatu przemyskiego było ok. 14%. Ponadto co dziesiąta osoba to mieszkaniec powiatu jarosławskiego (ok. 10%). Najmniej licznie były reprezentowane takie powiaty jak: leżajski, dębicki, bieszczadzki, jasielski, krośnieński, przeworski, leski, lubaczowski oraz mielecki – por. Wykres 4.

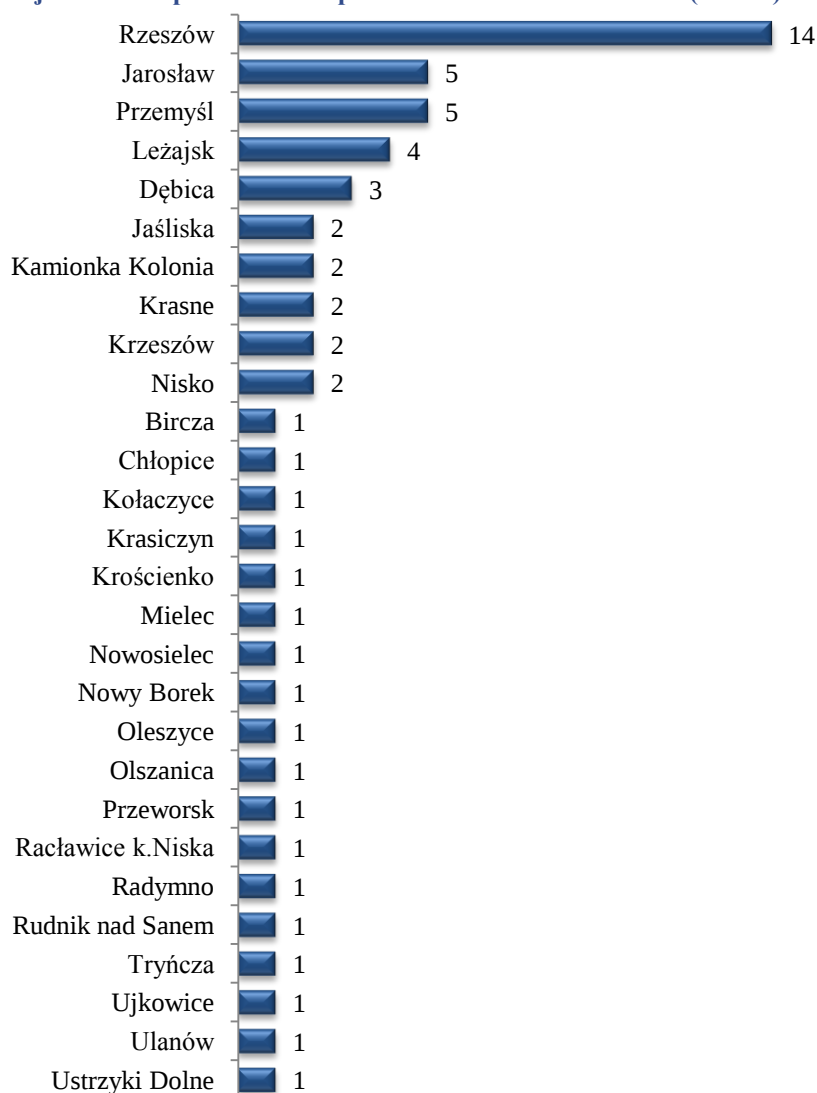
Wykres 4 Miejsce działalności zawodowej uczestników warsztatów według powiatów (Dane w %, N=59*)

*Pominięto braki danych N=20. Źródło: opracowanie własne.

Wśród uczestników warsztatów najwięcej – 14 osób – to mieszkańcy Rzeszowa. Z Jarosławia i Przemyśla pochodziło po 5 uczestników warsztatów. Leżajsk reprezentowało 4 osoby, a Dębicę 3. Z takich miejscowości jak Jaśliska, Kamionka Kolonia, Krasne, Krzeszów Nisko w warsztatach wzięło udział po 2 osoby. Z pozostałych miejscowości takich jak Bircza, Chłopice, Kołaczyce, Krasieczyn, Krościenko, Mielec, Nowosielec, Nowy Borek, Oleszyce, Olszanica, Przeworsk, Raławice koło Niska, Radymno, Rudnik nad Sanem, Tryńcza, Ujkowice, Ulanów oraz Ustrzyki Dolne przyjechały pojedyncze osoby – por. Wykres 5.

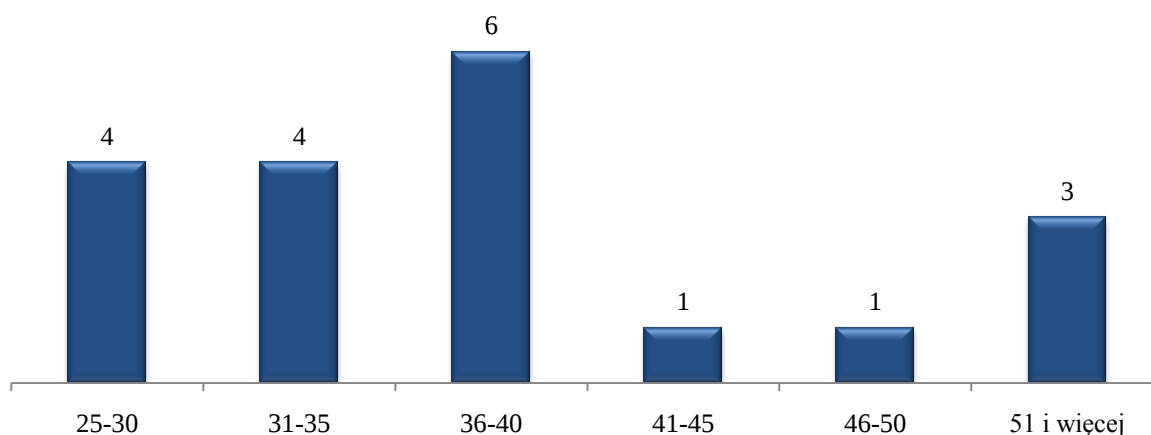
Wykres 5 Poszczególne miejscowości reprezentowane przez uczestników warsztatów (N=59*)

*Pominięto braki danych N=20. Źródło: opracowanie własne.

Średnia wieku respondentów – którą obliczono na podstawie danych częściowych z ankiety ewaluacyjnej – to ok. 40 lat. Najmłodszy uczestnik szkoleń miał 27 lat, a najstarszy 100 lat. Różnica wieku wynosi tu więc aż 73 lata, co pokazuje, że udział w warsztatach stał się okazją do nawiązywania międzypokoleniowych relacji. Uwzględniając wiek respondentów można zauważyć, że najliczniej reprezentowany był przedział wiekowy 36-40 lat (6 osób). W przedziałach wiekowych 25-30 lat i 31-35 lat było to po 4 osoby. Poza tym uczestnikami szkoleń były osoby w wieku 51 lat i więcej (3 osoby) oraz od 41 do 45 lat i 46-50 lat po 1 osobie – por. Wykres 6.

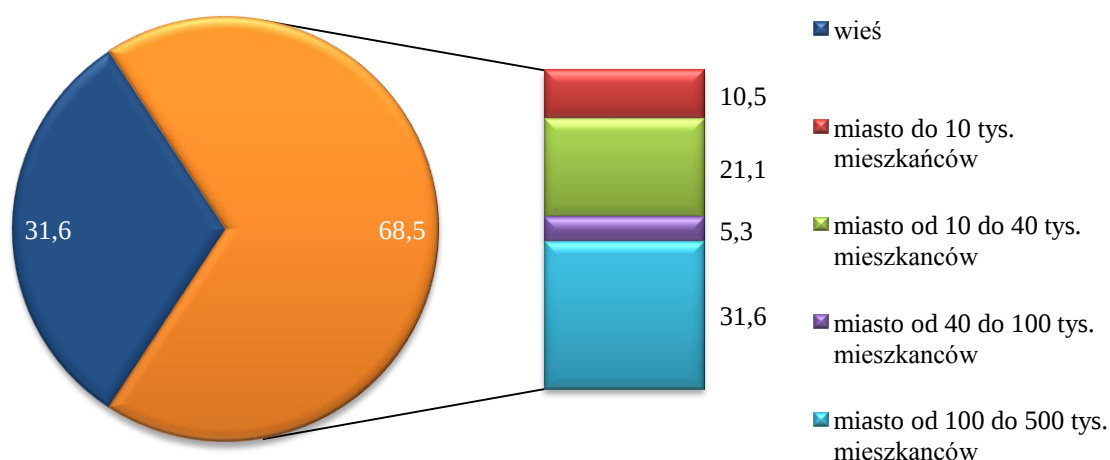
Wykres 6 Wiek uczestników warsztatów (N=25)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

Osoby, które wzięły udział w badaniach CAWI to przeważnie mieszkańcy miast (ok. 69%), wobec ok. 32% mieszkańców wsi. Wśród osób z miast najliczniej reprezentowana była kategoria miast liczących od 100 do 500 tys. mieszkańców (ok. 32%). Co czwarty mieszkaniec miasta pochodził z miejscowości o liczbie mieszkańców od 10 do 40 tys. (ok. 21%). Co dziesiąty respondent to osoba z miasta o wielkości do 10 tys. mieszkańców (ok. 11%). Najmniej licznie były reprezentowane miejscowości o wielkości od 40 do 100 tys. mieszkańców (ok. 5%) – Wykres 7.

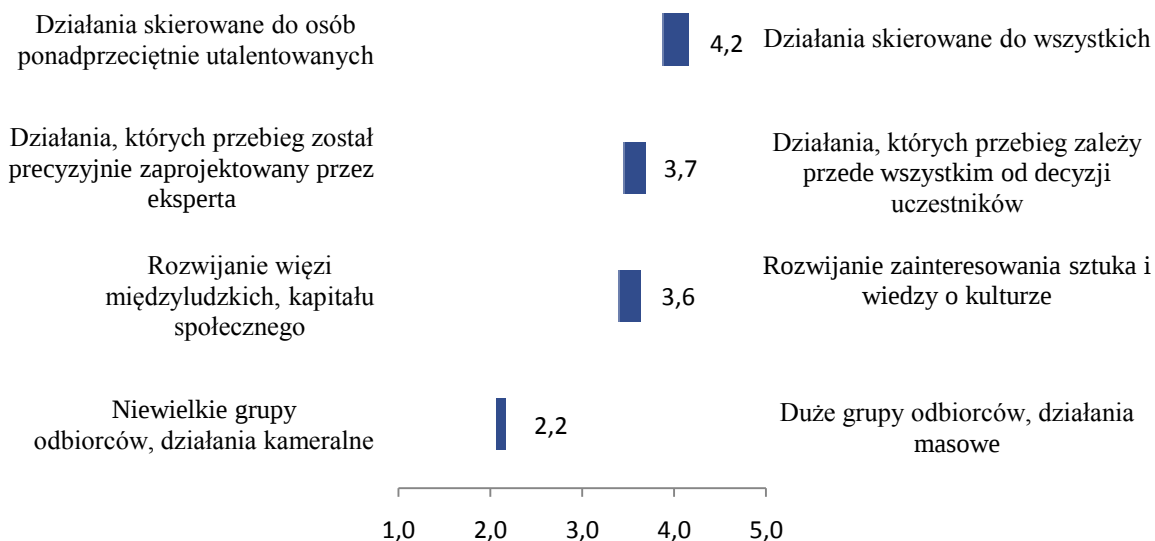
Wykres 7 Miejsce zamieszkania uczestników warsztatów (Dane w %, N=19)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

Działania w sferze edukacji prowadzone przez osoby, które wzięły udział w internetowej ankiecie jak pokazuje średnia obliczona na podstawie odpowiedzi były skierowane nieco częściej do szerokiego grona odbiorców, niż do osób ponadprzeciętnie utalentowanych. Nieco częściej były to działania, których przebieg zależy przede wszystkim od decyzji uczestników, niż takie które zostały precyzyjnie zaprojektowane przez eksperta. Ponadto nieco częściej były one nakierowane na rozwijanie sztuki i wiedzy o kulturze, niż na rozwijanie więzi międzyludzkich. Natomiast nieco częściej aktywność badanych była skierowana wobec niewielkich, niż dużych grup odbiorców – por. Wykres 8.

Wykres 8 Formy działań edukacyjnych podejmowanych przez uczestników warsztatów – średnia ocen* (N=19)

* Przyjęto, że odpowiedzi bliższe 1 będą oznaczały zgodę ze stwierdzeniami z lewej strony, a bliższe 5 z prawej.
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

3.2.2 Frekwencja na warsztatach

W spotkaniach obligatoryjnych w 2018 r. wzięło udział ogółem 56 osób, przy czym ponad połowę stanowili uczestnicy spotkań w Rzeszowie (ok. 59%). W Przemyśle było to ok. 23% uczestników spotkań obowiązkowych, a w Ustrzykach Dolnych ok. 18% – por. Tabela 1.

Tabela 1 Frekwencja deklarowana i rzeczywista na spotkaniach obligatoryjnych

Lp.	Data	Miejsce	N	%
1.	23.04.2018	Przemyśl Centrum Kulturalne	13	23,2
2.	24.04.2018	Rzeszów Rzeszowski Dom Kultury, filia Słocina	33	58,9
3.	25.04.2018	Ustrzyki Dolne Międzyszkolny Klub Młodzieżowy	10	17,9
Ogółem:			56	100,0

Źródło: opracowanie własne.

Także na warsztatach frekwencja – liczona na podstawie zestawienia liczby zgłoszeń i faktycznej liczby uczestników – była przeważnie wysoka. Najwyższą frekwencję zanotowano na warsztatach 11 maja w RDK, filia Słocina w Rzeszowie (ok. 91%), a najniższą na warsztatach 10 maja w MKM w Ustrzykach Dolnych (ok. 57%) – por. Tabela 2.

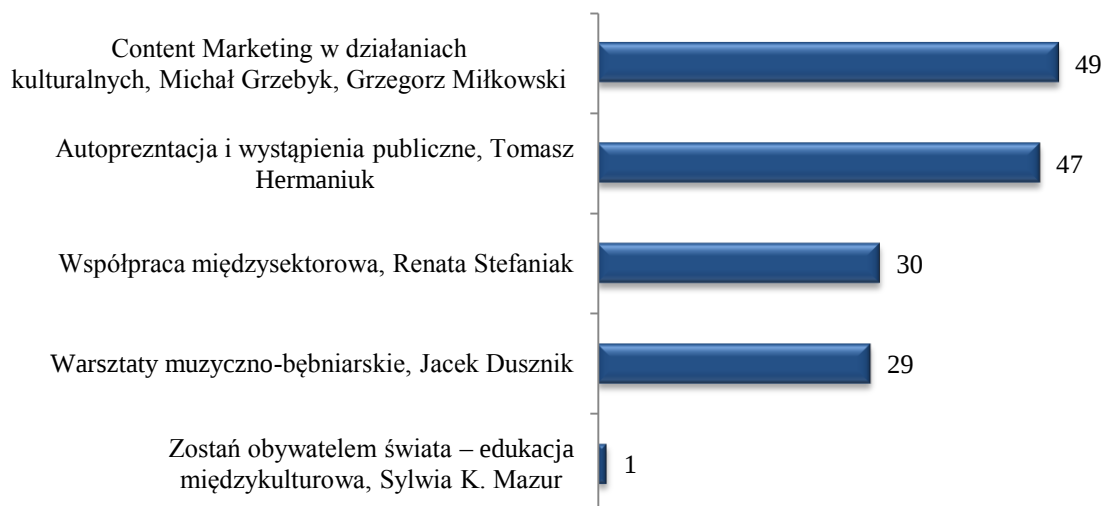
Tabela 2 Frekwencja deklarowana i rzeczywista na warsztatach fakultatywnych

Lp.	Data	Miejsce	Liczba zgłoszeń*	Faktyczna frekwencja	
				N*	w %
1.	26.04.2018 r.	Centrum Kulturalne w Przemyśle	7	6	85,7
2.	27.04.2018 r.	Rzeszowski Dom Kultury, filia Słocina	22	19	86,4
3.	07.05.2018 r.	Rzeszowski Dom Kultury, filia Słocina	36	28	77,8
4.	09.05.2018 r.	Centrum Kulturalne w Przemyśle	14	12	85,7
5.	10.05.2018 r.	Międzyszkolny Klub Młodzieżowy w Ustrzykach Dolnych	7	4	57,1
6.	11.05.2018 r.	Rzeszowski Dom Kultury, filia Słocina	35	32	91,4
7.	13.05.2018 r.	Międzyszkolny Klub Młodzieżowy w Ustrzykach Dolnych	11	10	90,9
8.	14.05.2018 r.	Przemyskie Podziemia	23	21	91,3

* Dane nie sumują się do ogólnej liczby uczestników, ponieważ istniała możliwość wyboru dwóch lub więcej warsztatów. Źródło: opracowanie własne.

Największym zainteresowaniem – mierzonym liczbą zgłoszeń – cieszyły się warsztaty prowadzone przez Michała Grzebyka i Grzegorza Miłkowskiego pod tytułem Content Marketing w działaniach kulturalnych. Niestety tematyka jednego z warsztatów dotycząca Komunikacji międzykulturowej – pomimo dużej aktualności poruszanych tu zagadnień – nie spotkała się z zainteresowaniem ze strony osób zgłaszających chęć udziału w szkoleniach w 2018 r. – por. Wykres 9.

Wykres 9 Poziom zainteresowania poszczególnymi tematami warsztatów (liczba zgłoszeń)

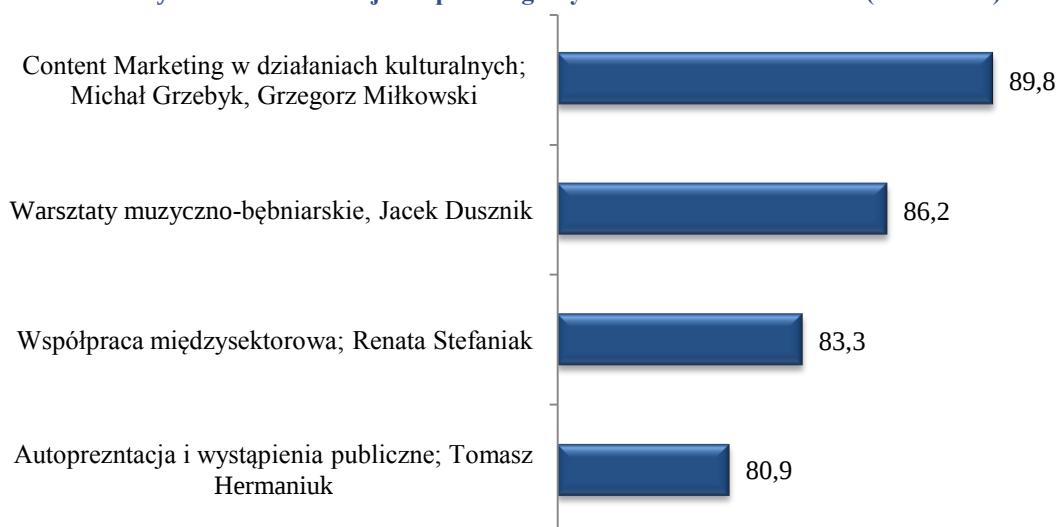

* Warsztaty miały jedną edycję. Pozostałe warsztaty odbyły się dwukrotnie. Dane nie sumują się do ogólnej liczby uczestników (N=69) ponieważ mogli oni wziąć udział w więcej niż jednym szkoleniu.

Źródło: opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę tematykę warsztatu najwyższą frekwencję (liczba uczestników w odniesieniu do liczby zgłoszeń) zanotowano na spotkaniu panami Michałem Grzebykiem i Grzegorzem Miłkowskim (ok. 89%). Na pozostałych warsztatach frekwencja była również wysoka i wszędzie przekraczała 80% – Wykres 10.

Wykres 10 Frekwencja na poszczególnych tematach warsztatów (Dane w %)*

* Procent wyraża proporcję faktycznej liczby uczestników w odniesieniu do liczby zgłoszeń.

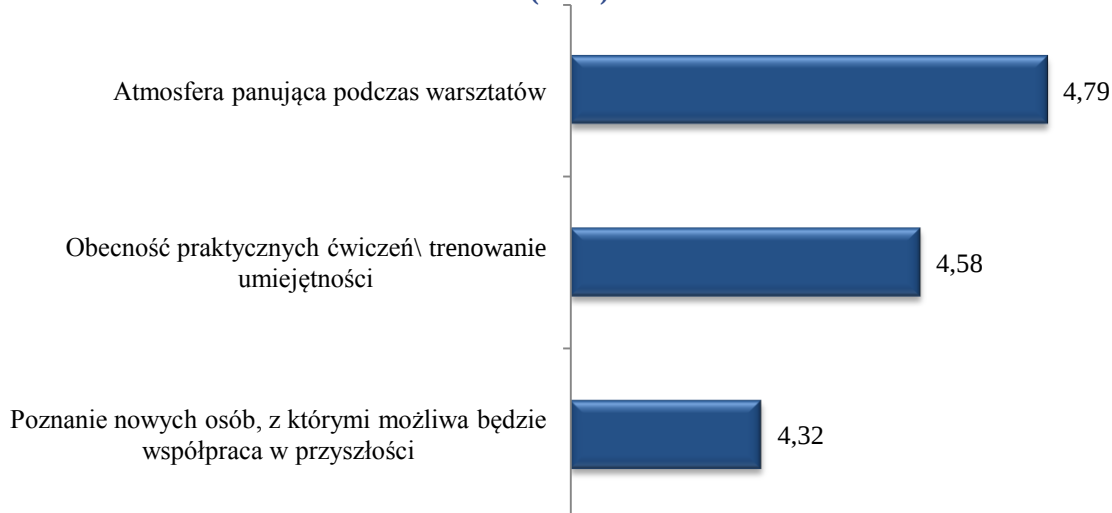
Źródło: opracowanie własne.

3.3 Opinia uczestników warsztatów i trenerów na temat organizacji szkoleń

3.3.1 Opinia uczestników warsztatów na temat aspektów organizacyjnych

Uczestnicy warsztatów wysoko ocenili atmosferę jaka miała miejsce w ich trakcie. Docenili także obecność praktycznych ćwiczeń i trenowanie umiejętności oraz możliwość poznania nowych osób – por. Wykres 11.

Wykres 11 Opinia uczestników warsztatów na temat aspektów organizacyjnych szkoleń – średnia ocen* (N=19)

*Skala: 1 ocena najniższa – 5 ocena najwyższa.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

3.3.2 Opinia trenerów na temat aspektów organizacyjnych warsztatów

Wypowiedzi trenerów udzielone w wywiadach oraz opinie przesłane drogą elektroniczną zdecydowanie podkreślają profesjonalizm, rzetelność i obowiązkowość organizatorów szkoleń ze strony CK w Przemysłu. Doceniono także wykazane zaangażowanie i pasję.

Wszystko było zorganizowane bardzo dobrze. Na bieżąco otrzymywałem niezbędne nam informacje od Katarzyny. Ona też przygotowała nam szereg informacji o grupie docelowej, dzięki czemu jeszcze dokładniej mogliśmy dostosować tematykę i zakres szkoleń do potrzeb odbiorców.

Sam program bez wątpienia jest potrzebny i ważny, dlatego cieszę się, że mieliśmy przyjemność w nim uczestniczyć.

W żadnej z wypowiedzi nie zgłoszono ani jednego zastrzeżenia co do kwestii organizacyjnej.

4. Ocena aspektów merytorycznych warsztatów

4.1 Dobór treści warsztatów i wybór trenerów

4.1.1 Kryteria doboru treści i zawartość merytoryczna warsztatów

Z wypowiedzi Operatora regionalnego wynika, że na wybór treści warsztatów wpłynęły takie kwestie jak:

- oczekiwania i opinie wyrażone przez uczestników szkoleń, które zostały sformułowane w toku badań ewaluacyjnych działań realizowanych w ramach PEK oraz badań diagnostycznych w 2017 r.¹⁵;

- spójność z celami jakie zostały założone w programie PEK.

Aby podejmować trafne decyzje związane z działalnością kulturową należy zdiagnozować potrzeby istniejące w tym zakresie w środowisku lokalnym. Konieczne jest uwzględnienie kapitału społecznego ludzi tworzących lokalne społeczności. Najlepszy pomysł wymaga jeszcze profesjonalnego opracowania umożliwiającego zdobycie środków na jego realizację i umiejętnego promowania w mediach. Ponadto z uwagi na swą specyfikę młodzież jako taka wymaga specjalistycznych umiejętności metodycznych, dydaktycznych i komunikacyjnych. Inspiracji można szukać w przeszłości oraz zjawiskach współcześnie zachodzących w sferze kultury. Szczegółowo powyższe treści – zgodnie z opracowaniami trenerów – prezentują się następująco:

Autoprezentacja i wystąpienia publiczne (dr Tomasz Hermaniuk) – podczas warsztatów uczestnicy mieli możliwość poznania zagadnień związanych z autoprezentacją takich jak: podstawowe zasady autoprezentacji, taktyki autoprezentacyjne, zniekształcenia w postrzeganiu oraz błędy autoprezentacji. Omówione zostały także problematyka komunikacji podczas prezentacji: budowanie zaufania u odbiorców, komunikacja werbalna i niewerbalna. Uczestnicy dowiedzieli się także, jak krok po kroku w atrakcyjny sposób prowadzić prezentację, począwszy od wstępu i skupienia uwagi audytorium, poprzez strukturę prezentacji, „sztuczki” prezentacyjne, „magiczne” słowa zwiększające ładunek emocjonalny przekazu, metafory i ich zastosowanie, aż po anegdoty i historie z życia wzięte.

Content marketing, czyli treści, które są lepsze niż reklama (Grzegorz Miłkowski, Michał Grzebyk) – w czasie szkolenia uczestnicy poznawali pojęcia i schematy działań, które umożliwiają samodzielne realizowanie podstawowych oraz średniozaawansowanych projektów content marketingowych. Szereg case studies miały na celu przybliżenie pojęcia marketingu treści i pozwolić dokładnie zrozumieć, a następnie wdrożyć w codziennych działaniach promocyjnych marek, organizacji i innych podmiotów kluczowe narzędzia content marketingu. W części warsztatowej zostały poddane analizie, a następnie przepracowane przez uczestników, realne przykłady z ich środowiska pracy. Celem warsztatów jest bezpośrednie przełożenie poznanych zagadnień teoretycznych na działania marketingowe, jakie prowadzą sami uczestnicy.

Warsztaty muzyczno-bębniarskie (Jacek Dusznik) – mają na celu wyzwalać kreatywność u osób w różnym wieku i na różnym poziomie zaawansowania. Warsztaty starają się zainteresować możliwościami wielorakich dróg w muzyce, a następnie wyzwolić chęć własnej ekspresji twórczej za pomocą dźwięku. Jacek Dusznik: „Wierzę bowiem,

¹⁵ Podkarpacka Edukacja Kulturowa, <http://www.pek-ck.pl/do-pobrania> (Dostęp: 22.06.2018)

iż wbrew ogólnemu przekonaniu, warto tworzyć, nie koniecznie będąc profesjonalistą i staram się poprzez wspólną zabawę i naukę podczas zajęć warsztatowych, zachęcić uczestników do własnych poszukiwań twórczych.”

Współpraca międzysektorowa (Renata Stefaniak) – zajęcia prowadzone metodą warsztatową z elementami wykładu i prezentacją multimedialną. Specjalnie na potrzeby szkolenia opracowana zostanie prezentacja oraz materiały szkoleniowe, które otrzyma każdy uczestnik kursu przed jego rozpoczęciem. Powyższe uzupełniane będą podczas zajęć o materiały dotyczące omawianych właśnie zagadnień i/lub wykonywanych ćwiczeń. Uczestnicy podczas warsztatów będą mogli poznać następujące, kolejne etapy budowania współpracy międzysektorowej:

- współpraca międzysektorowa partnerska i projektowa;
- mocne strony współpracy;
- etapy budowania współpracy;
- cechy dobrej współpracy;
- ograniczenia i zagrożenia dla współpracy partnerskiej;
- przykłady dobrej praktyki współpracy międzysektorowej.

Zostań obywatelem świata – edukacja wielokulturowa (Sylvia K. Mazur) – warsztaty mają na celu szerzenie idei otwartości, tolerancji i poszanowania oraz zrozumienia innych kultur. Adresatami szkolenia są osoby pracujące z dziećmi w wieku szkolnym oraz młodzieżą. W Module I (1,5h) Komunikacja Międzykulturowa uczestnicy poznają badania dotyczące komunikacji międzykulturowej. Zostaną im także zaprezentowane narzędzia, którymi mierzy się różnice międzykulturowe. Trening z komunikacji międzykulturowej jest kluczowy dla niszczenia barier w komunikowaniu międzykulturowym, budowania świadomości istnienia norm kulturowych, podnoszeniu samoświadomości oraz udoskonalenia komunikowania. W części tej zostaną przywołane najważniejsze badania dotyczące różnic w komunikowaniu poszczególnych kultur. W Module II (3h) Walka z dyskryminacją i przemocą uczestnicy zaopatrzeni w wiedzę dotyczącą komunikacji międzykulturowej zapoznają się z technikami walki z dyskryminacją oraz przemocą. Główną metodą będzie metoda warsztatowa. Ćwiczenia będą potem mogły zostać wykorzystane przez uczestników w pracy z podopiecznymi, co podniesie efekt mnożnikowy. Uczestnicy poznają także metody radzenia sobie z trudnościami, które napotykają nauczycielki i nauczyciele prowadzący zajęcia dotyczące dyskryminacji i równego traktowania. W Module III Źródła (0,5H) uczestnicy otrzymają listę źródeł, które mogą wykorzystać w swojej dalszej pracy. Oprócz materiałów źródłowych zaprezentowane zostaną materiały służące przeprowadzeniu zajęć z dziećmi w wieku szkolnym oraz młodzieżą (m.in. scenariusze lekcji). Dodatkowo, przedstawione zostaną źródła adresowane do młodych ludzi, którzy samodzielnie pragną poszerzyć zakres swojej wiedzy dotyczącej obszaru szkoleniowego.¹⁶

¹⁶ Podkarpacka Edukacja Kulturowa, <http://www.pek-ck.pl/a-104-podkarpacka-edukacja-kulturowa-2018-zaczynamy> (Dostęp: 22.06.2018).

4.1.2 Kryteria wyboru trenerów

O jakości warsztatów decydują ich prowadzący. Trzeba tu wziąć pod uwagę przygotowanie merytoryczne oraz umiejętności komunikacyjne. Należy tu podkreślić, że biorąc pod uwagę wykształcenie i doświadczenie trenerów, tj.: pań Sylwii K. Mazur, Renaty Stefaniak oraz panów Jacka Dusznika, Tomasza Hermaniuka, Michała Grzebyka oraz Grzegorza Miłkowskiego można stwierdzić, że decyzja o współpracy z tymi osobami była jak najbardziej uzasadniona. Wyraźnie można mówić tu o spójności treści prezentowanych na wykładach z przygotowaniem trenerów oraz o ich dużym profesjonalizmie. Poniżej przedstawione zostały sylwetki osób poszczególnych prowadzących warsztaty:

Sylwia K. Mazur – absolwentka Prawa oraz Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej. Ukończyła Akademię Młodych Dyplomatów na specjalności „Organizacje Międzynarodowe” oraz „The International Business and Trade Summer Law Program” organizowany przez Catholic University of America i Uniwersytet Jagielloński, a także studia podyplomowe „Mechanizmy Zarządzania Strefą Euro”. Odbýwała staże m.in. w Istambulskiej Komnacie Handlowej oraz Parlamencie Europejskim. Dwukrotna stypendystka programu Erasmus (Uniwersytet Genuński (studentka) - rok akad. 2007/2008, Istambulski Uniwersytet Handlowy (wykładowczyni) – rok akad. 2013/2014. W roku akademickim 2007/08 studiowała na Uniwersytecie Genuńskim w ramach programu Erasmus. Z Instytutem Badań nad Cywilizacjami WSiZ związana od 2010 r., najpierw jako liderka koła, później jako stażystka, od października 2013 r. jako pracownik naukowy. Odpowiedzialna za szkolenia integracyjne studentów obcokrajowców oraz Poradnię Adaptacyjną.¹⁷

Renata Stefaniak posiada ponad 15-letnie doświadczenie dydaktyczne jako doradca, trener i wykładowca. Prowadzi szkolenia, doradztwa, facilitacje, mentoring na zlecenie samorządów, uczelni, instytucji, organizacji pozarządowych, firm w zakresie negocjacji, zarządzania projektem, funduszy UE, badań potrzeb oraz opracowywania programów i metodologii szkoleń, planowania strategicznego. Jest ekspertem Krajowego Ośrodka Szkoleniowego EFS, posiada doświadczenie w ocenie projektów jako członek KOP Programu Wspólnotowego GRUNDTVIG i innych, ekspert Krajowej Struktury Wsparcia PIW EQUAL. Ekspert oceny projektów współfinansowanych z EFS. Autorka i opiekun merytoryczny studiów podyplomowych Zarządzanie Funduszami Unii Europejskiej. Wykładowca na studiach podyplomowych i trener z zakresu funduszy strukturalnych, zarządzania projektami i społeczeństwa obywatelskiego na kilku uczelniach. Autorka, współautorka, koordynator i ekspert w kilkudziesięciu projektach współfinansowanych przez PHARE, EFS w ramach SPO RZL, ZPORR i EQUAL, POKL, GRUNDTVIG oraz z funduszy norweskich i szwajcarskich (w tym projekty związane z kulturą np. „Migracje – Integracja – Tożsamość – Europejska Kultura”). Prezes Zarządu Fundacji Kresowe Centrum Nauki i Rozwoju „Perła Galicji” Celem Fundacji jest prowadzenie oraz wspieranie działalności na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego Przemysłu i regionu, inicjowanie procesu zmian cywilizacyjnych i kulturowych tworzących warunki równych szans na drodze do rozwoju intelektualnego, zawodowego, społecznego i kulturalnego.¹⁸

¹⁷ WSiZ, <http://dziennikarstwo.wsiz.pl/kadra,Sylwia-Mazur.html> (Dostęp: 18.07.2017)

¹⁸ Fundacja Perła Galicji, <http://www.perlagalicji.pl/4-o-fundacji>

Jacek Dusznik – muzyk, aktualnie mieszkający w Sanoku, prowadzący Warsztaty Bębniarskie zawierające elementy muzykowania, terapii, treningu oraz edukacji; jest współzałożycielem zespołu Matragona, w którym od 22 lat gra na instrumentach perkusyjnych. Współtworzył cztery płyty, zagrał kilkaset koncertów, uczestniczył w przeglądach i festiwalach. Grał na wielu rozmaitych instrumentach perkusyjnych z różnych stron świata, takich jak Tabla, Konga, Udu, Darabuka, Djembe, Cajon, bębny obręczowe. Poznał brzmienia i techniki grania, które w naszej kulturze uchodzą za wyjątkowe i egzotyczne. Jest absolwentem Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jana Grodka w Sanoku, kierunku Edukacji Artystycznej w Zakresie Sztuki Muzycznej ze specjalnością Edukacja Muzyczna.¹⁹

Tomasz Hermaniuk – doktor ekonomii, jest doświadczonym i trenerem biznesu, specjalistą w dziedzinie sprzedaży, negocjacji handlowych, wystąpień publicznych oraz szeroko rozumianych umiejętności miękkich. Ma na koncie kilkaset przeprowadzonych szkoleń. Poza prowadzeniem firmy szkoleniowo-konsultingowej NEXTEP, jest także właścicielem firmy Transsport.pl, zajmującej się sprzedażą bagażników samochodowych i artykułów związanych z aktywnym trybem życia; pracuje jako adiunkt w Katedrze Marketingu i Przedsiębiorczości Uniwersytetu Rzeszowskiego; jest również opiekunem Studenckiego Forum Business Centre Club, Prezesem Zarządu Stowarzyszenia Przyjaciół Wydziału Ekonomii UR – Mercatus, a także Kierownikiem Centrum Marketingu Produktów Spożywczych. Występuje jako ekspert w krajowych i międzynarodowych projektach biznesowych. Jest autorem kilkudziesięciu publikacji naukowych wydanych w kraju i za granicą. Jego pasją są podróże, fotografia oraz sport.²⁰

Michał Grzebyk jest absolwentem filologii polskiej ze specjalizacją edytorską na Uniwersytecie Pedagogicznym; z branżą PR jest związany od ponad 6 lat; doświadczenie zawodowe zdobywał między innymi w YPI Consulting, Grupie Adweb oraz The Nets; aktualnie pracuje w firmie Content House i odpowiada za realizację projektów PR-owych dla klientów, a także za działania wizerunkowe dla agencji; swoją wiedzę o języku oraz komunikacji przekłada na realne działania biznesowe dla klientów w działaniach PR i content marketingowych; tworzy strategie komunikacji, prowadzi redakcje serwisów marek oraz dba o kontakty z mediami, aby otaczać firmy kompleksową obsługą na polu marketingu treści; miłośnik pachnących książek, dobrej muzyki i mądrych filmów.²¹

Grzegorz Miłkowski – pomysłodawca i współorganizator „Akademii Marketingu”; pracuje w agencji CEO full service content marketing – CONTENTHOUSE; jest właścicielem i redaktorem naczelnym portalu SOCIALPRESS.pl, który specjalizuje się w zagadnieniach łączących komunikację, marketing i nowe technologie; założył także pierwszy polski serwis śledzący możliwości wykorzystania sztucznej inteligencji w biznesie – AIBusiness.pl; w branży marketingu i technologii działa od 2006 r.; początkowo jako dziennikarz mediów branżowych (Marketing Przy Kawie), redaktor naczelny portalu Interaktywnie.com (Grupa Money.pl), później PR-owiec odpowiedzialny za wdrażanie strategii komunikacyjnych dla znanych marek; realizował projekty m.in. dla: Bosch, Siemens, Konica Minolta, Bonduelle, Cif, Domestos, Jurajska, Unicef, Finish, Dekoral, WWF, Snickers, Strongbow i Brackie (Grupa Żywiec), X-lander, Mercedes, Oshee, Intersport, BohoBoco, Grupa PSB, Mrówka.²²

¹⁹ <https://pl-pl.facebook.com/animanawynos/> oraz <https://esanok.pl/2015/zapraszamy-na-ferie-z-bebnami-swiata-kl009.html>

²⁰ <http://arenabiznesu.pl/tomasz-hermaniuk-dyrektor-regionalny-w-rzeszowie/>

²¹ <http://aulapolska.pl/mowcy/michal-grzebyk/> oraz <https://www.wirtualnemedi.pl/artukul/michal-grzebyk-pr-managerem-w-contenthouse>

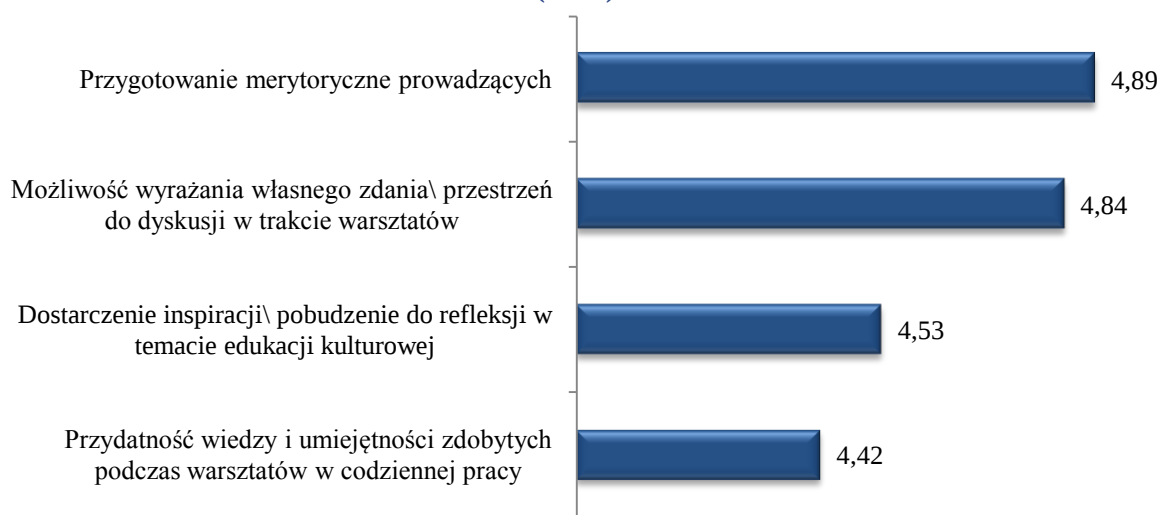
²² <https://akademiamarketingu.edu.pl/speaker/grzegorz-milkowski/>

4.2 Poziom merytoryczny warsztatów w opinii uczestników i trenerów

4.2.1 Opinia uczestników warsztatów na temat kwestii merytorycznych szkoleń

Uczestnicy warsztatów wysoko ocenili wszystkie uwzględnione w badaniach aspekty merytoryczne dotyczące warsztatów, przy czym najbardziej docenili przygotowanie prowadzących. Bardzo wysokie notę otrzymała także kwestia jak możliwość wyrażania własnego zdania – por. Wykres 12.

Wykres 12 Opinia uczestników warsztatów na temat walorów merytoryczny szkoleń – średnia ocen* (N=19)

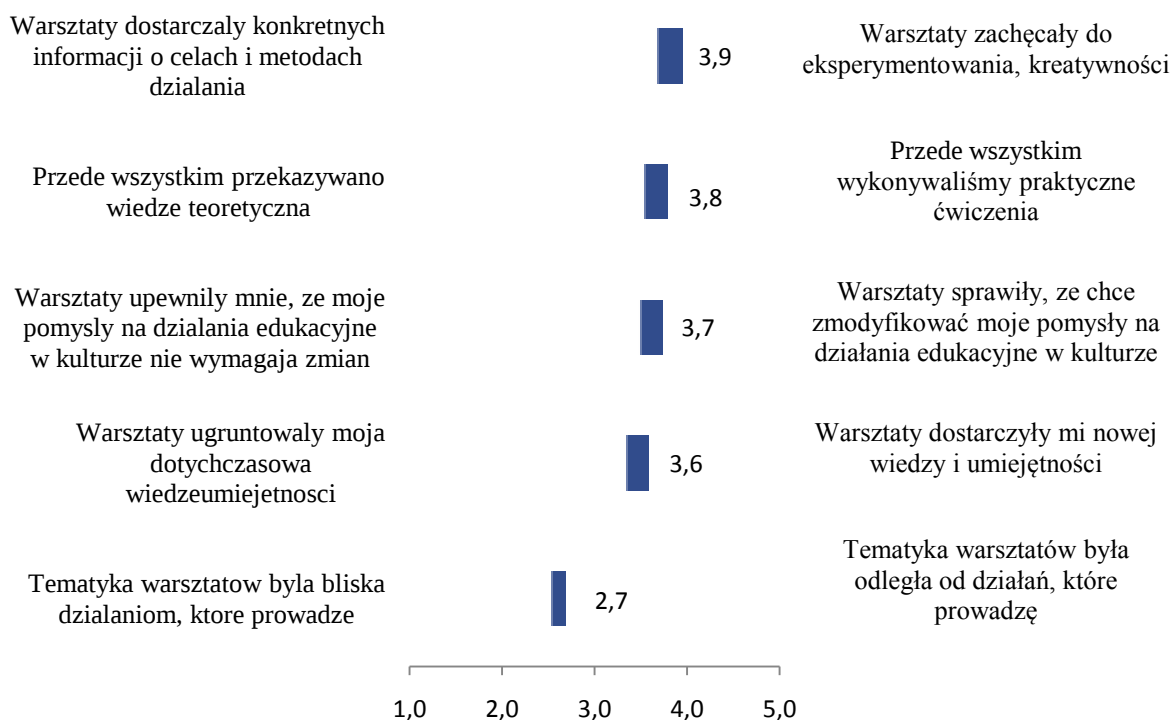

*Skala: 1 ocena najniższa – 5 ocena najwyższa.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

Uczestnicy warsztatów nieco bardziej przychyłili się do opinii, że zachęcały one od eksperymentowania i kreatywności niż dostarczały konkretnych informacji o celach i metodach działania. Uczestnicy przyznali, że nieco częściej szkolenia polegały na ćwiczeniach praktycznych, niż na przekazywaniu wiedzy teoretycznej. Ponadto sprawiły one, iż respondenci chcą modyfikować swoje działania. Wiedza dostarczona w trakcie szkoleń przyniosła nowe informacje. Natomiast tematyka warsztatów nie stanowiła dla odbiorców całkowitego novum. Ogólnie można stwierdzić, że badani we wszystkich wymienionych tu przypadkach wypowiadali opinie dość ambiwalentne (tj. zbliżone do środka skali) – por. Wykres 13.

Wykres 13 Ocena adekwatności treści prezentowanych na warsztatach wobec oczekiwań ich uczestników – średnia ocen* (N=19)

* Przyjęto, że odpowiedzi bliższe 1 będą oznaczały zgodę ze stwierdzeniami z lewej strony, a bliższe 5 z prawej.
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

4.2.2 Opinia trenerów na temat kwestii merytorycznych warsztatów

W wypowiedziach trenerów bardzo wyraźnie pojawił się wątek podkreślający duże znaczenie programu dla sfery edukacji kulturowej, w tym także na Podkarpaciu. Cele jakie postawiono przed programem zostały ocenione jako przemyślane i spójne, co może mieć pozytywne konsekwencje dla efektywności podejmowanych działań .

Wierzę, że doskonalenie umiejętności bezpośrednio przydanych w pracy oraz poszerzanie horyzontów osób, które zajmują się edukacją kulturową to bardzo dobra inicjatywa. To właśnie one często są liderami opinii w swojej społeczności lokalnej i dzięki temu mogą przekazywać swoją wiedzę i umiejętności beneficjentom różnych programów społecznych.

5. Uczestnictwo w warsztatach w kontekście integracji osób zajmujących się edukacją kulturową

Na podstawie przeprowadzonej obserwacji uczestniczącej można stwierdzić, że warsztaty wypełniły swoją rolę tzw. sieciującą. Ważnym aspektem warsztatów była kwestia przedstawiania się uczestników, z krótkim omówieniem zakresu działalności w sferze edukacji kulturowej. Miało to miejsce na spotkaniach obligatoryjnych jak i fakultatywnych. Celowi temu sprzyjała także atmosfera warsztatów i umożliwienie przez trenerów prezentowania własnych poglądów oraz doświadczeń.

Także wypowiedzi trenerów wskazują na istotną rolę warsztatów w kontekście interakcji związanej z aktywnym uczestnictwem w szkoleniach.

W obu miastach uczestnicy byli wyraźnie zmotywowani do pracy oraz żądni wiedzy. Bardzo dobrze przebiegała główna część szkolenia (praca w grupach nad wieloetapowymi zadaniami), bo wyczuwało się w grupach duże zaangażowanie w postawione zadania (być może to też dlatego, że de facto pracowali nad bardzo im bliskimi case'ami, czyli rozwiązywaniem zagadnień dotyczących ich codziennej pracy, prowadzonych projektów).

Jeśli chodzi o komunikatywność - to były niemal idealne grupy, bo zadawały pytania do prezentacji, a w czasie warsztatów były bardzo aktywne i poszukiwały rozwiązań wspólnie z nami, by jeszcze lepiej rozwiązać stojące przed nimi wyzwania. Widać było to między innymi po tym, że nawet po upływie planowanego czasu, nie milkły pytania i żywa dyskusja.

6. Konkurs grantowy – formuła tzw. regrantingu

6.1 Powiązanie z warsztatami

6.1.1 Mocne i słabe strony powiązania tzw. regrantingu z warsztatami

Do mocnych stron tego rozwiązania należy zaliczyć takie aspekty jak:

- spotkanie obligatoryjne – przeprowadzone w sposób profesjonalny i rzeczowy – pozwoliło na określenie ram działalności w bieżącym roku funkcjonowania projektu PEK;
- uwzględnienie przez Operatora uczestnictwa w spotkaniach obligatoryjnych w edycjach z lat ubiegłych pozwoliło na efektywniejsze dysponowanie czasem przez uczestników (osoby, które już brały udział w tego rodzaju spotkaniach były zwolnione z obowiązku ponownego w nich udziału);
- bardzo interesująca, aktualna i kompetentnie przekazana wiedza, którą uczestnicy szkoleń mogą wykorzystać w swoich codziennych działaniach związanych z edukacją kulturową, a także w kontekście aplikowania i realizacji własnych projektów w ramach BMK.

Do słabych stron można tu przypisać jedynie:

- brak w edycji z 2018 r. warsztatu dotyczącego pisania wniosków, który był w latach ubiegłych bardzo dobrze oceniany przez uczestników zarówno w odniesieniu do przekazywanych treści, jak i aspektów formalno-organizacyjnych; choć widoczna tu intencja Operatora, aby urozmaicić ofertę warsztatów jest jak najbardziej zrozumiała, to jednak szkolenie, o którym mowa mogło być bardzo przydatne dla osób, które dotychczas w nie brały udziału w przedsięwzięciach związanych z BMK.

6.1.2 Wnioski i rekomendacje dotyczące powiązania tzw. regrantingu z warsztatami

Ponieważ niedotrzymanie terminu składania wniosków o grant z powodu niedopatrzenia wnioskodawcy (przeoczenia daty wymaganego wpływu wniosków) był jednym z głównych powodów nie aplikowania o grant, warto byłoby do wszystkich uczestników warsztatów przesłać 1 lub 2 razy przypomnienie w formie e-maila wykorzystując bazę danych z wniosków.

Tegoroczna edycja warsztatów nie przewidywała szkolenia z pisania wniosków. Takie szkolenie mogło stanowić moduł spotkań obligatoryjnych. Tym samym usunięta zostałaby potencjalna przeszkoda leżąca u podstaw decyzji o nie aplikowaniu o granty, tj. brak odpowiednich kompetencji w zakresie samego procesu wnioskowania.

6.2 Zasada partnerstwa

Jak wynika z *Regulaminu konkursu grantowego* (Pkt. 3.1) do udziału w konkursie mogą przystąpić osoby fizyczne zajmujące się działaniami edukacyjnymi i/lub kulturalnymi w województwie podkarpackim, które zrealizują projekt z zakresu edukacji i animacji kulturowej oparty na partnerskiej współpracy między sektorem oświaty i kultury. Projekty mają być skierowane do dzieci i/lub młodzieży na wszystkich poziomach kształcenia lub mieć charakter międzypokoleniowy. Wymóg ten wynika wprost z założeń Programu BMK, według których w jego efekcie mają powstać sieci współpracy pomiędzy osobami zatrudnionymi w instytucjach i organizacjach kulturalnych i oświatowych oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych.

6.2.1 Mocne i słabe strony wymogu partnerstwa

Mocne strony

Działania międzysektorowe, tj. podejmowane przez osoby reprezentujące edukację kulturową, oświatę, instytucje publiczne oraz pozarządowe dają dużą szansę na osiągnięcie zasadniczego celu Programu BMK jakim jest tzw. sieciowanie. Bardzo istotnym czynnikiem sprzyjającym realizacji zadań jakie stoją przed osobami zajmującymi się animacją i edukacją kulturową jest nawiązywanie bezpośrednich relacji pomiędzy ludźmi o podobnych zapatrywaniach na działalność w sferze kultury (a chodzi tu głównie o fachowość, pasję i zaangażowanie oraz pewne poczucie misji). Ponadto wspólne działania skupione na osiągnięciu zamierzonych efektów umożliwiają wypracowanie zasad kooperacji mogących procentować także w przyszłości oraz zwiększają poziom zaangażowania partnerów, który pozytywnie wpływa na poczucie odpowiedzialności za osiągnięte wyniki.

Słabe strony

Do słabych stron tego rozwiązania można zaliczyć takie jak:

- relatywnie duże prawdopodobieństwo podejmowania współpracy pomiędzy podmiotami, które mają już doświadczenie takich wspólnych działań, przez co nie można tu mówić o poszerzaniu sieci kooperacji, a jedynie o nabywaniu doświadczenia w takiej współpracy;
- w przypadku podjęcia współpracy przez podmioty, które dotychczas nie działały wspólnie istnieje zagrożenie niedopracowania się jednolitych zasad i form kooperacji, które mogą utrudnić realizację podjętego przedsięwzięcia.

6.2.2 Wnioski i rekomendacje dotyczące wymogu partnerstwa

Operator regionalny w zasadny sposób zapewnił sobie możliwość oceny poziomu zaangażowania wnioskodawcy i partnera w proces realizacji projektu poprzez wymóg opisanie zasad kooperacji zawarty w Formularzu aplikacyjnym do II etapu.

6.3 Regionalizacja

W *Regulaminie konkursu grantowego* nie pojawia się wprost wymóg dotyczący miejsca działalności osób aplikujących o grant. Nie ma też rozróżnienia na kategorie administracyjne takie jak miasto i wieś. Jedyne wzmianki dotyczące lokalizacji jakie pojawiają się we wspomnianym dokumencie to tytuł projektu zawierający nazwę województwa (Podkarpacka Edukacja Kulturowa), kwestia ewentualnych kosztów poniesionych w Polsce, w kryterium oceny wniosku grantowego przewidujące diagnozę lokalną oraz we wskazaniu na miasto będące siedzibą Operatora regionalnego (tj. Centrum Kulturalne w Przemyślu). Jednakże praktyczne działania Operatora wyraźnie wykazują dążenie do aktywizacji poszczególnych części województwa. Świadczy o tym lokalizacja jednego z spotkań Obligatoryjnych w największym mieście południowej części województwa podkarpackiego, tj. w Ustrzykach Dolnych (obok miast Rzeszowa i Przemyśla, za którymi przemawiała nie tylko ich wielkość, ale przede wszystkim znaczenie dla regionu oraz ich dobre skomunikowanie z pozostałymi częściami województwa).

6.3.1 Mocne i strony podejścia do kwestii regionalizacji

Mocne strony

Brak różnicowania na poszczególne regiony oraz jednostki administracyjne daje równe szanse poszczególnych wnioskodawcom bez względu na miejsce działalności. W związku z takim podejściem nie pojawia się problem wyższego miejsca w rankingu słabszych wniosków z wyżej punktowanych miejscowości (np. mniejszych lub peryferyjnych) w stosunku do lepiej przygotowanych aplikacji z miejscowości, które nie są promowane. Ponadto przy takim rozwiązaniu możliwe było też zgłoszenie wniosku, który przekraczałby swoim zasięgiem jakieś określone ramy terytorialne (np. wojewódzkie).

Na szczególne docenienie zasługuje w tym kontekście lokalizacja spotkania obligatoryjnego w Ustrzykach Dolnych oznaczająca skierowanie oferty dotyczącej warsztatów i grantów wprost do mieszkańców tych rejonów województwa podkarpackiego, których przedstawiciele nie uczestniczyli w dotychczasowych działaniach związanych z PEK w satysfakcjonującym wymiarze.

Słabe strony

Możliwość złożenia wniosku bez konieczności dookreślenia jego terytorialnego przyporządkowania w określonym województwie mogło sprawić, iż w przypadku jego wysokiej oceny i tym samym przyznaniu grantu działania w zakresie edukacji kulturowej będą realizowane poza obszarem zainteresowania Operatora regionalnego (tj. np. poza województwem podkarpackim). Praktyka pokazała jednakże, że taki problem nie wystąpił.

6.3.2 Wnioski i rekomendacje dotyczące regionalizacji

Jeśli więc przyjąć, iż Program BMK składa się de facto z 16 odrębnych projektów (przyporządkowanych do poszczególnych województw) to warto było w *Regulaminie konkursu grantowego* wyraźnie dookreślić miejsce realizacji finansowanego projektu.

Warto docenić, iż w karcie oceny projektu uwzględniono rekomendację z ewaluacji z ubiegłego roku zalecającą wprowadzenie do oceny wniosków kryterium poziomu zaspokojenia potrzeb kulturalnych mieszkańców lokalnych społeczności. Umożliwiło to promowanie działań w tych miejscach, gdzie występuje szczególnie silnie odczuwalny deficyt tego rodzaju przedsięwzięć.

6.4. Liczba dotowanych przedsięwzięć i wielkość dotacji

Zgodnie z *Regulaminem konkursu grantowego* procedura wyłaniania projektów odbyła się w dwóch etapach. W przypadku pierwszego etapu Regulamin nie określał maksymalnej liczby wniosków o grant, co oznacza, że do postępowania aplikacyjnego mogły przystąpić wszystkie osoby, które wzięły udział w wymaganej liczbie warsztatów. W przypadku drugiego etapu Pkt. 6.2 e) *Regulaminu konkursu grantowego* określał zakwalifikowanie do dalszej procedury konkursowej maksymalnie połowy wniosków. W związku z tym spośród 32 wniosków jakie zostały złożone w I etapie konkursu grantowego²³ do etapu II wyłonionych zostało 16 projektów – por. Tabela 3.

²³ Protokół z posiedzenia komisji oceniającej projekty złożone w konkursie grantowym zorganizowanym w ramach Projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa w 2018 r., realizowanego w ramach Programu Bardzo Młoda Kultura 2016 – 2018 Rzeszów, 25 maja 2018 r.

Tabela 3 Wykaz projektów zakwalifikowanych do II etapu konkursu grantowego PEK w 2018 r.

Lp.	Imię i nazwisko		Nazwa projektu
1.	Alicja	Bronkiewicz	Z folklorem za pan brat - Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego
2.	Beata	Drzymała	Nad brzegami Tanwi
3.	Marta	Harapińska	Weekend Szanty nad Wisłokiem
4.	Paulina	Janowska	Młodzieżowe Maratony Filmowe
5.	Anna	Kargol	Krzeszów z Pasją - Krzeszowska Chata
6.	Joanna	Krudys	Aktorstwo to nie żarty ...
7.	Tomasz	Kulikowski	Kulturalne liczenie
8.	Monika	Maj-Lichończak	Przystankowy Street Art
9.	Jan	Marković	Ta dzisiejsza kulturalna młodzież - warsztaty
10.	Dominika	Migoń	Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne
11.	Marta	Piłat	Sfokusowani na Nisku
12.	Magdalena	Ryczko	Rytmiczne bicie serca
13.	Gaja	Sibiga	Uwolnij Głos
14.	Anna	Szczur	W młodości siła - To jest nasz czas
15.	Anna	Szymańska-Czaja	Mam duszę artysty
16.	Anna	Weselak	Odgłosy i symbole Jarosławia

Źródło: opracowanie własne na podstawie Protokołu z posiedzenia komisji oceniającej projekty złożone w konkursie grantowym zorganizowanym w ramach projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa w 2018 r., realizowanego w ramach Programu Bardzo Młoda Kultura 2016 – 2018 Rzeszów, 25 maja 201 r.

Ostatecznie po zakończeniu procedury konkursowej przyznano granty 7 wnioskowi, przy czym jeden z nich otrzymał kwotę 13,5 tys. zł, dwa kwotę 13 tys. zł, finansowanie jednego projektu opiewa na 11,5 tys. zł, jednego na 10,5 tys. zł, jednego na 9,5 tys. zł i jednego na kwotę 9 tys. zł. W pięciu przypadkach zaistniała konieczność zredukowania wnioskowanej kwoty. Wymóg ten sformułowany przez komisję był zgodny z zapisami *Regulaminu konkursu grantowego* (Pkt. 8.1.4), został zaakceptowany i uwzględniony przez wnioskodawców. Ogółem zgodnie z przewidzianymi środkami rozdysponowano kwotę 80 tys. zł – por. Tabela 4.²⁴

Tabela 4 Wykaz zwycięskich projektów w ramach konkursu grantowego PEK w 2018 r.

Lp.	Imię i nazwisko		Nazwa projektu	Kwota wnioskowana (A)	Kwota grantu (B)	Różnica (A-B)
1.	Alicja	Bronkiewicz	Z folklorem za pan brat - Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego	11000	9500	-1500
2.	Beata	Drzymała	Nad brzegami Tanwi	15000	13500	-1500
3.	Marta	Harapińska	Weekend Szanty nad Wisłokiem	15000	11500	-3500
4.	Anna	Kargol	Krzeszów z Pasją - Krzeszowska Chata	15000	13000	-2000
5.	Monika	Maj-Lichończak	Przystankowy Street Art.	13000	13000	0
6.	Dominika	Migoń	Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne	11950	10500	-1450
7.	Anna	Szymańska-Czaja	Mam duszę artysty	9000	9000	0
Ogółem:				89950	80000	-9950

Źródło: opracowanie własne na podstawie Protokołu posiedzenia komisji oceniającej projekty złożone w konkursie grantowym zorganizowanym w ramach projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa w 2018 r., realizowanego w ramach Programu Bardzo Młoda Kultura 2016 – 2018 Rzeszów, 25 maja 2018 r.

²⁴ Protokół z posiedzenia komisji oceniającej projekty złożone w konkursie grantowym zorganizowanym w ramach Projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa w 2018 r., realizowanego w ramach Programu Bardzo Młoda Kultura 2016 – 2018 Rzeszów, 12 czerwca 2018 r.

Ponadto jak zaznaczono w Protokole z obrad komisji konkursowej (na II etapie) komisja sporządziła listę rezerwową, na której znalazły się projekty, które uzyskały wysoką punktację, jednak z powodu wyczerpania środków finansowych, nie otrzymały grantu (Joanna Krudys – *Aktorstwo to nie żarty...*, Tomasz Kulikowski – *Kulturalne liczenie*, Jan Marković – *Ta dzisiejsza kulturalna młodzież – warsztaty*, Marta Piłat – *Sfokusowani na Nisku* oraz Anna Weselak – *Odgłosy i symbole Jarosławia*). Zaznaczono przy tym, iż w przypadku zwolnienia się miejsc na liście zakwalifikowanych projektów, wnioski te zostaną sfinansowane z zachowaniem kolejności wynikającej z liczby uzyskanych punktów.

Pod względem wysokości aplikowanej kwoty wszystkie granty mieszczą się w ramach wynikających z *Regulaminu konkursu grantowego*, w którym w Pkt. 6.1 b) zastrzeżono, iż wnoszona kwota powinna się mieścić w przedziale od 5 tys. zł do 15 tys. zł.

Ponadto umożliwiono wnioskodawcom wnoszenie wkładu własnego – Pkt. 5.2 a) *Regulaminu konkursu grantowego*, przy czym udział taki (finansowy lub rzeczowy) nie był przez organizatorów wymagany, ani też nie wpływał na wyniki konkursu – Pkt. 5.2 b) *Regulaminu konkursu grantowego*.

6.4.1 Mocne i strony dotyczące liczby dotowanych przedsięwzięć i wielkości dotacji

Mocne strony

Tegoroczne, podejście organizatorów konkursu, analogicznie do lat ubiegłych, zakładające brak sztywnych wytycznych przyjętych *a priori* odnośnie liczby przyznanych grantów umożliwiło elastyczność w wyborze poszczególnych projektów, których liczba jest wypadkową kolejności uzyskanej w procedurze oceniania oraz puli środków pozostającej do dyspozycji Operatora regionalnego. Ważne jest także dopuszczenie udziału własnego (finansowego lub rzeczowego) wnioskodawców przy jednoczesnym nie uwzględnianiu tego faktu w trakcie procedury konkursowej. Pozwoliło to uniknąć preferowania przedstawicieli większych podmiotów, a tym samym dysponujących większymi zasobami finansowymi lub rzeczowymi (np. lokalowymi) niż osoby nie posiadające takiego zaplecza. Racjonalnym rozwiązaniem było także stworzenie listy rezerwowej wnioskodawców, co w przypadku ewentualnych problemów w rozpoczęciu realizacji projektu któregośkolwiek ze zwycięskich przedsięwzięć umożliwia rozdysponowanie środków założonych w projekcie PEK.

Słabe strony

W kontekście dotychczasowych doświadczeń związanych z wysokością wnioskowanych kwot można było rozważyć założenie górnej granicy niższej niż 15 tys. zł (tj. np. 10 tys.). Przy założeniu zakwalifikowania ok. 7 – 8 projektów zmniejszyłoby to skalę potencjalnie koniecznych cięć w budżetach złożonych wniosków. Tym samym ułatwiłoby to wnioskodawcom modyfikację pierwotnych wniosków, którym przydzielono granty, ale w nieco mniejszej wysokości niż oczekiwana.

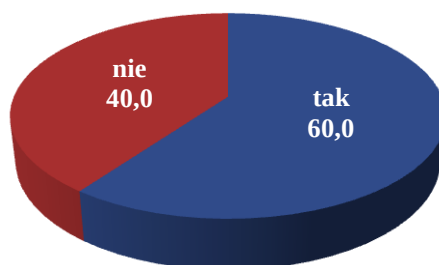
6.4.2 Wnioski i rekomendacje dotyczące liczby dotowanych przedsięwzięć i wielkości dotacji

Brak wstępnych założeń co do liczby przyznawanej grantów, podobnie jak w roku ubiegłym, wynika z doświadczeń pierwszego roku realizacji projektu i jest jak najbardziej racjonalnym podejściem umożliwiającym pełne wykorzystanie dostępnych środków finansowych.

6.5 Formy tzw. tutoring

Na etapie składania wniosków osobom aplikującym o grant ze strony Operatora regionalnego została zaoferowana pomoc w postaci tzw. tutoring. Wśród osób, które wypełniły ankiety CAWI zdecydowana większość zadeklarowała, iż złożyła wniosek o grant (ok. 60%). Oznacza to, że wśród respondentów znalazło się 15 z 32 wnioskodawców, czyli niecała połowa por. Wykres 14.

Wykres 14 Złożenie wniosku o grant
(Dane w %, N=25*)

*Stan na 30.06.2018 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

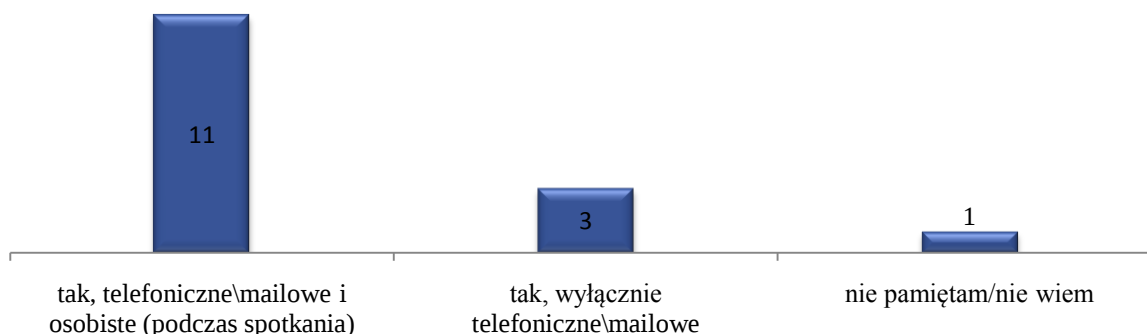
Uzasadnienia jakie zostały sformułowane przez respondentów w kontekście nie złożenia wniosku o grant były natury:

- organizacyjnej (*przeoczyłam termin składania; spóźniłam się z terminem; nie zdążyliśmy, a dwa, to projekty na przejeżdżenie; w tym momencie miałam za dużo innych zobowiązań, z których muszę się wywiązać; dużo obowiązków w pracy; wejście we współpracę z organizacją uczestniczącą w BMK sprawiły, że plan złożenia projektu musiałam odłożyć, głównie z obawy przed możliwymi trudnościami w realizacji*);
- merytorycznej (*brak potrzeby na realizację zadania; nie miałam wystarczającej informacji i wiedzy; zbyt duża konkurencja, małe szanse na otrzymanie grantu, poczucie, że ludzie się znają z poprzednich edycji i są wspierani przez organizatorów*);
- osobistej (*z przyczyn osobistych – bardzo żałuję; sytuacja osobista – bliski poród*).

Wszyscy respondenci, którzy wzięli udział w badaniach CAWI i złożyli wniosek o grant stwierdzili, że **ze strony Operatora regionalnego uzyskali oni kompletne i wyczerpujące informacje** (15 odpowiedzi).

Wśród osób, które złożyły wniosek o grant większość uzyskała pomoc w jego przygotowaniu ze strony Operatora regionalnego za pośrednictwem telefonu, poczty elektronicznej oraz osobiście podczas spotkania (11 odpowiedzi). W kilku przypadkach była to pomoc wyłącznie za pomocą telefonu lub poczty elektronicznej (3 odpowiedzi). Jedna osoba wskazała, że nie pamięta w jakiej formie uzyskały pomoc w pisaniu wniosku – por. Wykres 15.

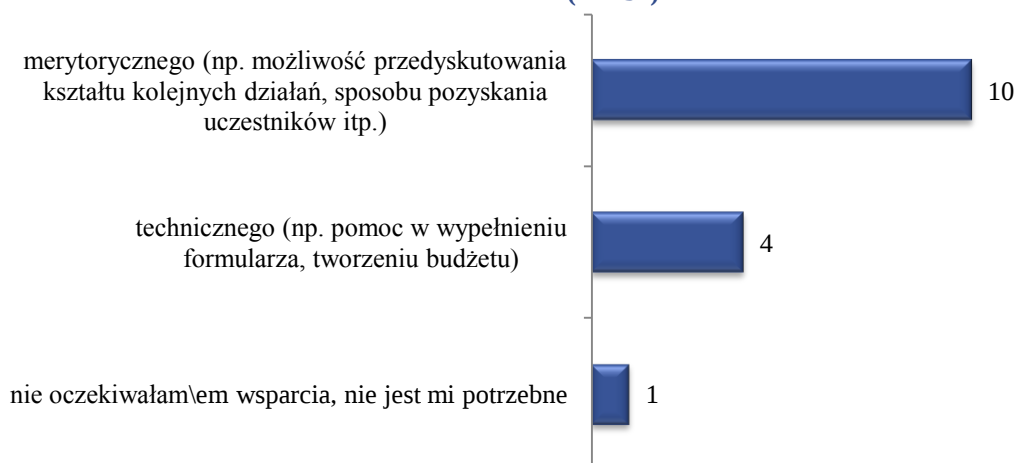
Wykres 15 Zaoferowanie wsparcia ze strony Operatora podczas przygotowywania wniosku (N=15*)

*dotyczy wyłącznie osób, które zadeklarowały złożenie wniosku o grant. Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

Wnioskodawcy w większości przyznali, że w trakcie pisania wniosku o grant oczekiwali ze strony Operatora regionalnego pomocy merytorycznej (10 odpowiedzi). Cztery osoby stwierdziły, że dla nich ważna była pomoc techniczna. Natomiast jedna osoba przyznała, że nie potrzebowała żadnej pomocy w omawianym zakresie – por. Wykres 16.

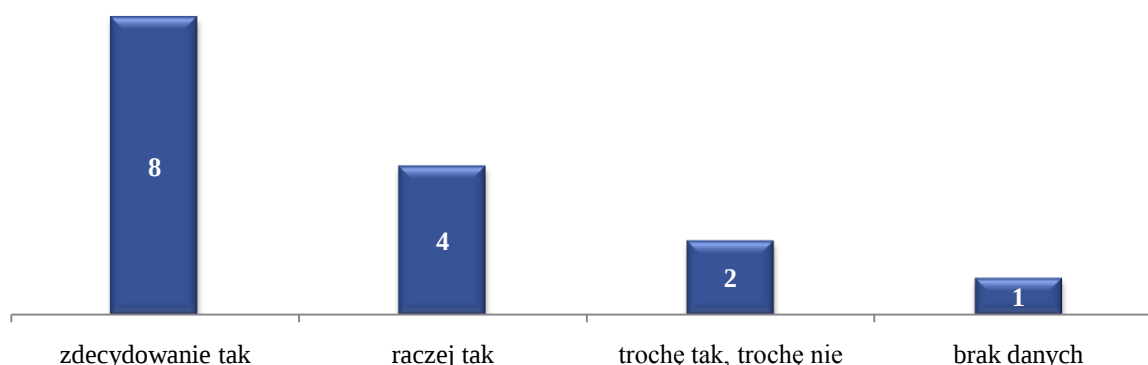
Wykres 16 Rodzaj wsparcia oczekiwanego ze strony Operatora podczas przygotowywania wniosku (N=15*)

*dotyczy wyłącznie osób, które zadeklarowały złożenie wniosku o grant. Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

Większość respondentów przyznała, że wsparcie ze strony Operatora było zgodne z ich oczekiwaniami (12 odpowiedzi). Jedynie w dwóch przypadkach wyrażono opinię, że pomoc ta nie do końca odpowiadała potrzebom – por. Wykres 17.

Wykres 17 Ocena badanych dotycząca poziomu wsparcia ze strony Operatora w stosunku do oczekiwań (N=15*)

*dotyczy wyłącznie osób, które zadeklarowały złożenie wniosku o grant. Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

Uczestnicy warsztatów, którzy podjęli wysiłek aplikowania o grant, a którzy potrzebowali wsparcia ze strony Operatora w większości uzyskali pomoc zgodną z oczekiwaniami (9 odpowiedzi). Tylko w jednym przypadku badany przyznał, że wsparcie to nie było pełne. Także w przypadku oczekiwań dotyczących wsparcia technicznego większość respondentów przyznała, że taka pomoc została im udzielona. Tylko jedna osoba badana oczekiwałaby w tym kontekście większego wsparcia – por. Tabela 5.

Tabela 5 Ocena wsparcia ze strony Operatora podczas przygotowywania wniosku a rodzaj oczekiwanej pomocy (N=14*)

Wsparcie ze strony Operatora zgodne z oczekiwaniami	Rodzaj oczekiwanej pomocy		Ogółem
	merytoryczne	techniczne	
zdecydowanie tak	8	0	8
raczej tak	1	3	4
trochę tak, trochę nie	1	1	2
Ogółem	10	4	14

*dotyczy wyłącznie osób, które zadeklarowały złożenie wniosku o grant. Respondent, który nie potrzebował pomocy ze strony Operatora nie odpowiedział na to pytanie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

6.5.1 Mocne i słabe strony tzw. tutoring

Mocne strony

Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że Operator regionalny wykazał jak największą wolę współpracy z wnioskodawcami. Świadczy o tym najczęściej wskazywana przez wnioskodawców forma kontaktu za pomocą telefonu, poczty elektronicznej oraz face to face oraz poziom zaspokojenia potrzeby wsparcia tak w przypadku aspektów merytorycznych, jak i technicznych.

Słabe strony

W sporadycznych przypadkach pomoc ze strony Operatora nie do końca była zgodna z oczekiwaniami osób aplikujących.

6.5.2 Wnioski i rekomendacje dotyczące tzw. tutoring

Operator regionalny wykazał maksimum zaangażowania w działaniach związanych ze wsparciem dla osób aplikujących o grant. W związku z powyższym można stwierdzić, że utrzymano wysoki poziom profesjonalizmu w obsłudze projektu w ostatnim roku jego funkcjonowania.

7. Sposób konstrukcji formularza aplikacji

7.1 Podstawowe sekcje formularza

7.1 Podstawowe sekcje formularza

Zgodnie z założeniami *Regulaminu konkursu grantowego* postępowanie aplikacyjne przebiegało w dwóch etapach, z których każdy miał dedykowany formularz zgłoszenia wniosku.

W przypadku I etapu formularz składał się z następujących części:

- dane teleadresowe wnioskodawcy (a w tym: imię i nazwisko, adres e-mail, telefon, adres zamieszkania);
- dane dotyczące miejsca zatrudnienia (nazwa i typ podmiotu, z jakim związany/a jest uczestnik/uczestniczka konkursu);
- informacje o dotychczasowym doświadczeniu w obszarze edukacji kulturowej;
- dane bezpośrednio odnoszące się do projektu (a w tym: nazwa projektu, wnioskowana kwota, opis projektu zmieszczony w 4 tys. znaków i zawierający koncepcję, cele projektu, przewidziane działania, metody i narzędzi pracy z uczestnikami projektu, czas i miejsce realizacji zadania, charakterystykę grupy odbiorców oraz uzasadnienie konieczności realizacji projektu);
- podpis wnioskodawcy.

W formularzu zamieszczono także formułę zgody na przetwarzanie danych osobowych.

Na II etapie obowiązywał formularz zawierające takie sekcje jak:

a) informacje o uczestniku konkursu, a w tym:

- dane teleadresowe wnioskodawcy (a w tym: imię i nazwisko, PESEL, adres e-mail, telefon, adres zamieszkania);
- dane dotyczące miejsca zatrudnienia;

b) informacje o partnerze, a w tym:

- dane teleadresowe partnera (a w tym: imię i nazwisko, adres e-mail, telefon, adres zamieszkania);
- oraz w przypadku osób fizycznych nazwa i typ podmiotu, z jakim związany/a jest partner/partnerka konkursu

c) informacje o projekcie, a w tym:

- dane formalne (nazwa, miejsce realizacji, czas realizacji)
- uzasadnienie merytoryczne (opis projektu z uwzględnieniem jego celów; charakterystyka grupy/poszczególnych grup odbiorców, ich wiek; wykaz problemów i potrzeb na jakie odpowiada projekt; zakładane rezultaty; wykorzystane metody pracy; opis zasad, formy i treści współpracy oraz podział zadań i ról w projekcie, z adnotacją o wynagrodzenia partnerowi projektu jedynie jego działań związanych ze współkoordynacją);
- kwestie organizacyjne (harmonogram działań, preliminarz wydatków w kwotach brutto – z podziałem na poszczególne wydatki).

7.1.1 Mocne i słabe strony konstrukcji formularzy

Mocne strony

Budowa formularzy aplikacyjnych jest przejrzysta i zrozumiała. Formularze zawierają istotne i spójne informacje z punktu widzenia wymogów zawartych w *Regulaminie konkursu grantowego*. W porównaniu z 2017 r. w Formularzu aplikacji z I etapu zwiększono objętość części opisowej projektu z maksymalnie 3 tys. znaków do 4 tys. znaków, przy jednoczesnym doprecyzowaniu oczekiwań wobec tej części wniosku (szczególnie w odniesieniu do uzasadnienia konieczności realizacji projektu). Ponadto z uwagi na zeszłoroczne doświadczenia w Formularzu aplikacji z II etapu w części zawierającej informację o projekcie we fragmencie dotyczącym współpracy z partnerem doprecyzowano kwestię wynagrodzenia kooperanta (w tym miejscu została wpisana formuła: *Jedyną możliwością uwzględnienia wynagrodzenia dla partnera jest honorarium za współkoordynację. Uwzględnienie innych wynagrodzeń dla partnera, jak np. wynajem pomieszczeń, lub prowadzenie warsztatów przez partnera nie spełnia wymogów partnerstwa, a jest usługą*).

Słabe strony

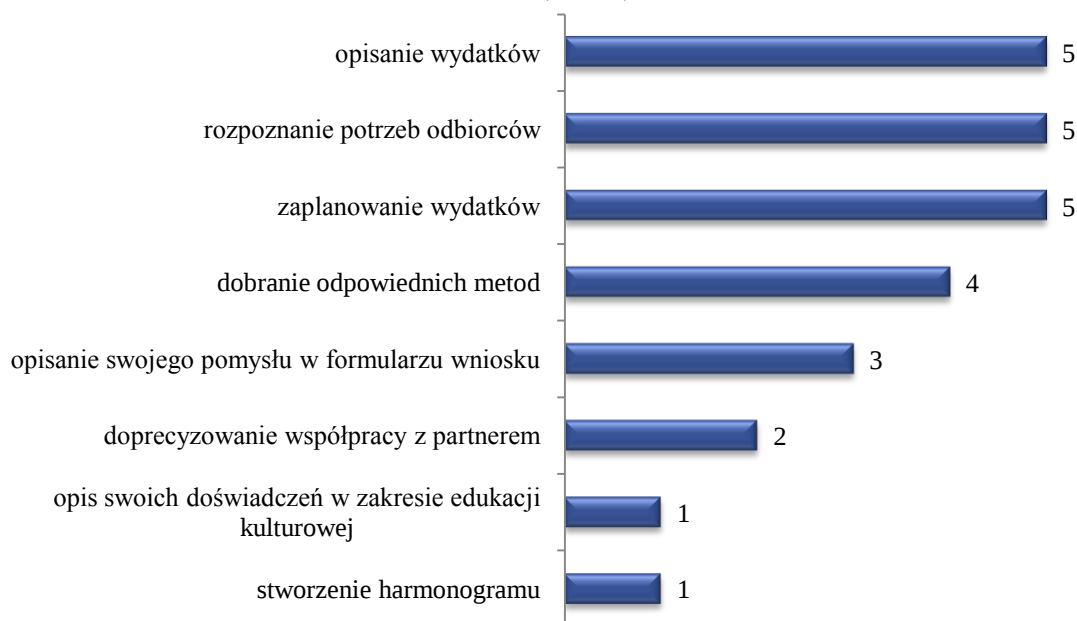
W formularzu dotyczącym I etapu konkursu nie było przewidzianego pytania o udział wnioskodawcy w warsztatach. Z uwagi na to, że był to wymóg konieczny wzięcia udziału w konkursie grantowym można było wprowadzić prośbę o taką informację w formularzu. Choć Operator nie miał żadnego problemu z weryfikacją spełnienia tego warunku w odniesieniu do wnioskodawców ponieważ dysponował on listami uczestnictwa, to jednak podkreślenie wagi tego faktu mogło mieć swoje odzwierciedlenie w formularzu.

W formularzu dotyczącym II etapu konkursu w części odnoszącej się do preliminarza wydatków można było wprowadzić wiersz zawierający sumę jaką stanowi wnioskowana kwota, tak aby uniknąć jakiegokolwiek błędu wnioskodawcy wynikającego np. z nieuwagi. Pamiętać tu bowiem należy, że aplikowana kwota powinna być się zmieścić w ogólnie określonym przedziale. W omawianym formularzu przewidziane było miejsce na dane szczegółowe określające poszczególne wydatki, ale brakowało pola na ich sumę.

Wśród respondentów, którzy aplikowali o grant najczęściej wątpliwości wzbudziło doprecyzowanie opisanie wydatków, rozpoznanie potrzeb odbiorców oraz zaplanowanie wydatków, a także dobranie odpowiednich metod. Tym samym można tu założyć, że badani w odpowiedziach wskazywali na takie zagadnienia, które sprawiały im największą trudność, a nie takie, które postrzegaliby jako kontrowersyjne.* Ponadto uczestnicy badań wskazywali na takie kwestie jak: opisywanie swojego pomysłu w formularzu wniosku, doprecyzowanie współpracy z partnerem, i w pojedynczych przypadkach opis swoich doświadczeń w zakresie edukacji kulturowej oraz stworzenie harmonogramu. Badani nie mieli żadnych dodatkowych uwag w omawianym względzie, które to zastrzeżenia mieli możliwość wpisać w ankiecie w formie odpowiedzi na pytanie otwarte – por. Wykres 18.

* Problematycznym pojęciem jakie użyto w pytaniu jest słowo „wątpliwość”, które może być rozumiane jako niepewność co do poprawnego sposobu własnego rozumowania (stąd można je interpretować jako synonim problemu natury merytorycznej), a z drugiej strony omawiane pojęcie może być rozumiane jako krytyczna ocena działania innych (stąd może być synonimem zastrzeżeń, obiekcji, dyskusyjnego rozwiązania). Tezaurusz w programie edytora tekstu MS Word wskazuje na szereg synonimicznych pojęć: zastrzeżenia, niepewność, nieufność, sceptycyzm, powątpiewanie, niezdecydowanie itp. Tym samym można stwierdzić, że pytania ankietowe powinny być formułowane z zachowaniem klarowności sformułowań za pomocą jasnych i jednoznacznych pojęć.

Wykres 18 Kwestie dotyczące przygotowania wniosku konkursowego w Programie BMK, które wzbudziły w wnioskodawcach największą wątpliwość (N=15*)

Źródło: *dotyczy wyłącznie osób, które zadeklarowały złożenie wniosku o grant. Uwaga! Dane nie sumują się do ogólnej liczby respondentów (N=15) ponieważ mieli oni możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi. Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej CAWI.

Warto w tym miejscu podkreślić, iż Operator regionalny przewidując – m.in. na podstawie dotychczasowych doświadczeń – wystąpienie problemów natury merytorycznej w przypadku składania wniosków o grant w 2018 r. wprowadził do Regulaminu zapis w pkt. 6.2i) w brzmieniu: *w trakcie naboru aplikacji do II etapu uczestnikom sugeruje się odbycie konsultacji wniosku z przedstawicielem organizatora osobiście, telefonicznie, lub mailowo, jednoznacznie zachęcający do skorzystania ze wsparcia.*

7.1.2 Wnioski dotyczące konstrukcji formularzy

Formularze aplikacyjne stanowią integralny element procesu konkursowego. Ich konstrukcja oraz wymogi jakie zawierają nie utrudniają w nadmierny sposób procesu wnioskowania o grant. Pewne problemy – jak wynika z odpowiedzi respondentów w badaniach CAWI – sprawiają kwestie merytoryczne (w gruncie rzeczy dotyczące finansów, tj. zaplanowania i opisanie budżetu), a nie techniczne będące pochodną struktury formularzy. Jeśli jednak w kwestiach formalnych Operator jest władny pomóc w szerokim zakresie, to już aspekty merytoryczne wniosku zależą od osób aplikujących o grant.

W formularzach z I i II etapu zbierano powtarzające się dane. Nieco prostszym rozwiązaniem byłoby uwzględnienie w formularzu I np. wyłącznie imienia i nazwiska oraz miejsca zamieszkania (bez dokładnego adresu) wraz z danymi kontaktowymi (najlepiej w postaci e-maila, a w przypadku jego braku numeru telefonu). Szczegółowe dane teleadresowe mogłyby wtedy zostać zebrane wyłącznie od osób, których wnioski pozytywnie przeszłyby selekcję I etapu. Na docenienie jednakże zasługuje fakt, iż w formularzu I nie zbierano zbędnych na tym etapie danych dotyczących numeru PESEL.

Ponadto w formularzu I etapu znajduje się miejsce na informację doświadczeniach osób aplikujących w dotychczasowych działaniach związanych edukacją kulturową, co nie znajduje później wyraźnego odzwierciedlenia w karcie oceny tej fazy konkursu. Wobec tego albo można było zrezygnować z tego zapisu (co jednak byłoby najprostszym i raczej niezbyt pożądanym rozwiązaniem) albo też należało wykorzystać te dane w procedurze opiniowania wniosków. Ten punkt formularza może być też pomocny w analizach związanych z badaniami ewaluacyjnymi lub diagnostycznymi.

W przypadku obu etapów konkursu w myśl zapisów *Regulaminu konkursu grantowego* skuteczne złożenie wniosku mogło odbyć się na trzy sposoby: za pośrednictwem tradycyjnej poczty, osobiście w siedzibie organizatora oraz za pomocą poczty elektronicznej. Ostatnia wymieniona tu możliwość jest realizacją rekomendacji z ewaluacji procesu konkursowego z ubiegłego roku, przez co zwiększono dostępność konkursu.

7.2 Zgodność formularza z kryteriami z regulaminu

Skonfrontowanie regulaminowych kryteriów dotyczących wniosków o grant, które zostały zawarte z Pkt. 7 (w odniesieniu do obu etapów konkursu) oraz formularzy wniosków (odpowiednio dla I i II etapu) wykazało dużą spójność. Innymi słowy zakres danych zebranych za pomocą formularzy wniosków pozwalał dokonać jury oceny opierającej się na kryteriach sformułowanych w *Regulaminie konkursu grantowego*. W obu przypadkach jedynie dane teleadresowe wnioskodawcy (a w II etapie także partnera) nie wynikają bezpośrednio z wymogów regulaminowych i służą do celów administracyjnych (weryfikacja danych personalnych, sporządzanie umów itp.) – por. Zestawienie 11 oraz Zestawienie 12.

Zestawienie 11 Kryteria regulaminowe a informacje zawarte w formularzu wniosku (etap I)

Kryteria regulaminu	Szczegółowe kryteria regulaminu	Szczegółowe dane w formularzu
Ocena formalna I etapu	wniosek został złożony przez uprawnionego wnioskodawcę	nazwa i typ podmiotu, z jakim związany/a jest uczestnik/uczestniczka konkursu
	wniosek został złożony w terminie określonym w regulaminie konkursu	data wpłynięcia wniosku
	wniosek został złożony na odpowiednim formularzu	formularz zawierający odpowiednie logotypy
	wnioskowana kwota grantu wynosi minimum 5000,00 zł brutto, maksimum 15 000,00 zł brutto	wnioskowana kwota
	wniosek został podpisany	podpis wnioskodawcy
	wniosek jest kompletny i wszystkie pola są wypełnione	–
Ocena merytoryczna I etapu	oryginalność projektu	opis projektu zmieszczony w 4 tys. znaków i zawierający cele projektu, przewidziane działania i metody pracy, czas i miejsce realizacji oraz grupę odbiorców
	zasadność kosztów względem działań	wnioskowana kwota / opis projektu
	brak cech oferty komercyjnej	opis projektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Regulaminu konkursu grantowego* oraz dokumentów konkursowych.

Zestawienie 12 Kryteria regulaminowe a informacje zawarte w formularzu wniosku (etap II)

Kryteria regulaminu	Szczegółowe kryteria regulaminu	Szczegółowe dane w formularzu
Ocena formalna II etapu	wniosek został złożony przez uprawnionego wnioskodawcę	dane dotyczące miejsca zatrudnienia wnioskodawcy; dane partnera
	wniosek został złożony w terminie określonym w regulaminie konkursu	data wpłynięcia wniosku
	wniosek został złożony na odpowiednim formularzu	formularz zawierający odpowiednie logotypy
	wnioskowana kwota grantu wynosi minimum 5000,00 zł brutto, maksimum 15000,00 zł brutto	wnioskowana kwota
	wniosek został podpisany	podpis wnioskodawcy
	wniosek jest kompletny i wszystkie pola są wypełnione	–
	czas realizacji projektu i wydatkowania grantu obejmuje dane okresowe zawarte w regulaminie konkursu	czas realizacji, harmonogram działań, preliminarz wydatków w kwotach brutto
	koszty administracyjne nie przekraczają 20% wysokości grantu	nazwa wydatku
Ocena merytoryczna II etapu	diagnoza lokalnych możliwości i potrzeb	problemy i potrzeby na jakie odpowiada
	oryginalność projektu	charakterystyka grupy/poszczególnych grup odbiorców, ich wiek; przedmiot i cele projektu
	zasadność kosztów względem działań	preliminarz wydatków / zakładane rezultaty;
	logistyka projektu	wykorzystane metody pracy; harmonogram działań
	realne partnerstwo uwzględnione we wniosku – rozumiane jako współpraca nie honorowana wynagrodzeniem	opis zasad, formy i treści współpracy
	brak cech oferty komercyjnej	uzasadnienie merytoryczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Regulaminu konkursu grantowego* oraz dokumentów konkursowych.

8. Zasady konstruowania kart oceny i praca jury

8.1 Wykorzystanie kart oceny

Z *Regulaminu konkursu grantowego* nie wynika bezpośrednio obowiązek zastosowania w procedurze opiniowania wniosków karty oceny. Jednakże wobec wyraźnie określonych kryteriów oceny w Pkt. 7 zastosowanie takiej formy było zrozumiałym i racjonalnym rozwiązaniem, które pozwoliło na usprawnienie pracy jurorów oraz wystandaryzowanie (sparametryzowanie) wystawianych not.

8.2 Obszary podlegające ocenie

Analogicznie do roku ubiegłego zarówno w I jak i w II etapie procedury konkursowej zastosowano karty oceny, których konstrukcja odpowiadała zapisom *Regulaminu konkursu grantowego* (Pkt. 7) oraz poszczególnym danym w formularzach aplikacyjnych, które były wymagane od wnioskodawców w obu fazach omawianego postępowania.

W zakres karty oceny I etapu wchodziły następujące zagadnienia:

a) dane identyfikacyjne wnioskodawcy (imię i nazwisko uczestnika konkursu oraz nazwę projektu);

b) ocena formalna (wymagająca odpowiedzi na dychotomicznej skali nominalnej, tj. „tak” albo „nie”), zawierająca takie kwestie jak:

- weryfikacja uprawnień wnioskodawcy do startowania w konkursie (Czy wniosek został złożony przez uprawnionego wnioskodawcę?),
- terminowość złożenia wniosku (Czy wniosek został złożony w terminie określonym w regulaminie konkursu?),
- wymagany wzór formularza (Czy wniosek został złożony na odpowiednim formularzu?),
- poziom oczekiwanego wsparcia finansowego (Czy wnioskowana wysokość grantu mieści się w regulaminowym przedziale 5000 – 15000 zł?),
- podpis wnioskodawcy (Czy wniosek został podpisany?),
- oceniono także kompletność wniosku (Czy wniosek jest kompletny a zawarte w nim pola są prawidłowo wypełnione?);

c) ocena merytoryczna, a w tym:

- koncepcja, cel i oryginalność projektu, oceniona na skali od 0 do 5 punktów;
- zasadność kosztów względem działań, oceniona na skali od 0 do 5 punktów;
- przydatność realizacji projektu z punktu widzenia odbiorców, oceniona na skali od 0 do 5 punktów.

Kompletność wniosku w jego częściach identyfikacyjnej oraz formalnej warunkowała przejście do oceny merytorycznej, w której można było uzyskać minimalnie 0 a maksymalnie 15 punktów. Tym samym im wniosek więcej uzyskał punktów tym wyżej lokował się w rankingu.

Ponadto w karcie oceny przewidziano także miejsce na uwagi jurorów (Pytania/wątpliwości do konsultacji w II etapie konkursu), datę oraz podpis. Dokument był opatrzonej w górnej części logotypami PEK, NCK oraz BMK, a w dolnej logotypami CK w Przemysłu oraz Samorządu Województwa Podkarpackiego (Podkarpackie. Przestrzeń otwarta). W tej części formularza zamieszczono także informację o dofinansowaniu ze środków NCK w ramach Programu BMK 2016-2018).

W karcie oceny wniosku w II etapie uwzględnione zostały takie aspekty jak:

a) dane identyfikacyjne wnioskodawcy (imię i nazwisko uczestnika konkursu oraz nazwę projektu);

b) ocena formalna (wymagająca odpowiedzi na dychotomicznej skali nominalnej, tj. „tak” albo „nie”), zawierająca takie kwestie jak:

- weryfikacja uprawnień wnioskodawcy do startowania w konkursie (Czy wniosek został złożony przez uprawnionego wnioskodawcę?),
- terminowość złożenia wniosku (Czy wniosek został złożony w terminie określonym w regulaminie konkursu?),
- wymagany wzór formularza (Czy wniosek został złożony na odpowiednim formularzu?),
- poziom oczekiwanego wsparcia finansowego (Czy wnioskowana wysokość grantu mieści się w regulaminowym przedziale 5000 – 15000 zł?),
- podpis wnioskodawcy (Czy wniosek został podpisany?),
- kompletność wniosku (Czy wniosek jest kompletny a zawarte w nim pola są prawidłowo wypełnione?);
- harmonogram działań w ramach projektu (Czy czas realizacji projektu i wydatkowania grantu obejmuje dane okresowe zawarte w regulaminie konkursu?);
- proporcje poszczególnych kategorii wydatków (Czy koszty administracyjne nie przekraczają 20% wysokości grantu?)

c) ocena merytoryczna, a w tym:

- diagnoza lokalnych potrzeb, uzasadnienie potrzeby realizacji projektu, oceniona na skali od 0 do 5 punktów;
- oryginalność projektu, oceniona na skali od 0 do 5 punktów;
- planowane rezultaty projektu, oceniona na skali od 0 do 5 punktów;
- zasadność kosztów względem działań, oceniona na skali od 0 do 5 punktów;
- logistyka projektu, oceniona na skali od 0 do 5 punktów;
- realne partnerstwo uwzględnione we wniosku, stopień zaangażowania partnera, oceniona na skali od 0 do 5 punktów;
- brak cech oferty komercyjnej, oceniona na skali od 0 do 5 punktów.

Analogicznie jak w I etapie także tutaj kompletność wniosku w jego częściach identyfikacyjnej oraz formalnej warunkowała przejście do oceny merytorycznej, w której tym razem można było uzyskać minimalnie 0 a maksymalnie 30 punktów. Im większa była wobec tego suma punktów uzyskanych przez wniosek, tym wyższą zajmował on lokatę. W karcie oceny przewidziano również miejsce na uwagi jurorów, datę oraz podpis. Szata graficzna karty oceny w II etapie konkursu pod względem logotypów była identyczna jak miało to miejsce w przypadku karty oceny w I etapie.

Na docenienie zasługuje fakt, iż w Karcie oceny I etapu w porównaniu z tym dokumentem dokonano istotnej zmiany w części merytorycznej oceny. W 2017 r. ocenie w skali od 1 – 5 podlegała kwestia „braku cech komercyjnych”. Problem w tym, że takie cechy albo występują albo nie i żadna ich gradacja w tym względnie z uwagi na regulaminowe wymogi nie powinna mieć miejsca. Dlatego też, aspekt ten w 2018 r. merytorycznie zmieścił się w części określonej jako: Koncepcja, cel i oryginalność projektu (rok wcześniej uwzględniano tu jedynie oryginalność). Natomiast nacisk położono na przydatność realizacji projektu z punktu widzenia jego odbiorców (jak trzeci element merytoryczny wniosku podlegający ocenie).

Porównanie kart oceny z obu faz konkursu pozwala stwierdzić, że w znacznych fragmentach części identyfikacyjnej oraz formalnej są one identyczne. Do karty oceny zastosowanej w II etapie – w odniesieniu do tej z I etapu – dodano tu harmonogram działań oraz ocenę wysokości kosztów administracyjnych. Także w części merytorycznej w obu kartach pojawiają się zdublowane dane dotyczące oryginalności projektu i zasadności kosztów. Specyficznym punktem oceny jest tu kwestia braku cech oferty komercyjnej. Ważnym aspektem oceny jaki pojawił się w karcie oceny w 2018 r. jest dodanie punktu dotyczącego planowanych rezultatów projektu, co de facto stanowi sedno całego przedsięwzięcia.

8.3 Waga kryteriów szczegółowych

W obu kartach oceny zastosowano zasadniczy podział na części formalne i merytoryczne, przy czym pierwsze stanowiły warunek dopuszczenia wniosku do postępowania konkursowego. Także w obu przypadkach w aspekcie merytorycznym karty oceny nie zastosowano rangowania poszczególnych kryteriów, tj. do wszystkich kwestii merytorycznych zostały przyporządkowane takie same skale punktowe (od 0 do 5 punktów).

8.4 Skład jury

8.4.1 Liczebność komisji

W skład jury oceniającego wnioski o grant w obu etapach weszło pięć osób co było zgodne z założeniami *Regulaminu konkursu grantowego* Pkt. 6.2 e) we wzmiance: jury konkursu złożone z pięciu ekspertów spośród nadesłanych w terminie i na właściwym formularzu projektów, dokona wyboru maksymalnie połowy z nich, które przejdą do II etapu konkursu (...) oraz Pkt. 6.2 j) w treści: spośród aplikacji złożonych w terminie w II etapie konkursu jury złożone z pięciu ekspertów ogłosi listę projektów, na których realizację przyzna grant. W składzie komisji zasiadły trzy kobiety i dwóch mężczyzn.

8.4.2 Międzysektorowe doświadczenie zawodowe uczestników jury

Przy doborze składu komisji wzięto pod uwagę kwestię międzysektorowości w tym aspekcie, iż wśród członków jury zasiadły osoby o doświadczeniu w animacji kulturowej prowadzonej w ramach działalności organizacji pozarządowych oraz instytucjonalnej aktywności tego rodzaju. Poza tym w jury znaleźli się przedstawiciele władz samorządowych (Departamentu Kultury oraz Departamentu Edukacji). Członkiem komisji został także dyrektor podmiotu realizującego projekt PEK, będący jednocześnie osobą aktywną twórczo. Skład komisji konkursowej przedstawia się następująco (w kolejności alfabetycznej):

- Kinga Bielec – animatorka kultury, dziennikarka, animatorka społeczności lokalnej w Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, stypendystka Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego;²⁵
- Janusz Czarski – Dyrektor Centrum Kulturalnego w Przemyśle, aktualnie od 2014 r. (poprzednio w latach 1991-2005);²⁶
- Aleksander Konopek – Dyrektor Departamentu Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego województwa podkarpackiego;

²⁵ Platforma Kultury, <http://www.platformakultury.pl/artykuly/131786-kinga-bielec.html> (Dostęp: 30.06.2018)

²⁶ Oficjalna strona CK w Przemyśle, <http://www.ck.przemysl.pl/ck/historia.html> (Dostęp: 30.06.2018)

- Katarzyna Kuczmenda – Zastępca Dyrektora Departamentu Edukacji, Nauki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego województwa podkarpackiego;
- Karolina Opałko – osoba współkoordynująca projekt „Świętokrzyska Akademia Edukacji Kulturowej” realizowany w ramach BMK; pracownik Wojewódzkiego Domu Kultury w Kielcach.

8.4.3 Niezależność oceny członków komisji

Należy zaznaczyć, iż osoby biorące udział w pracach komisji nie znajdowały się w bezpośrednich relacjach zależności służbowych. Dwie osoby reprezentujące w jury władze samorządowe zajmowały stanowiska dyrektorskie w równoległych (i można założyć też, że w równorzędnych) działach administracyjnych. Także stronę organizatora reprezentowała osoba na najwyższym szczeblu zarządzania, posiadająca jednocześnie dorobek w dziedzinie kultury. Dwie pozostałe osoby nie były pracownikami jednostek administracyjnych władzy samorządowej, ani instytucji organizującej konkurs, a jednocześnie posiadały one duże doświadczenie w działalności kulturowej. Co więcej, w przypadku jednej z tych osób aktywność zawodowa miała miejsce poza województwem podkarpackim. Atutami członków komisji były więc wysokie pozycje zawodowe, wykształcenie oraz doświadczenie związane z szeroko rozumianą sferą edukacji kulturowej. Taka struktura komisji pozwala więc zakładać, iż oceny jakie były formułowane przez jej członków posiadały walor niezależności.

Powyższe ustalenia są szczególnie istotne w związku z tym, że w myśl Pkt. 6.2 k) *Regulaminu konkursu grantowego* decyzje jury są ostateczne i w związku z tym nie przewidziano procedury odwoławczej.

8.4.4 Zapraszanie osób z Programu do udziału w jury

Decyzja o składzie jury konkursu – jak miało to miejsce dotychczas – w największej mierze zależała od Dyrektora instytucji organizującej to przedsięwzięcie w ramach projektu PEK. Zaproszenie do udziału w komisji przedstawicieli władz samorządowych było zasadne z punktu widzenia dążenia do uzyskania trwałości efektów osiągniętych w ramach poszczególnych działań PEK, w tym także finansowanych projektów. Zaangażowanie przedstawicieli władz, a co z tym związane – zapoznanie ich z ideą Programu BMK i projektu PEK – pozwala liczyć na przychyłność, zrozumienie, docenienie i wsparcie dla tego typu działań (także po zakończeniu konkretnych projektów). Natomiast udział praktyków zajmujących się na co dzień przekładaniem idei związanych z edukacją kulturową na realne działania pozwoliło na poszerzenie perspektywy komisji jako ciała kolegialnego. Warty podkreślenia jest także fakt zaproszenia do udziału w jury osoby spoza województwa podkarpackiego, która jednakże jest członkiem zespołu realizującego projekt w ramach Programu BMK. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż komisja w 2018 r. zebrała się w takim samym składzie jak w 2017 r., przez co oprócz merytorycznych aspektów wyboru członków jury można tu mówić o dysponowaniu odpowiednim doświadczeniem w ocenianiu wniosków grantowych w ewaluowanym projekcie.

8.5 Wnioski i rekomendacje dotyczące prac jury

Skład komisji konkursowej powołanej w 2018 r. w związku z procedurą wyłaniania projektów z zakresu szeroko rozumianej edukacji kulturowej daje rękojmię profesjonalnego i racjonalnego podejmowania decyzji. Zróżnicowanie członków komisji pod względem doświadczenia zawodowego umożliwia analizę składanych wniosków z uwzględnieniem wielu aspektów natury merytorycznej i techniczno-organizacyjnej. Na docenienie zasługuje zaproszenie do komisji osoby spoza województwa podkarpackiego, która uczestniczy w realizacji działań związanych z Programem BMK, co należy uznać za przejaw tzw. dobrych praktyk. Także zastosowanie kart ocen w procedurze konkursowej umożliwiło wystandaryzowanie i sparametryzowanie ocen poszczególnych wniosków i zagwarantowało wybór najlepszych, tzn. takich co do których dużej wartości uzyskano ponadjednostkową zgodę członków komisji. Co również istotne trafność doboru składu komisji potwierdzają realizacje projektów ubiegłorocznych. W związku z tym można stwierdzić, że tegoroczny skład komisji – tak jak w roku ubiegłym – spełnił pokładane w nim oczekiwania odnośnie fachowości przy wyborze projektów, które uzyskały finansowanie w ramach projektu PEK.

9. Informowanie o wynikach konkursu

9.1 Tworzenie i treść protokołów

Oba Protokoły z posiedzeń Komisji konkursowej (z dnia 25 maja 2018 r. i 12 czerwca 2018 r.) zawierają analogiczne informacje:

- tytuł dokumentu z datą posiedzenia Komisji,
- składy pięcioosobowej komisji,
- informację o liczbie wniosków rozpatrywanych pod względem formalnym i merytorycznym,
- wykaz wniosków odpowiednio zakwalifikowanych do II etapu i zwycięskich (zawierający imiona i nazwiska wnioskodawców oraz tytuły projektów, a ponadto w Protokole z II etapu również wysokość przyznanych środków, a także adnotację o liście rezerwowej),
- podpisy członków komisji,
- podpis osoby sporządzającej Protokół.

9.2 Udostępnianie wyników postępowań konkursowych

Zgodnie z założeniami *Regulaminu konkursu grantowego* informacje o wynikach uzyskanych przez poszczególne wnioski I etapu zostały opublikowane na oficjalnej stronie PEK w dniu 25-go maja br (data dodania zakładki na oficjalnej stronie PEK to 25 maja br. godz. 17:30²⁷). Wyniki II tury konkursu z uwagi na anonsonowane na stronie internetowej problemy natury organizacyjnej ukazały się również bezpośrednio po zakończeniu posiedzenia komisji przesuniętego z 11 czerwca na 12 czerwca (data dodania zakładki na oficjalnej stronie PEK to 12 czerwca 2018 godz. 14:37²⁸). W obu przypadkach zostały podane imiona i nazwiska oraz nazwy projektów. Natomiast lista zwycięzców II etapu zawierała także informacje o wysokości przyznanych grantów.

9.3 Wnioski i rekomendacje dotyczące procedury informowania o wynikach konkursu

Wyniki obrad komisji były udostępniane niezwłocznie oraz zawierały wyłącznie niezbędne i najważniejsze informacje. Zostały one opublikowane na stronie internetowej PEK z uwzględnieniem ustawowego wymogu ochrony tzw. danych wrażliwych wnioskodawców. Można więc stwierdzić, że działania te były przejrzyste i przeprowadzone w profesjonalny sposób. W związku z powyższym rekomendowane jest stosowanie analogicznych rozwiązań w przyszłości.

²⁷ Oficjalna strona PEK, Wyniki I etapu, <http://www.pek-ck.pl/> (Dostęp: 30.06.2018)

²⁸ Oficjalna strona PEK, Znamy zwycięzców konkursu grantowego, <http://www.pek-ck.pl/> (Dostęp: 30.06.2018)

10. Zwycięskie projekty edukacyjne

10.1 Miejsca realizacji działań

Wśród zwycięskich projektów znalazły się takie, które będą realizowane w niewielkich miejscowościach, a także w dużym mieście jakim jest Dębica. Czas realizacji projektów waha się od ponad miesiąca do około trzech miesięcy – por. Zestawienie 13.

Zestawienie 13 Miejsca realizacji projektów według daty rozpoczęcia działań

Lp.	Tytuł projektu	Miejsce realizacji	Czas realizacji	Liczba dni
1.	Mam duszę artysty	– Wiśniowa – Wola Sękowa	20.06-20.09.2018 r.	92
2.	Weekend Szanty nad Wisłokiem	– Trynca	17.07-19.10.2018 r.	94
3.	Krzeszów z Pasją – Krzeszowska Chata	– Krzeszów	19.07-30.09.2018 r.	73
4.	Przystankowy Street Art	– Boratyn – Chłopice – Dobkowice – Jankowice – Lutków – Łowce – Zamiechów	16.08-29.09.2018 r.	44
5.	Nad brzegami Tanwi	– Nowosielec – Rudnik nad Sanem – Ulanów	01.08-20.10.2018 r.	80
6.	Zespołowo! Integracyjne warsztaty teatralne	– Dębica	01.09-26.10.2018 r.	55
7.	Z folklorem za pan brat – Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego	– Rudnik nad Sanem	03.09-26.10.2018 r.	53

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wniosków aplikacyjnych.

Bez względu na zróżnicowanie pod kątem rodzaju miejsca zamieszkania, wielkości poszczególnych miejscowości zwycięskie projekty mają na celu oddziaływanie na społeczności lokalne, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, które są integralną częścią tychże wspólnot.

10.2 Pomysłodawcy i partnerzy w przedsięwzięciach

Wśród realizatorów (pomysłodawców i partnerów) w zwycięskich projektach znalazły się takie podmioty jak:

- Gminny Ośrodek Kultury w Chłopicach²⁹;
- Gminny Ośrodek Kultury w Krzeszowie³⁰;
- Miejski Ośrodek Kultury w Dębicy³¹;
- Miejskie Gimnazjum nr 1 w Dębicy³²;
- Nizańskie Centrum Kultury „Sokół”, oddział w Nowosielcu³³;
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rudniku nad Sanem³⁴;
- Szkoła Podstawowa im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego w Chłopicach³⁵;

²⁹ GOK w Chłopicach, <https://pl-pl.facebook.com/BibliotekaChlopice/> (Dostęp: 03.07.2018)

³⁰ GOK w Krzeszowie, <https://krzeszowgok.pl/> (Dostęp: 03.07.2018)

³¹ MOK w Dębicy, <http://mokdebica.pl/> (Dostęp: 03.07.2018)

³² Miejskie Gimnazjum nr 1 w Dębicy, <http://www.mg1debica.pl/> (Dostęp: 03.07.2018)

³³ NCK „Sokół”, oddział w Nowosielcu, <http://nck.cal24.pl/index.php/oddzial-nowosielec> (Dostęp: 03.07.2018)

³⁴ SOSW w Rudniku nad Sanem, <http://szkola.soswrudnik.eu/> (Dostęp: 03.07.2018)

- Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Tryńcy³⁶;
- Szkoła Podstawowa w Krzeszowie³⁷;
- Towarzystwo Przyjaciół Zespołu Pieśni i Tańca Raławice – Stowarzyszenie³⁸;
- Trynieckie Centrum Kultury w Tryńcy³⁹

Pierwszy raz w trzyletniej historii konkursów grantowych wśród zwycięskich wniosków znalazły się dwa złożone niezależnie od siebie przez osoby z tego samego ośrodka (SOSW w Rudniku nad Sanem), co wyraźnie świadczy o tym, że komisja oceniająca w pierwszej kolejności brała pod uwagę jakość aplikacji, a nie afiliację wnioskodawcy.

Zgodnie z wymogami *Regulaminu konkursu grantowego* zwycięskie projekty będą realizowane przez współpracujące ze sobą jednostki oświatowe, placówki kulturalne oraz organizacje pozarządowe – por. Zestawienie 14.

Zestawienie 14 Realizatorzy (pomysłodawcy i partnerzy) zwycięskich projektów

Lp.	Tytuł projektu	Afiliacja pomysłodawcy	Kategoria	Partner	Kategoria
1.	Krzeszów z Pasją - Krzeszowska Chata	Szkoła Podstawowa w Krzeszowie, ul. Ulanowska 7, 37-418 Krzeszów	p.o.	Gminny Ośrodek Kultury w Krzeszowie	i.k.
2.	Mam duszę artysty	Ośrodek Kultury w Wiśniowej Fundacja Cherry Home	i.k.	Zespole Szkolno-Przedszkolnym	p.o.
3.	Nad brzegami Tanwi	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rudniku nad Sanem	p.o.	Niżańskie Centrum Kultury „Sokół”, oddział w Nowosielcu	i.k.
4.	Przystankowy Street Art	Gminny Ośrodek Kultury w Chłopicach	i.k.	Szkoła Podstawowa im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego w Chłopicach	p.o.
5.	Weekend Szanty nad Wisłokiem	Trynieckie Centrum Kultury w Tryńcy	i.k.	Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Tryńcy	p.o.
6.	Z folklorem za pan brat - Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rudniku nad Sanem	p.o.	Towarzystwo Przyjaciół Zespołu Pieśni i Tańca Raławice – Stowarzyszenie (ZPiT)	s.
7.	Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne	Miejski Ośrodek Kultury w Dębicy	i.k.	Miejskie Gimnazjum nr 1 w Dębicy	p.o.

Legenda: i. k. – instytucja kulturalna, p. o. – placówka oświatowa, p. z. – poradnia zdrowia, s. – stowarzyszenie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wniosków aplikujących o grant.

³⁵ Szkoła Podstawowa im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego w Chłopicach, <http://przemyska.pl/tag/szkola-podstawowa-im-prezydenta-rp-lecha-kaczynskiego-w-chlopicach/>, (Dostęp: 03.07.2018)

³⁶ Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Tryńcy, <http://www.zstryncza.itl.pl/>, (Dostęp: 03.07.2018)

³⁷ Szkoła Podstawowa w Krzeszowie, <http://www.zskrzeszow.pl/>, (Dostęp: 03.07.2018)

³⁸ Towarzystwo Przyjaciół Zespołu Pieśni i Tańca Raławice, <http://www.arka.sandomierz.opoka.org.pl/tp.html>, (Dostęp: 03.07.2018)

³⁹ Trynieckie Centrum Kultury w Tryńcy, <http://www.tryncza.eu/page/podstrona/16/kultura/tck.html>, (Dostęp: 03.07.2018)

10.3 Zakładani odbiorcy działań

Większość działań realizowanych w ramach zwycięskich projektów – jak zakłada Program Bardzo Młoda Kultura – jest skierowanych do bardzo młodych osób. Jednakże w części z projektów przewidziano aktywny udział osób starszych, co wypełnia istotne cele Programu jakimi są integracja międzypokoleniowa i wzmacnianie społeczności lokalnych. W zwycięskich projektach grupami docelowymi są więc (zgodnie z zapisami zawartymi we wnioskach aplikacyjnych):

- dzieci i młodzież szkolna do lat 15;
- dzieci i młodzież wieku od 4 do 24 lat;
- dzieci od 7 roku życia i młodzież oraz dorośli do 24 roku życia;
- dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe;
- młodzież gimnazjalna oraz licealna;
- młodzież pełnosprawna i niepełnosprawna;
- seniorzy w wieku wiek od 60 – 90 lat.

10.4 Charakterystyka projektów (w zarysie)

Biorąc pod uwagę fakt, iż zwycięskie projekty będą podlegać osobnemu procesowi ewaluacji w tym miejscu zaprezentowana zostanie jedynie krótka charakterystyka tychże działań. Wnioski aplikacyjne, które uzyskały granty zawierały opisy celów oraz przewidywanych efektów.

10.4.1 Krzeszów z Pasją – Krzeszowska Chata

Projekt ma na celu ocalenie od zapomnienia historii o przodkach z regionu; przekazanie młodemu pokoleniu wiedzy na temat regionu, zabytków, które uległy zniszczeniu; zapoznanie młodzieży ze zwyczajami, obyczajami i obrzędami dawnych mieszkańców Krzeszowa (wystawy fotograficzne na podstawie starych zdjęć); stworzenie miejsca pod nazwą „Krzeszowska chata”, w którym znajdować się będą pamiątki z minionych czasów; integracja młodzieży z osobami starszymi; umacnianie więzi lokalnych poprzez wspólną pracę w grupie i dzielenie się zdobytą wiedzą; a także promocję gminy.

W efekcie realizacji projektu powstanie miejsce o nazwie Krzeszowska Chata, która będzie zlokalizowana w sali w budynku GOK (nieodpłatne użyczenie), która będzie zawierała zgromadzone pamiątki i zdjęcia, i w której będzie można organizować różnorodne przedsięwzięcia (wystawy, wieczory spotkań itp.).

10.4.2 Mam duszę artysty

Projekt zawiera cykl warsztatów dla dzieci i młodzieży, nawiązujący, m.in. do ogólnopolskich plenerów malarskich „Wiśniowa pachnąca malarstwem” organizowanych od 11 lat w Wiśniowej, a będące kontynuacją tradycji międzywojnia za czasów hrabstwa Mycielskich w okresie rozkwitu artystycznego wiśniowskiego zespołu parkowo-dworskiego i folwarcznego. Podjęte działania mają na celu zachęcenie dzieci i młodzieży do obcowania ze sztuką, dzięki: spotkaniu z artystami, możliwością przebywania w ich środowisku oraz obserwacji procesu twórczego. Pozwoli to rozwinąć wrażliwość i świadomość uczestników, nie tylko, jako odbiorcy sztuki, ale przede wszystkim jako jej współtwórcy poprzez samodzielne tworzenie, odblokowanie i ekspresję twórczą.

Efektem projektu ma być rozbudzenie świadomości artystycznej młodych uczestników projektu, podniesienie ich poziomu umiejętności, kompetencji, wiedzy i doświadczenia z zakresu malarstwa, sztuki, rzemiosła artystycznego oraz czerpanie przez nich wzorców poprzez spotkania z procesem tworzenia dzieł artystycznych. To także integracja z seniorami, osobami niepełnosprawnymi oraz nabycie nowych kompetencji społecznych (np. zaangażowanie w organizację finału -wernisażu). Finałem projektu będzie wystawa ok. 50 obrazów tworzonych podczas spotkań przez uczestników, tj. szkolną grupę malarską oraz wychowanków SOSW. Ponadto powstaną również trzy fotobanery dokumentujące przebieg projektu, nazwę programu, partnerów, które otrzymają szkoły oraz ośrodek kultury.

10.4.3 Nad brzegami Tanwi

Projekt polega na zorganizowaniu pleneru malarskiego pn. „Nad brzegami Sanu” dla dzieci i młodzieży będących uczniami Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Rudniku nad Sanem oraz dla podopiecznych Nizańskiego Centrum Kultury „Sokół”, oddział w Nowosielcu. Plener poprzedzą warsztaty plastyczne z różnych technik malarskich (grafika, akwarela, pastela, ołówek, akryl) oraz spotkanie z lokalnym artystą – rzeźbiarzem panem Janem Maciejem Łyko. Atrakcją pleneru będzie spływ galarami oraz wizyta w pracowni ceramicznej. Projekt ma na celu stworzenie możliwości czynnego udziału dzieci i młodzieży w plenerze malarskim, rozwijanie ich talentu plastycznego, wyposażenie ich w niezbędną i fachową wiedzę dotyczącą pracy nad obrazem oraz dziełem sztuki, a uwrażliwienie uczestników na sztukę oraz poznanie ciekawych miejsc regionu.

W wyniku realizacji projektu: powstanie minimum 20 obrazów, malowanych różnymi technikami oraz minimum 20 ceramicznych wytworów (tj. figurek, wazonów, talerzy, itp.); zostanie zorganizowany wernisaż i wystawa prac dla szerokiego grona odbiorców. Ponadto uczestnicy projektu zdobędą fachową wiedzę i doświadczenie w pracy nad obrazem, rozwiną swoje pasje i talenty, zapoznają się ze specyfiką dwóch zawodów artystycznych oraz poznają malownicze zakątki regionu. Działania te mają również przyczynić się do integracji środowisk dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z młodzieżą sprawną.

10.4.4 Przystankowy Street Art

Projekt ma na celu przyozdobienie przestrzeni publicznej polegające na stworzeniu murali nawiązujących do tradycji i historii lokalnej społeczności na przystankach komunikacji publicznej na terenie gminy Chłopice przez dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe. Murale mają powstać pod kierunkiem lokalnych artystów. Wyróżniono tu cztery grupy celów tj. komunikacyjny (poszerzenie wiedzy historycznej mieszkańców), kulturalny (stworzenie kulturalnego happeningu promującego działalność lokalnych artystów), edukacyjny (zapoznanie uczestników z technikami Street Artu, tj. płaskorzeźby, graffiti, murale, wlepki w przestrzeni publicznej) oraz społeczny (zintegrowanie dzieci, młodzieży i osób dorosłych poprzez stworzenie przestrzeni do międzypokoleniowych kontaktów).

Rezultatem projektu ma być poprawa wyglądu przestrzeni publicznej i stworzenie miejsc, które będą stanowić przyczynek do dyskusji na temat historii społeczności, a także integracja międzypokoleniowa.

10.4.5 Weekend Szanty nad Wisłokiem

Projekt ma na celu zwiększenie integracji międzypokoleniowej osób dorosłych z osobami młodymi poprzez warsztaty muzyczne i taneczne oraz końcowe przygotowanie Weekendu Szanty nad Wisłokiem. Celem warsztatów jest edukacja uczestników w zakresie kultury, muzyki, śpiewu i tańca oraz rozwijanie uzdolnień artystycznych młodzieży i osób dorosłych. Uczestnicy zdobędą nową wiedzę umiejętności i doświadczenia, poszerzą swoje zainteresowania w zakresie kultury. Projekt ma na celu także pobudzić aktywność społeczną. W ramach projektu zostaną zrealizowane warsztaty muzyczne, wokalne oraz taneczne, jak również zostanie przygotowany Weekend Szanty nad Wisłokiem. Dzięki warsztatom uczestnicy będą mieli możliwość rozwinięcia swoich umiejętności muzycznych, tanecznych oraz wokalnych.

Uczestnicy na potrzeby tego wydarzenia będą mieli za zadanie przygotować wspólnie scenariusz i scenografię. Przewidziano także przygotowanie śpiewników, które ułatwią wspólną zabawę. Dodatkowo dla chętnych będzie również możliwość spływu kajakiem korytem rzeki Wisłok. Po zakończeniu warsztatów i Weekendu Szanty nad Wisłokiem wykonany zostanie album pamiątkowy ze zdjęciami z warsztatów i głównego wydarzenia oraz nagrany film promocyjny podsumowujący projekt. Każdy uczestnik warsztatów otrzyma pamiątkowy album, śpiewnik, upominki. Intencją wnioskodawców jest to, aby wydarzenie to zyskało szansę stać się imprezą cykliczną.

10.4.6 Z folklorem za pan brat - Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego

Głównym celem projektu jest popularyzacja dziedzictwa kulturowego regionu oraz zwiększanie poczucia tożsamości lokalnej uczestników projektu poprzez przybliżenie jednego z nieodłącznych zasobów kulturowych regionu jakim jest kultura ludowa, mając na uwadze kształtowanie upodobań i uzdolnień artystycznych, rozwijanie wyobraźni przestrzennej przyczyniającej się do integracji dzieci i młodzieży, bazującej na folklorze Podkarpacia. W ramach projektu zostanie zorganizowanych i przeprowadzonych 5 warsztatów oraz wyjazd do muzeum:

- warsztaty taneczne – cykl 14 spotkań trwających po 1 godzinie, na zajęciach uczestnicy będą uczyli się tańców ludowych np. lasowiackich, rzeszowskich;
- warsztaty wokalne – cykl 7 spotkań trwających po 1 godzinie, na zajęciach uczestnicy będą uczyli się regionalnych piosenek, przyśpiewek ludowych, itp.;
- warsztaty teatralne – cykl 7 spotkań trwających po 1,5 godziny, na zajęciach uczestnicy wykonają kukielki, z którymi wystąpią, a którego tematem przewodnim będą legendy ludowe regionu Podkarpacia;
- warsztaty z rękodziela artystycznego (bibułkarstwo) – cykl 7 spotkań trwających po 1 godzinie;
- warsztaty sensoplastyczne – 3 spotkania po 2 godziny zajęć z naturalnymi składnikami, przy pomocy których swoim ciałem będą tworzyli różne wzory folklorystyczne na rozłożonej foli, np. kwiaty;
- wyjazd autokarowy do Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, zwiedzanie połączone z warsztatami „Ludowe wycinanki z papieru”.

W ramach wyżej wymienionych działań dodatkowo przewidziano zorganizowanie wystawy regionalnych stroi ludowych, występ zespołu Pieśni i Tańca z Raławic w SOSW,

prezentacje multimedialne, gry i zabawy. Działania te mają służyć integracji dzieci i młodzieży oraz budowania współpracy na płaszczyźnie Szkoła-Ośrodki Kultury, zacieśniania znajomości i podejmowania wspólnych działań w przyszłości.

Efektami projektu będą: pięciodniowe obchody Szkolnych Dni Dziedzictwa Kulturowego „Z folklorem za pan brat” w SOSW w Rudniku nad Sanem; występ taneczny dzieci i młodzieży w tańcu ludowym; występ wokalny (przyśpiewki ludowe); występ teatralny (inscenizacja z kukiełkami); wykonanie 10 kukiełek do przedstawienia; wystawa rękodzieła artystycznego (bibułkarstwo); tworzenie wzorów ludowych podczas warsztatów sensoplastycznych; wyprodukowanie toreb; zwiedzanie Muzeum Kultury Ludowej i udział w warsztatach wycinanki z papieru; występ Zespołu Pieśni i Tańca z Raclawic; wystawa różnych strojów ludowych; spotkanie integracyjne w siedzibie Zespołu Pieśni i Tańca w Raclawicach; podnoszenie wiedzy o kulturze folklorystycznej regionu; pogłębienie upodobań i uzdolnień artystycznych poprzez folklor wśród dzieci i młodzieży; rozwijanie wyobraźni przestrzennej przyczyniającej się do integracji dzieci i młodzieży, bazującej na folklorze Podkarpacia oraz nawiązanie współpracy z Zespołem Pieśni i Tańca w Raclawicach.

10.4.7 Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne

Projekt „Zespołowo!” ma na celu zintegrowanie młodzież pełnosprawną z osobami niepełnosprawnymi, przełamanie barier, lęków i stereotypów związanych z dysfunkcjami fizycznymi i psychicznymi za pomocą sztuki poprzez warsztaty teatralne, choreograficzne, charakteryzatorskie, a także plastyczne. Założeniem projektu jest integracja młodych osób, zachęcenie do współpracy, a także stworzenie przestrzeni do prezentacji talentów.

W efekcie projektu z pomocą profesjonalistów powstanie spektakl, w którym wystąpią uczestnicy (młodzież pełnosprawna i niepełnosprawna). Uczestnicy zaprojektują i wykonają scenografię, rekwizyty oraz kostiumy do przedstawienia. Nauczą się jak robić charakteryzację poprzez warsztaty stylizacji fryzur i makijażu. Po występie zostanie zorganizowana wystawa zawierająca zdjęcia dokumentujące każdy etap projektu.

10.5 Metody pracy

Zakładając pewną umowność poniższej typologii, wynikającą z wieloaspektowych działań podejmowanych w ramach poszczególnych projektów, można stwierdzić, że metodą pracy najczęściej stosowaną w tychże przedsięwzięciach są warsztaty. W zwycięskich projektach zaproponowane zostały także takie formy jak:

- warsztaty: plastyczne, manualne, muzyczne i teatralno-muzyczne, praca z artystą;
- działania animacyjne: przedstawienie teatralne, przygotowania inscenizacyjne z elementami ruchu scenicznego, ozdabianie przestrzeni miejskiej, ćwiczenia integracyjno-twórcze;
- projekty: rola twórcy nie odtwórcy;
- integracja: współpraca poszczególnych grup społecznych (według kategorii wiekowych – dzieci, młodzież i osoby starsze, a także osoby niepełnosprawne i pełnosprawne);
- wycieczki edukacyjno-krajoznawcze: wizyta w muzeum, plenery, spływ kajakowy.

Działania podejmowane w ramach projektów, które uzyskały granty są nastawione na podnoszenie kompetencji młodych osób poprzez zdobywanie wiedzy w praktyce, z naciskiem na ich czynny udział w procesie twórczym. Akcentują pracę indywidualną i grupową.

11. Podstawowe informacje dotyczące projektów

11.1 Nazwy projektów i osoby zaangażowane w ich realizację

W ramach III edycji projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa (regionalna część Programu Bardzo Młoda Kultura) w 2018 r., którego Operatorem regionalnym jest Centrum Kulturalne w Przemyśle zostało zrealizowanych 7 przedsięwzięć, tj. projektów wyłonionych w postępowaniu konkursowym – por. Zestawienie 15.

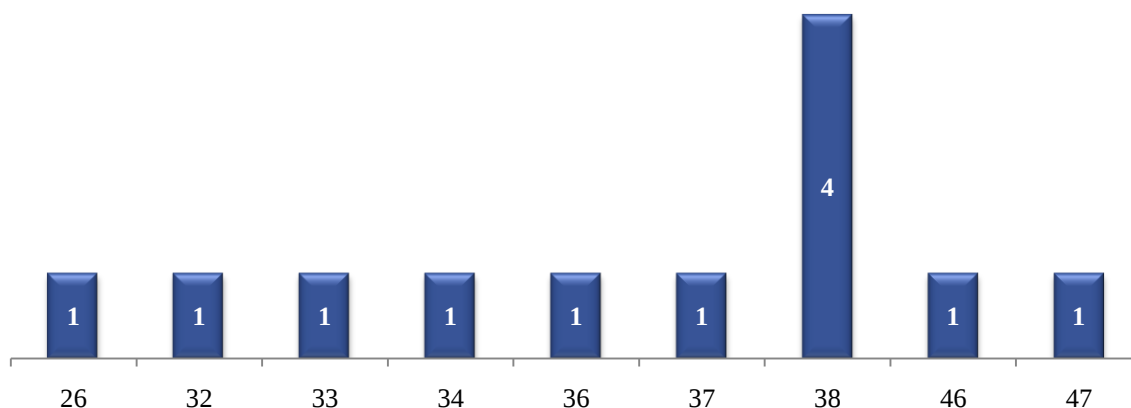
Zestawienie 15 Wnioskodawcy, partnerzy i opiekunowie projektów realizowanych w ramach PEK – BMK 2018

Lp.	Tytuł projektu	Imię i nazwisko wnioskodawcy	Afiliacja wnioskodawcy	Kategoria podmiotu wnioskodawcy	Partner	Afiliacja partnera	Kategoria podmiotu partnerskiego	Opiekun ze strony Operatora
1)	„Krzyszów-ska Chata”	Anna Kargol	Szkoła Podstawowa w Krzeszowie	placówka oświatowa		Gminny Ośrodek Kultury w Krzeszowie	instytucja kultury	Agata Hemon
2)	Mam duszę artysty	Anna Szymańska-Czaja	Ośrodek Kultury w Wiśniowej, Fundacja Cherry Home	instytucja kultury	Dorota Magryś	Zespół Szkolno-Przedszkolny	placówka oświatowa	Agata Nowaka
3)	Nad brzegami Tanwi	Beata Drzymała	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rudniku nad Sanem (SOSW)	placówka oświatowa	Agnieszka Zybura	Niżańskie Centrum Kultury „Sokół”, oddział w Nowosielcu	instytucja kultury	Krystyna Juźwińska
4)	Przystankowyy Street Art	Monika Maj-Lichończak	Gminny Ośrodek Kultury w Chłopicach	instytucja kultury		Szkoła Podstawowa im. Lecha Kaczyńskiego w Chłopicach	placówka oświatowa	Katarzyna Medelczyk
5)	Weekend Szanty nad Wisłokiem	Marta Harapińska	Trynieckie Centrum Kultury w Tryńcy	instytucja kultury		SP im. św. Jana Kantego w Tryńcy	placówka oświatowa	Anna Zych-Niznik
6)	Z folklorem za pan brat Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego	Alicja Bronkiewicz	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rudniku nad Sanem	placówka oświatowa	Agnieszka Rup	Towarzystwo Przyjaciół Zespołu Pieśni i Tańca Racławice – Stowarzyszenie (ZPiT)	instytucja kultury	Krystyna Juźwińska
7)	Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne	Dominika Migoń	Miejski Ośrodek Kultury w Dębicy	instytucja kultury	Agnieszka Jakubowska-Cetnar	Miejskie Gimnazjum nr 1 w Dębicy	placówka oświatowa	Sylvia Błaut-Kowalczyk

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Operatora regionalnego.

Wnioskodawczyniami wszystkich 7 projektów były kobiety. W efekcie badań ankietowych uzyskano ogółem informacje dotyczące 12 osób (w tym 7 osób realizujących projekty i 5 partnerach). W trakcie realizacji projektu najmłodsza z tych osób była w wieku 26 lat, a najstarsza w wieku 47. Rozpiętość wieku wnioskodawców wynosiła więc 21 lat, a średnia wieku wynosiła ok. 37 lat, przy czym najczęściej były to osoby (4 respondentów) w wieku 38 lat (modalna) – por. Wykres 19.

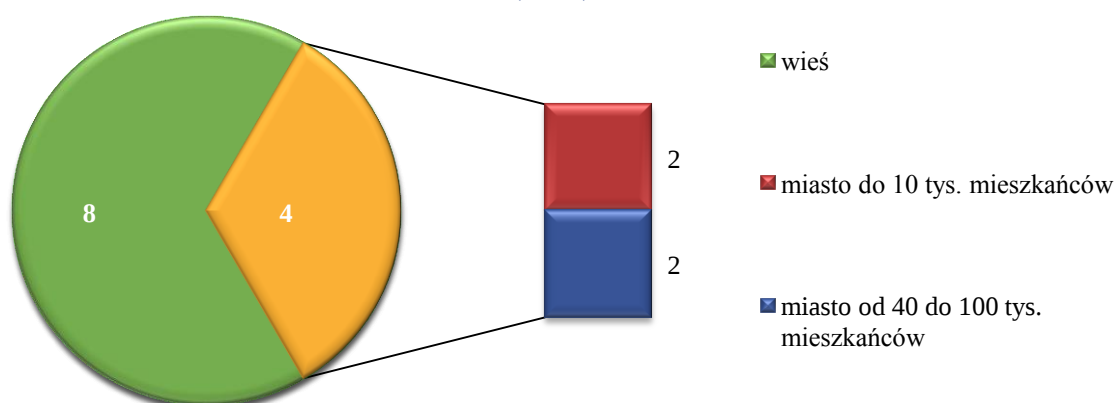
Wykres 19 Wiek osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018
(N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Wśród osób realizujących badania 8 było mieszkańcami wsi, s 4 miast (w tym 2 osoby z miast o liczbie ludności do 10 tys. mieszkańców oraz 2 osoby z miast o liczbie ludności od 40 do 100 tys. mieszkańców) – por. Wykres 20.

Wykres 20 Miejsce zamieszkania osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018
(N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Dla większości badanych animacja i edukacja kulturowa stanowiły dodatkową, uzupełniającą formę aktywności zawodowej (6 osób). Dla czterech respondentek omawiana działalność to podstawowy rodzaj aktywności zawodowej (4 osoby). Dla jednej z uczestniczek badań animacja i edukacja kulturowa to jeden z kilku ważnych rodzajów działalności – por. Wykres 21.

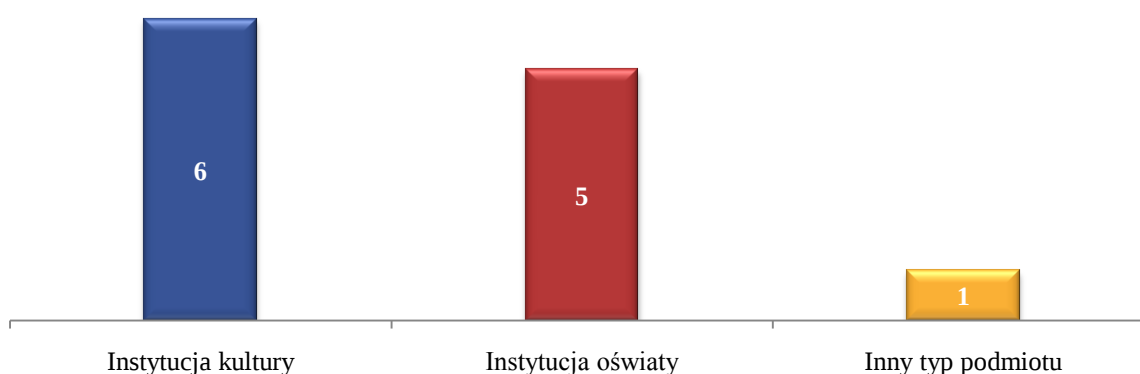
Wykres 21 Miejsce edukacji kulturowej w życiu zawodowym respondentów (N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

W przypadku 6 spośród osób realizujących projekty głównym miejscem pracy była instytucja kultury. W instytucji oświaty pracowało 5 respondentek. Natomiast inny typ podmiotu (NGO) był reprezentowany przez 1 uczestniczkę badań – por. Wykres 22.

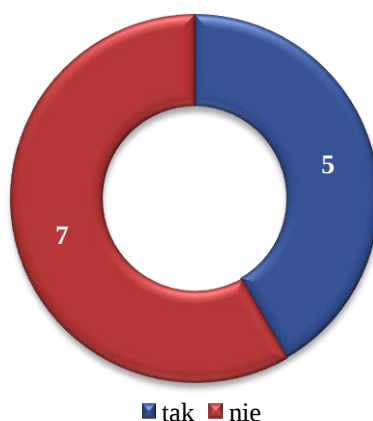
Wykres 22 Główne miejsce pracy osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Większość uczestniczek badań nie ma dodatkowego miejsca pracy (7 osób). Jednak pozostałe 5 respondentek przyznały, że pracują także poza podstawowym miejscem zatrudnienia – por. Wykres 23.

Wykres 23 Posiadanie dodatkowego miejsca pracy osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12)

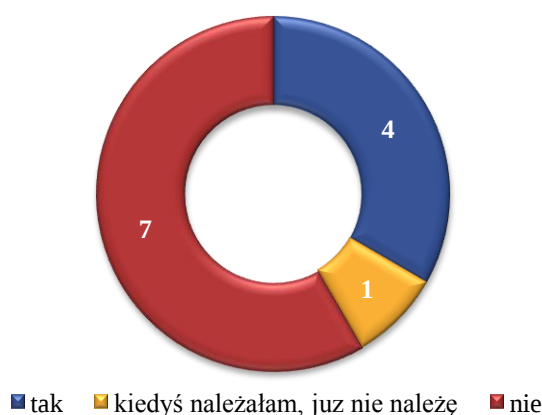

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Dodatkowym miejscem pracy były przede wszystkim organizacje określone jako NGO (fundacje, stowarzyszenia itp.).

Spośród realizatorów projektów, którzy wzięli udział w badaniach 7 osób zadeklarowało przynależność do grup nieformalnych prowadzących działania z zakresu edukacji lub animacji w kulturze, takich jak: grupa teatralna oraz stowarzyszenia (a w tym Stowarzyszenie Twórców Kultury i Folkloru Ziemi Krzeszowskiej, Towarzystwo im. Zygmunta Mycielskiego w Wiśniowej). Pozostałe 4 osoby nie przejawiały tego rodzaju formy aktywności – por. Wykres 24.

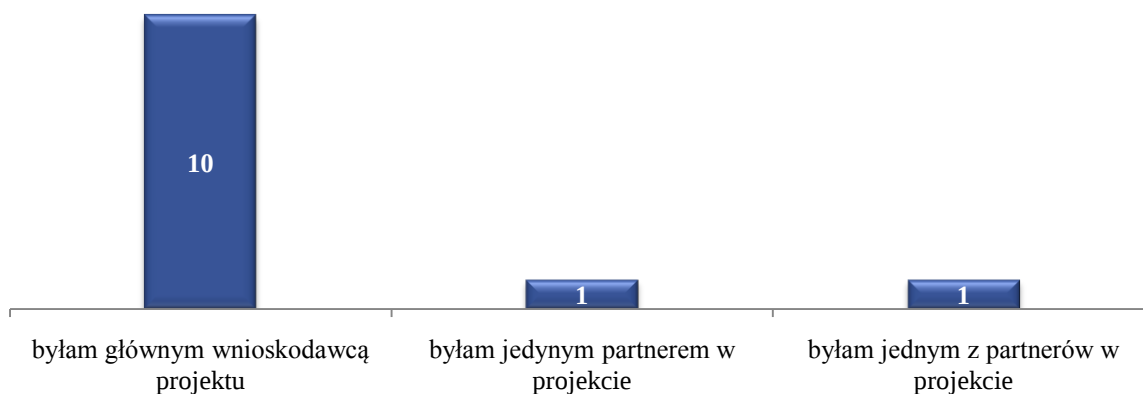
Wykres 24 Przynależność do grup nieformalnych prowadzących działania z zakresu edukacji lub animacji kulturowej wśród osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Wśród uczestników badań większość określiła swoją rolę jako głównego wnioskodawcy (10 osób). W pojedynczych przypadkach były to osoby będące jedynym partnerem albo jednym z kilku partnerów w projekcie – por. Wykres 25.

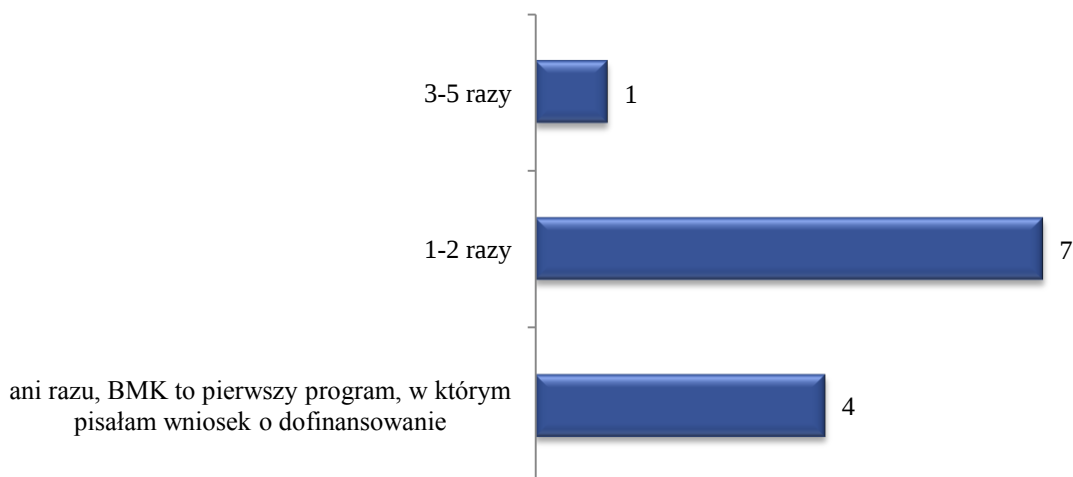
Wykres 25 Funkcje w projekcie zrealizowanym w ramach PEK – BMK 2018 pełnione przez uczestników badań (N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Wcześniejsze doświadczenie w pozyskiwaniu środków na projekty z zakresu edukacji kulturowej (poza BMK) w postaci pisania wniosków lub startowania w konkursach posiadały 8 osób realizujących projekt w ramach PEK, przy czym 1 osoba aplikowała o takie środki 3-5 razy, a 7 osób od 1-2 razy. Dla 4 osób dofinansowanie projektu w ramach PEK – BMK było pierwszym doświadczeniem tego rodzaju – por. Wykres 26.

Wykres 26 Dotychczasowe doświadczenie w aplikowaniu o dofinansowanie projektów z zakresu edukacji kulturowej (poza programem BMK) wśród osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

11.2 Miejsca realizacji projektów i ogólne ramy czasowe

1) „Krzeszów z Pasją” Krzeszowska Chata – Krzeszów (dawne miasto, obecnie wieś położona w województwie podkarpackim, w powiecie niżańskim, siedziba gminy Krzeszów, 830 mieszkańców, liczba mieszkańców gminy – 4289, powierzchnia gminy: 62,38 km²)⁴⁰;

2) Mam duszę artysty – Wiśniowa (wieś w Polsce położona w województwie podkarpackim, w powiecie strzyżowskim, siedziba gminy Wiśniowa, 1628 mieszkańców, liczba ludności gminy – 8214 mieszkańców, powierzchnia gminy 83,29 km²)⁴¹, Wola Sękowa (wieś w Polsce położona w województwie podkarpackim, w powiecie sanockim, w gminie Bukowsko, położona nad potokiem Pielnica na Pogórzu Bukowskim, 239 mieszkańców)⁴²;

3) Nad brzegami Tanwi – Nowosielec (wieś w Polsce położona w województwie podkarpackim, w powiecie niżańskim, w gminie Nisko, 1589 mieszkańców)⁴³, Rudnik nad Sanem (miasto w województwie podkarpackim, w powiecie niżańskim, siedziba gminy miejsko-wiejskiej Rudnik nad Sanem, położone u ujścia rzeki Rudna do Sanu, 6769 mieszkańców)⁴⁴, Ulanów (miasto w województwie podkarpackim, w powiecie niżańskim, siedziba gminy miejsko-wiejskiej Ulanów, położony u ujścia Tanwi do Sanu, 1426 mieszkańców)⁴⁵;

4) Przystankowy Street Art – Chłopice (wieś w Polsce położona w województwie podkarpackim, w powiecie jarosławskim, siedziba gminy Chłopice, 955 mieszkańców, liczba ludności gminy – 5596 mieszkańców, powierzchnia gminy – 49,11 km²)⁴⁶ oraz wsie położone w gminie Chłopice, tj. Boratyn (900 mieszkańców)⁴⁷, Dobkowice (899 mieszkańców)⁴⁸, Jankowice (790 mieszkańców)⁴⁹, Lutków (257 mieszkańców)⁵⁰, Łowce (1261 mieszkańców)⁵¹ oraz Zamiechów (551 mieszkańców)⁵²;

5) Weekend Szanty nad Wisłokiem – Tryńcza (wieś położona w województwie podkarpackim, w powiecie przeworskim, siedziba gminy Tryńcza, 1305 mieszkańców, liczba ludności gminy – 8432 mieszkańców, powierzchnia gminy – 70,56 km²)⁵³;

6) „Z folklorem za pan brat” Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego – Kolbuszowa*, Racławice (wieś położona w województwie podkarpackim, w powiecie niżańskim, w gminie Nisko, 1361 mieszkańców)⁵⁴, Rudnik nad Sanem;

7) Zespołowo! Integracyjne warsztaty teatralne – Dębica (miasto w województwie podkarpackim, siedziba powiatu dębickiego, położone nad rzeką Wisłoką, przy autostradzie

⁴⁰ Rotunda Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowskiej <http://krzeszow.org.pl/historia-krzeszowa/> (Dostęp: 16.11.2018) oraz Wikipedia.

⁴¹ Wikipedia, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Wi%C5%9Bniowa_\(powiat_strzy%C5%BCowski\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Wi%C5%9Bniowa_(powiat_strzy%C5%BCowski)) – Dostęp 16.11.2018

⁴² Wikipedia, https://pl.wikipedia.org/wiki/Wola_S%C4%99kowa – Dostęp 16.11.2018

⁴³ Wikipedia, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Nowosielec_\(wojew%C3%B3dztwo_podkarpackie\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Nowosielec_(wojew%C3%B3dztwo_podkarpackie)) – Dostęp 16.11.2018

⁴⁴ Wikipedia, https://pl.wikipedia.org/wiki/Rudnik_nad_Sanem – Dostęp 16.11.2018

⁴⁵ Wikipedia, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Ulan%C3%B3w> – Dostęp 16.11.2018

⁴⁶ Wikipedia, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Ch%C5%82opice> – Dostęp 16.11.2018

⁴⁷ Wikipedia, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Boratyn> – Dostęp 16.11.2018

⁴⁸ Wikipedia, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Dobkowice_\(wojew%C3%B3dztwo_podkarpackie\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Dobkowice_(wojew%C3%B3dztwo_podkarpackie)) – Dostęp 16.11.2018

⁴⁹ Wikipedia, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Jankowice_\(wojew%C3%B3dztwo_podkarpackie\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Jankowice_(wojew%C3%B3dztwo_podkarpackie)) – Dostęp 16.11.2018

⁵⁰ Wikipedia, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Lutk%C3%B3w> – Dostęp 16.11.2018

⁵¹ Wikipedia, <https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%81owce> – Dostęp 16.11.2018

⁵² Wikipedia, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamiech%C3%B3w> – Dostęp 16.11.2018

⁵³ Wikipedia, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Try%C5%84cza> – Dostęp 16.11.2018

* Miejsce wycieczki w ramach projektu.

⁵⁴ Wikipedia, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Rac%C5%82awice_\(wojew%C3%B3dztwo_podkarpackie\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Rac%C5%82awice_(wojew%C3%B3dztwo_podkarpackie)) – Dostęp 16.11.2018

A4, w Rynnie Podkarpackiej, na północnym skraju Pogorza Strzyżowskiego, 46063 mieszkańców)⁵⁵ – por. Zestawienie 16.

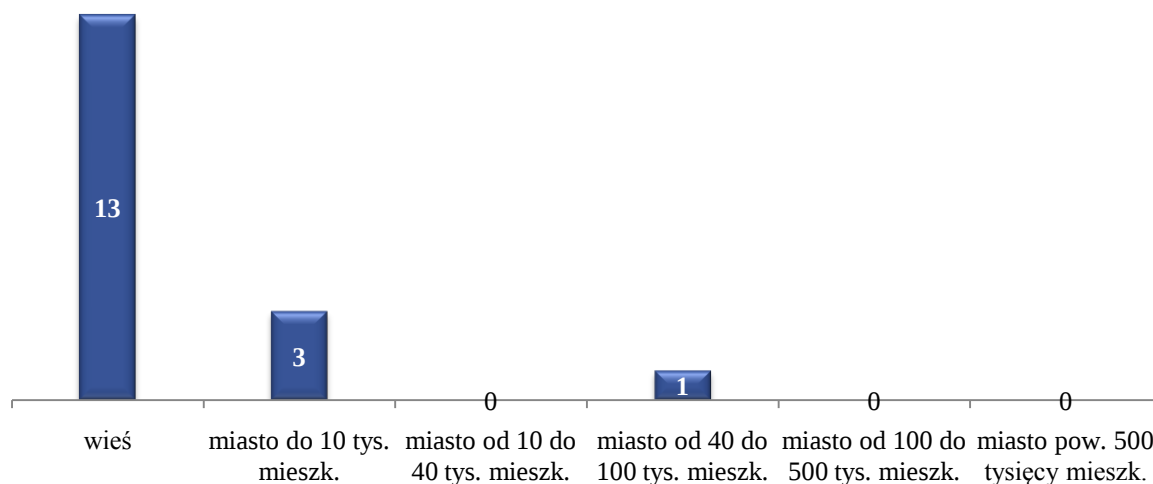
Zestawienie 16 Szczegółowy wykaz miejscowości, w których zrealizowano projekty w ramach PEK – BMK 2018

Lp.	Projekt	Miejsce realizacji
1)	„Krzeszów z Pasją”– Krzeszowska Chata	Krzeszów
2)	Mam duszę artysty	Wiśniowa, Wola Sękowa
3)	Nad brzegami Tanwi	Nowosielec, Rudnik nad Sanem, Ulanów
4)	Przystankowy Street Art	Boratyn, Chłopice, Dobkowice, Jankowice, Lutków, Łowce, Zamiechów
5)	Weekend Szanty nad Wisłokiem	Tryncza
6)	„Z folklorem za pan brat” – Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego	Kolbuszowa, Raclawice, Rudnik nad Sanem
7)	Zespołowo! Integracyjne warsztaty teatralne	Dębica

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Operatora regionalnego.

Projekty zostały zrealizowane na terenie 13 wsi, 3 miast do 10 tys. mieszkańców oraz 1 miasta o wielkości od 40-100 tys. mieszkańców – por. Wykres 13.

Wykres 27 Miejsca przeprowadzenia projektów w ramach PEK – BMK 2018 wskazane przez realizatorów (N=17*)

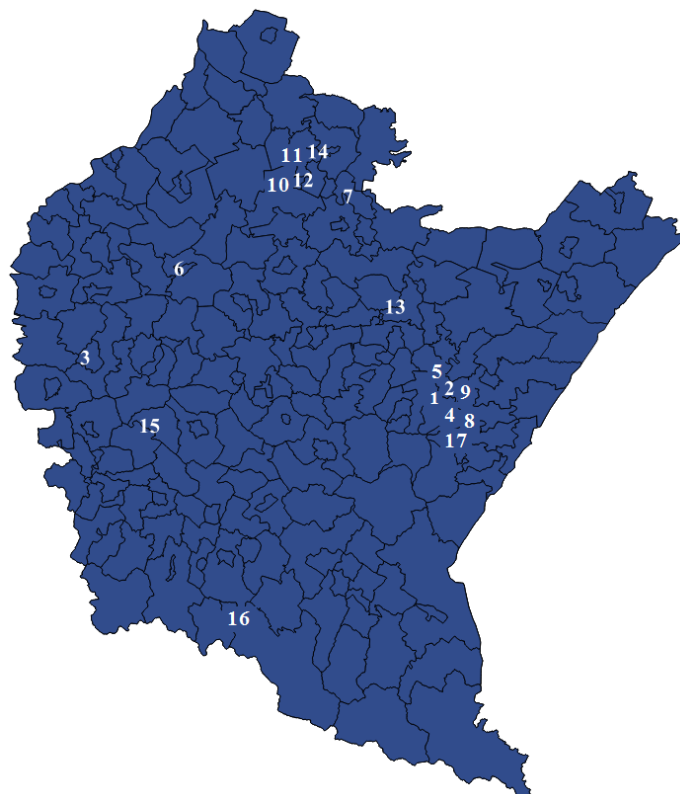
Uwaga! 1) Uwzględniono wszystkie miejscowości, w których były realizowane projekty; 2) Miejscowości, w których realizowano dwa niezależne projekty w niniejszym zestawieniu zostały policzone jeden raz.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Operatora regionalnego.

⁵⁵ Wikipedia, <https://pl.wikipedia.org/wiki/D%C4%99bica> – Dostęp 16.11.2018

Ogółem projekty przeprowadzono w 17 miejscowościach – por. Rysunek 5.

Rysunek 5 Miejsce realizacji projektów w województwie podkarpackim w ramach PEK – BMK 2018 (mapa poglądowa)

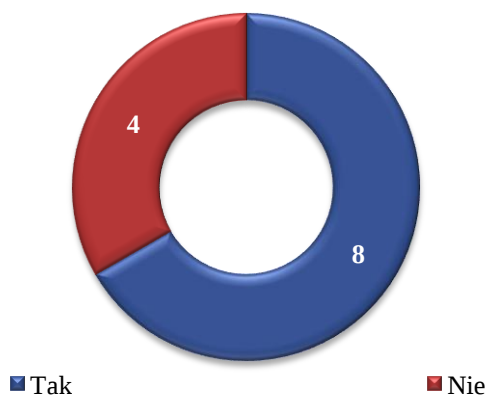

Legenda:

- 1) Boratyn, 2) Chłopice, 3) Dębica, 4) Dobkowice, 5) Jankowice, 6) Kolbuszowa, 7) Krzeszów, 8) Lutków, 9) Łowce, 10) Nowosielec, 11) Raclawice, 12) Rudnik nad Sanem, 13) Tryńcza, 14) Ulanów, 15) Wiśniowa, 16) Wola Sękowa, 17) Zamiechów. Źródło: opracowanie własne.

Realizacja projektów w miejscu zamieszkania wnioskodawcy nie była regułą. Wśród osób, które zrealizowały działania związane z edukacją lub animacją kulturową sfinansowane w ramach PEK – BMK 8 uczyniło to w miejscowościach, w których mieszkają. Natomiast pozostałe 4 osoby nie mieszkają na co dzień w miejscowościach, w których realizowały swój projekt – por. Wykres 28.

Wykres 28 Miejsce przeprowadzenia projektu a miejsce zamieszkania osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Zgodnie z założeniami konkursu grantowego przeprowadzonego w ramach PEK w 2018 r. ogłoszenie wyników I tury dotyczących zakwalifikowania do dalszego postępowania konkursowego miało miejsce 25.05.2018 r. Natomiast wyniki II tury konkursu, czyli *de facto* zaprezentowanie listy zwycięskich projektów ogłoszono 12.06.2018 r. Wśród siedmiu projektów najszybciej zrealizowany trwał 49 dni, a najdłużej 101 dni. Średni czas trwania projektu to ok. 71 dni, czyli nieco ponad dwa miesiące – por. Zestawienie 17.

Zestawienie 17 Ramy czasowe projektów przeprowadzonych w ramach PEK – BMK 2018 wg czasu trwania

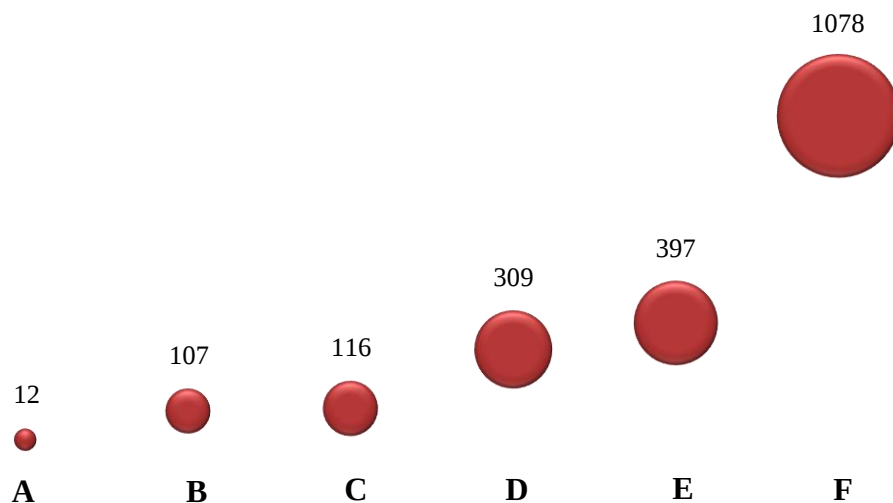
Lp.	Czas trwania projektu	od	do	liczba dni
1)	Weekend Szanty nad Wisłokiem	17.07.2018	26.10.2018	101
2)	Mam duszę artysty	20.06.2018	20.09.2018	92
3)	Nad brzegami Tanwi	01.08.2018	14.10.2018	74
4)	„Krzeszów z Pasją” – Krzeszowska Chata	19.07.2018	30.09.2018	73
5)	Przystankowy Street Art.	16.08.2018	08.10.2018	53
6)	„Z folklorem za pan brat” – Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego	03.09.2018	26.10.2018	53
7)	Zespołowo! Integracyjne warsztaty teatralne	01.09.2018	20.10.2018	49

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Operatora regionalnego.

11.3 Projekty w liczbach

Siedem zrealizowanych projektów w ramach PEK w 2018 r. to 107 osób bezpośrednio zaangażowanych w ich realizację oraz 12 partnerów (w tym partnerzy instytucjonalni jak np. Zespół Pieśni i Tańca Raclawice). W ramach projektów zrealizowano 116 przedsięwzięć różnego rodzaju, powstało 397 „produktów” oraz 1078 materiałów promocyjnych. Ogólną liczbę odbiorców szacuje się na nieco ponad 397 osób – por. Rysunek 6.

Rysunek 6 Podkarpacka Edukacja Kulturowa 2018 w liczbach

Legenda:

A - Liczba partnerów;

B - Liczba osób zaangażowanych w realizację projektu;

C - Liczba przedsięwzięć zrealizowanych w ramach projektu: warsztaty, szkolenia, spotkania, spektakle, koncerty projekcje filmowe, itp.;

D - Ogólna liczba uczestników wszystkich przedsięwzięć w ramach projektu

E - Liczba / ilość „produktów” powstałych w ramach projektu: wystawa, film, itp.

F - Nakład wytworzonych materiałów promocyjnych (nakład plakatów, ulotek, gadżetów itp.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji projektów.

Z uwagi na specyfikę poszczególnych projektów liczba przedsięwzięć zrealizowanych w ich ramach była zróżnicowana (od godzin warsztatowych po wystawienie spektaklu) i wahała się od 2 do 42. Minimalna liczba uczestników wszystkich przedsięwzięć przeprowadzonych w ramach projektów to 20 osób, a maksymalna to 80 osób. Najmniejsza liczba osób zaangażowanych w realizację projektu to 6 osób, a największa 39 osób. W projektach najczęściej partnerowały pojedyncze osoby lub instytucje, choć w dwóch projektach było to 2 oraz 5 kooperantów. Natomiast minimalna liczba (ilość) „produktów”, które powstały w związku z projektami to 3, a maksymalna to 175. Nakład wytworzonych materiałów promocyjnych mieści się w przedziale od 30 do 450 sztuk różnego rodzaju plakatów, ulotek, gadżetów itp. – por. Tabela 6.

Tabela 6 Osiągnięcia w ramach poszczególnych projektów zrealizowanych dzięki finansowaniu z PEK – BMK 2018

Lp.	Projekt	„Krzyszów z Pasją” – Krzeszowska Chata	Mam duszę artysty	Nad brzegami Tanwi	Przystankowy Street Art.	Weekend Szanty nad Wisłokiem	„Z folklorem za pan brat” – Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego	Zespołowo! Integracyjne warsztaty teatralne	Ogółem
	Kategoria osiągnięć								
1)	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych w ramach projektu: warsztaty, szkolenia, spotkania, spektakle, koncerty projekcje filmowe, itp.	9	7	40	4	2	42	12	116
2)	Ogólna liczba uczestników wszystkich przedsięwzięć w ramach projektu	25	25	20	70	63	80	26	309
3)	Liczba / ilość „produktów” powstałych w ramach projektu: wystawa, film, itp.	4	175	111	36	3	65	3	397
4)	Nakład wytworzonych materiałów promocyjnych (nakład plakatów, ulotek, gadżetów itp.)	30	180	46	163	450	56	153	1078
5)	Liczba osób zaangażowanych w realizację projektu	21	6	6	39	10	15	10	107
6)	Liczba partnerów	1	5	1	1	2	1	1	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji projektów.

12. Aspekty techniczno-organizacyjne i ogólna ocena realizacji projektów

12.1 Harmonogramy realizacji projektów

Wszystkie projekty zostały zrealizowane zgodnie z założonymi harmonogramami.

12.1.1 Krzeszów z Pasją – Krzeszowska Chata – harmonogram projektu

Zestawienie 18 Szczegółowy wykaz działań przeprowadzonych w ramach projektu Krzeszów z Pasją – Krzeszowska Chata

Data	Kategoria wydarzenia	Miejsce	Osoba odpowiedzialna / prowadząca	Uczestnicy / Odbiorcy
24.06.2018	Podpisanie umowy z CK	Przemyśl	Anna Kargol	
19.07.2018	Rozpoczęcie projektu	Krzeszów	Anna Kargol	
19.07-03.08	Dwa spotkania organizacyjne z uczestnikami projektu	Krzeszów	Anna Kargol	Uczestnicy projektu
03.08.2018	Warsztaty dziennikarskie	Krzeszów	Bernadetta Szczypa	Uczestnicy projektu (18 osób)
04.08.2018	Warsztaty dziennikarskie	Krzeszów	Bernadetta Szczypa	Uczestnicy projektu (18 osób)
08.08.2018	Warsztaty fotograficzne	Krzeszów	Michalina Banaczyk	Uczestnicy projektu (18 osób)
09.08.2018	Warsztaty fotograficzne	Krzeszów	Michalina Banaczyk	Uczestnicy projektu (19 osób)
12.08.2018	Warsztaty genealogiczne	Krzeszów	Janusz Motyka	Uczestnicy projektu (8 osób)
21.08.2018	Warsztaty genealogiczne	Krzeszów	Janusz Motyka	Uczestnicy projektu
16.09.2018	Uroczyste Otwarcie „Krzeszowskiej Chaty”	Krzeszów		Społeczność lokalna Krzeszowa
16.09.2018	Wystawa plenerowa prac fotograficznych	Krzeszów		Społeczność lokalna Krzeszowa
16.09.2018	Wystawa zgromadzonych artefaktów	Krzeszów		Społeczność lokalna Krzeszowa
30.09.2018	Zakończenie projektu	Krzeszów	Anna Kargol	
26.10.2018	Złożenie sprawozdania	Przemyśl	Anna Kargol	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Operatora oraz dokumentacji projektów (w tym m.in. sprawozdań).

12.1.2 Mam duszę artysty – harmonogram projektu

Zestawienie 19 Szczegółowy wykaz działań przeprowadzonych w ramach projektu Mam duszę artysty

Data	Kategoria wydarzenia	Miejsce	Osoba odpowiedzialna / prowadząca	Uczestnicy / Odbiorcy
20.06.2018	Podpisanie umowy z CK	Przemyśl	Anna Szymańska - Czaja	
20.06.2018	Rozpoczęcie projektu	Wiśniowa	Anna Szymańska - Czaja	
20.06.-02.07.2018	Rekrutacja uczestników	Gmina Wiśniowa	Anna Szymańska - Czaja	Dzieci i młodzież szkolna do 15 r.ż.
04.07.2018	Warsztaty malarstwa na płótnie	Wiśniowa	Zuzanna Opielowska-Nowak	Uczestnicy projektu
12.07.2018	Integracyjne warsztaty malarstwa plenerowego,	Wiśniowa	Dorota Magryś	Uczestnicy projektu
12.07.2018	Prelekcja pn. „Siła kolorów” na temat polskich malarzy – kolorystów.	Wiśniowa	Dorota Magryś	Uczestnicy projektu
14.07.2018	Wernisaż wystawy poplenerowej „Wiśniowa pachnąca malarstwem”	Wiśniowa		Uczestnicy projektu
20.07.2018	Wyjazd do Uniwersytetu Ludowego Rzemiosła Artystycznego	Wola Sękowa		Uczestnicy projektu
28.08.2018	Warsztaty „ArtMistrz w kuchni”	Wiśniowa	Jadwiga Urbanek	Uczestnicy projektu, przedstawiciele Koła Gospodyń Wiejskich
11.09.2018	Integracyjne warsztaty malarskie		Anna Kobiałka oraz Instruktorzy SOSW	Uczestnicy projektu, wychowankowie SOSW ze Strzyżowa
13.09.2018	Finał projektu - Wernisaż	Wiśniowa		Uczestnicy projektu
20.09.2018	Zakończenie projektu	Wiśniowa	Anna Szymańska - Czaja	
24.10.2018	Złożenie sprawozdania	Przemyśl	Anna Szymańska - Czaja	Uczestnicy projektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Operatora oraz dokumentacji projektów (w tym m.in. sprawozdań).

12.1.3 Nad brzegami Tanwi – harmonogram projektu

Zestawienie 20 Szczegółowy wykaz działań przeprowadzonych w ramach projektu Nad brzegami Tanwi

Data	Kategoria wydarzenia	Miejsce	Osoba odpowiedzialna / prowadząca	Uczestnicy / Odbiorcy
20.06.2018	Podpisanie umowy z CK	Przemyśl	Katarzyna Drzymała	
01.08.2018	Rozpoczęcie projektu	Rudnik nad Sanem	Katarzyna Drzymała	
21.08.2018	Zajęcia plastyczne	Nowosielec		Uczestnicy projektu
23.08.2018	Zajęcia plastyczne	Nowosielec		Uczestnicy projektu
28.08.2018	Zajęcia plastyczne	Nowosielec		Uczestnicy projektu
30.08.2018	Zajęcia plastyczne	Nowosielec		Uczestnicy projektu
04.09.2018	Zajęcia plastyczne	Rudnik nad Sanem		Uczestnicy projektu
06.09.2018	Zajęcia plastyczne	Rudnik nad Sanem		Uczestnicy projektu
10.09.2018	Spotkanie z lokalnym artystą	Rudnik nad Sanem	Jan Łyko	Uczestnicy projektu
11.09.2018	Zajęcia plastyczne	Rudnik nad Sanem		Uczestnicy projektu
13.09.2018	Zajęcia plastyczne	Rudnik nad Sanem		Uczestnicy projektu
14.-16.09.2018	Plener malarski	Ulanów		Uczestnicy projektu
14.09.2018	Zajęcia plastyczne	Ulanów		Uczestnicy projektu
14.09.2018	Warsztaty ceramiczne	Rudnik nad Sanem	Beata Handziak	Uczestnicy projektu z NCK
14.09.2018	Warsztaty ceramiczne	Rudnik nad Sanem	Beata Handziak	Uczestnicy projektu z SOSW
15.09.2018	Zajęcia plastyczne	Ulanów		Uczestnicy projektu
16.09.2018	Spływ galarami	Ulanów		Uczestnicy projektu
28.09.2018	Warsztaty ceramiczne	Rudnik nad Sanem	Beata Handziak	Uczestnicy projektu z NCK
28.09.2018	Warsztaty ceramiczne	Rudnik nad Sanem	Beata Handziak	Uczestnicy projektu z SOSW
14.10.2018	Wernisaż prac młodych artystów	Nowosielec	Katarzyna Drzymała	Uczestnicy projektu
14.10.2018	Zakończenie projektu	Rudnik nad Sanem	Katarzyna Drzymała	
14.10.2018	Złożenie sprawozdania	Przemyśl	Katarzyna Drzymała	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Operatora oraz dokumentacji projektów (w tym m.in. sprawozdań).

12.1.4 Przystankowy Street Art – harmonogram projektu

Zestawienie 21 Szczegółowy wykaz działań przeprowadzonych w ramach projektu Przystankowy Street Art

Data	Kategoria wydarzenia	Miejsce	Osoba odpowiedzialna / prowadząca	Uczestnicy / Odbiorcy
20.06.2018	Podpisanie umowy z CK	Przemyśl	Monika Maj-Lichończak	
16.08.2018	Rozpoczęcie projektu	Chłopice	Monika Maj-Lichończak	
22.08.2018	Działania informacyjne w formie happeningu	Gmina Chłopice	Monika Maj-Lichończak	Społeczność lokalna Gminy Chłopice
05.08.2018	Spotkanie organizacyjne	Chłopice	Monika Maj-Lichończak	Uczestnicy projektu
05.08.2018	Warsztaty plastyczne	Chłopice	Agnieszka Pawlikowska	Uczestnicy projektu
06.08.2018	Warsztaty plastyczne	Zamiechów	Jerzy Jankowski	Uczestnicy projektu
07.08.2018	Warsztaty plastyczne	Dobkowice	Paweł Pawlikowski	Uczestnicy projektu
10.-14.09.2018	Praca w plenerze	Łowce, Dobkowice	Jerzy Jankowski	Uczestnicy projektu
17.-21.09.2018	Praca w plenerze	Jankowice, Zamiechów, Lutków	Agnieszka Pawlikowska	Uczestnicy projektu
24.-27.09.2018	Praca w plenerze	Chłopice, Boratyn	Paweł Pawlikowski	Uczestnicy projektu
28.09.2018	Podsumowanie projektu	Chłopice	Monika Maj-Lichończak	Uczestnicy projektu, Społeczność lokalna Gminy Chłopice
28.09.2018	Zakończenie projektu	Chłopice	Monika Maj-Lichończak	
18.10.2018	Złożenie sprawozdania	Przemyśl	Monika Maj-Lichończak	

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Operatora oraz dokumentacji projektów (w tym m.in. sprawozdań).

12.1.5 Weekend Szanty nad Wisłokiem – harmonogram projektu

Zestawienie 22 Szczegółowy harmonogram projektu Weekend Szanty nad Wisłokiem

Data	Kategoria wydarzenia	Miejsce	Osoba odpowiedzialna / prowadząca	Uczestnicy / Odbiorcy
20.06.2018	Podpisanie umowy z CK	Przemyśl	Marta Harapińska	
17.07.2018	Rozpoczęcie projektu	Tryncza	Marta Harapińska	
17.07-18.08.2018	Rekrutacja	Gmina Tryncza		Społeczność lokalna Gminy Tryncza
18.08.2018	Warsztaty wokalne	Jagięła		Uczestnicy projektu (12 dorosłych osób)
25.08.2018	Warsztaty wokalne	Jagięła		A*
01.09.2018	Warsztaty wokalne	Jagięła		A*
04.09.2018	Warsztaty taneczne	Tryncza		Uczestnicy projektu (25 osób – dzieci i młodzież)
07.09.2018	Warsztaty taneczne	Tryncza		B**
07.09.2018	Warsztaty muzyczne	Tryncza		B**
08.09.2018	Warsztaty wokalne	Jagięła		A*
11.09.2018	Warsztaty taneczne	Tryncza		B**
14.09.2018	Warsztaty taneczne	Tryncza		B**
14.09.2018	Warsztaty muzyczne	Tryncza		B**
15.09.2018	Warsztaty wokalne	Jagięła		A*
18.09.2018	Warsztaty taneczne	Tryncza		B**
21.09.2018	Warsztaty taneczne	Tryncza		B**
21.09.2018	Warsztaty muzyczne	Tryncza		B**
22.09.2018	Warsztaty wokalne	Jagięła		A*
25.09.2018	Warsztaty taneczne	Tryncza		B**
27.09.2018	Warsztaty wokalne	Jagięła		A*
28.09.2018	Warsztaty taneczne	Tryncza		B**
28.09.2018	Warsztaty muzyczne	Tryncza		B**
14.10.2018	Finał – koncert szantowy	Tryncza	Marta Harapińska	Społeczność lokalna Gminy Tryncza, Uczestnicy projektu
26.10.2018	Zakończenie projektu	Tryncza	Marta Harapińska	
31.10.2018	Złożenie sprawozdania	Przemyśl	Marta Harapińska	

* A – Uczestnicy projektu – 12 dorosłych osób; **B – Uczestnicy projektu (25 osób – dzieci i młodzież).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Operatora oraz dokumentacji projektów (w tym m.in. sprawozdań).

12.1.6 Z folklorem za pan brat Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego” – harmonogram projektu

Zestawienie 23 Szczegółowy wykaz działań przeprowadzonych w ramach projektu Z folklorem za pan brat „Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego”

Data	Kategoria wydarzenia	Miejsce	Osoba odpowiedzialna / prowadząca	Uczestnicy / Odbiorcy
08.08.2018	Podpisanie umowy z CK	Przemyśl	Alicja Bronkiewicz	
03.09.2018	Rozpoczęcie projektu	Rudnik nad Sanem	Alicja Bronkiewicz	
06.09.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
10.09.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
11.09.2018	Warsztaty teatralne	Rudnik nad Sanem	Janina Wań	Uczestnicy projektu
12.09.2018	Warsztaty wokalne	Rudnik nad Sanem	Katarzyna Rokoszyńska	Uczestnicy projektu
13.09.2018	Warsztaty rękodzieła	Rudnik nad Sanem	Anna Gielarowska	Uczestnicy projektu
13.09.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
17.09.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
18.09.2018	Warsztaty teatralne	Rudnik nad Sanem	Janina Wań	Uczestnicy projektu
19.09.2018	Warsztaty wokalne	Rudnik nad Sanem	Katarzyna Rokoszyńska	Uczestnicy projektu
20.09.2018	Warsztaty rękodzieła	Rudnik nad Sanem	Anna Gielarowska	Uczestnicy projektu
20.09.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
24.09.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
25.09.2018	Warsztaty teatralne	Rudnik nad Sanem	Janina Wań	Uczestnicy projektu
26.09.2018	Warsztaty wokalne	Rudnik nad Sanem	Katarzyna Rokoszyńska	Uczestnicy projektu
27.09.2018	Warsztaty rękodzieła	Rudnik nad Sanem	Anna Gielarowska	Uczestnicy projektu
27.09.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
01.10.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
02.10.2018	Warsztaty teatralne	Rudnik nad Sanem	Janina Wań	Uczestnicy projektu
03.10.2018	Warsztaty wokalne	Rudnik nad Sanem	Katarzyna Rokoszyńska	Uczestnicy projektu
04.10.2018	Warsztaty rękodzieła	Rudnik nad Sanem	Anna Gielarowska	Uczestnicy projektu
04.10.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
08.10.2018	Warszt. sensoplastyczne	Rudnik nad Sanem		Uczestnicy projektu
08.10.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
09.10.2018	Warszt. sensoplastyczne	Rudnik nad Sanem		Uczestnicy projektu
09.10.2018	Warsztaty teatralne	Rudnik nad Sanem	Janina Wań	Uczestnicy projektu
10.10.2018	Warsztaty wokalne	Rudnik nad Sanem	Katarzyna Rokoszyńska	Uczestnicy projektu
11.10.2018	Warsztaty rękodzieła	Rudnik nad Sanem	Anna Gielarowska	Uczestnicy projektu
11.10.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
15.10.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
16.10.2018	Warsztaty teatralne	Rudnik nad Sanem	Janina Wań	Uczestnicy projektu
17.10.2018	Warsztaty wokalne	Rudnik nad Sanem	Katarzyna Rokoszyńska	Uczestnicy projektu
18.10.2018	Warsztaty rękodzieła	Rudnik nad Sanem	Anna Gielarowska	Uczestnicy projektu
18.10.2018	Warsztaty taneczne	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu
19.10.2018	Warsztaty rękodzieła, wystawa	Rudnik nad Sanem	Anna Gielarowska	Uczestnicy projektu, młodzież szkolna SOSW
23.10.2018	Warsztaty teatralne, występ	Rudnik nad Sanem	Janina Wań	Uczestnicy projektu, młodzież szkolna SOSW
24.10.2018	Warsztaty wokalne, występ	Rudnik nad Sanem	Katarzyna Rokoszyńska	Uczestnicy projektu, młodzież szkolna SOSW
25.10.2018	Warsztaty taneczne, występ	Rudnik nad Sanem	Piotr Trojanowski	Uczestnicy projektu, młodzież szkolna SOSW
25.10.2018	Wyjazd do skansenu	Kolbuszowa	Alicja Bronkiewicz	Uczestnicy projektu
26.10.2018	Zakończenie projektu	Rudnik nad Sanem	Alicja Bronkiewicz	
26.10.2018	Złożenie sprawozdania	Przemyśl	Alicja Bronkiewicz	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Operatora oraz dokumentacji projektów (w tym m.in. sprawozdań).

12.1.7 Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne – harmonogram projektu

Zestawienie 24 Harmonogram projektu Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne

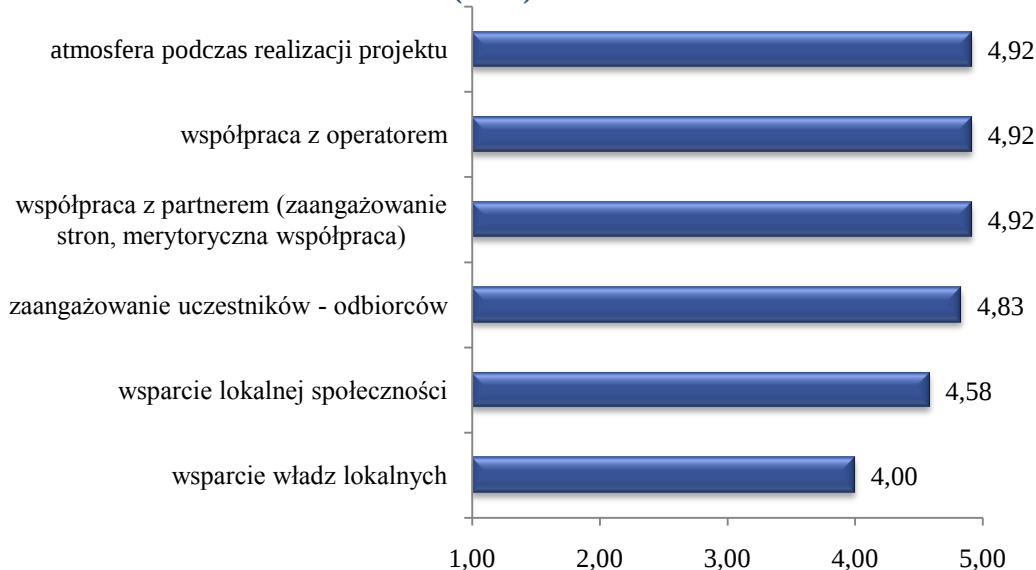
Data	Kategoria wydarzenia	Miejsce	Osoba odpowiedzialna / prowadząca	Uczestnicy / Odbiorcy
20.06.2018	Podpisanie umowy z CK	Przemyśl	Dominika Migoń	
01.09.2018	Rozpoczęcie projektu	Dębica	Dominika Migoń	
01.-07.09.2018	Działania promocyjne	Dębica	Dominika Migoń	Społeczność lokalna Dębicy
03.-07.09.2018	Nawiązanie współpracy z instruktorami	Dębica	Dominika Migoń	
07.09.2018	Skompletowanie grupy uczestników	Dębica	Dominika Migoń	
14.09.2018	Spotkanie organizacyjne	Dębica	Dominika Migoń	Uczestnicy projektu
15.09.2018	Warsztaty teatralne	Dębica	Kamil Dobrowolski	Uczestnicy projektu
14.09-16.10.2018	Warsztaty teatralne	Dębica	Kamil Dobrowolski	Uczestnicy projektu
18.10.2018	Premiera spektaklu „Żywioty”	Dębica	Kamil Dobrowolski	Uczestnicy projektu, społeczność lokalna Dębicy (w tym uczniowie dębickich szkół)
20.10.2018	Zakończenie projektu	Dębica	Dominika Migoń	
23.10.2018	Złożenie sprawozdania	Przemyśl	Dominika Migoń	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Operatora oraz dokumentacji projektów (w tym m.in. sprawozdań).

12.2 Ogólna ocena przebiegu projektu i najważniejsze problemy związane z jego realizacją

Osoby realizujące projekty bardzo dobrze oceniły atmosferę podczas realizacji tychże przedsięwzięć, która była według nich bez zastrzeżeń. Wysoko oceniona została również współpraca z Operatorem regionalnym. Doceniona została także współpraca pomiędzy wnioskodawcami projektów z partnerami, a także zaangażowanie uczestników – odbiorców projektów. Realizatorzy projektów również wysoko ocenili wsparcie lokalnej społeczności. W tym kontekście najbardziej problematyczny okazał się zakres wsparcia ze strony władz lokalnych, choć oceny w tym względzie również były relatywnie wysokie – por. Wykres 29.

Wykres 29 Ocena osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 odnośnie poszczególnych aspektów realizowanych projektów (N=12)

*Oceny udzielano według skali od 1 najniższa do 5 najwyższa. Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej dotyczącej zrealizowanych projektów NCK – BMK – PEK 2017.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Możliwość uczestniczenia w programie BMK została bardzo doceniona przez osoby realizujące własne projekty. Podkreślono tu wysoki poziom merytoryczny podejmowanych przedsięwzięć, a także duże zapotrzebowanie na tego typu działania ze strony odbiorców. Wyrażono przy tym dużą nadzieję na kontynuację programu w kolejnych latach. Uzasadniano to oczekiwaniami zgłaszanymi w tym względzie przez uczestników projektów oraz same pozytywne efekty jakie uzyskano w konsekwencji realizacji tychże działań (możliwość samorealizacji członków społeczności lokalnych; integracją tych społeczności, ale także wzmacniania więzi międzypokoleniowa; promocja lokalnych dokonań w sferze kultury oraz wszelkie aspekty o naturze ściśle edukacyjnej – podnoszenie poziomu kwalifikacji, kompetencji, umiejętności, wiedzy itp.).

Program Bardzo Młoda Kultura to fantastyczna praca, warsztaty na najwyższym poziomie i możliwość realizacji swoich projektów. Mam nadzieję że ten program będzie kontynuowany. Mogę się wypowiedzieć w samych superlatywach! Brawo!

Projekt bardzo ambitny i potrzebny, liczę że będę mogła realizować kolejne zaplanowane działania.

Projekt zachwyił uczestników, zachęcił do aktywności, zmotywował do działania, sprawił ogrom radości i dostarczył wiedzy z zakresu prowadzonych działań, wyrażając chęć kontynuacji ich w przyszłości.

Projekt pokazał, iż kreatywność w małej miejscowości, wsi jest bardzo ważna i pożądana przez lokalną społeczność. Projekt zintegrował i wymazał różnicę międzypokoleniową.

Projekt zrealizowany został według planów, jesteśmy bardzo zadowoleni z możliwości jego realizacji.

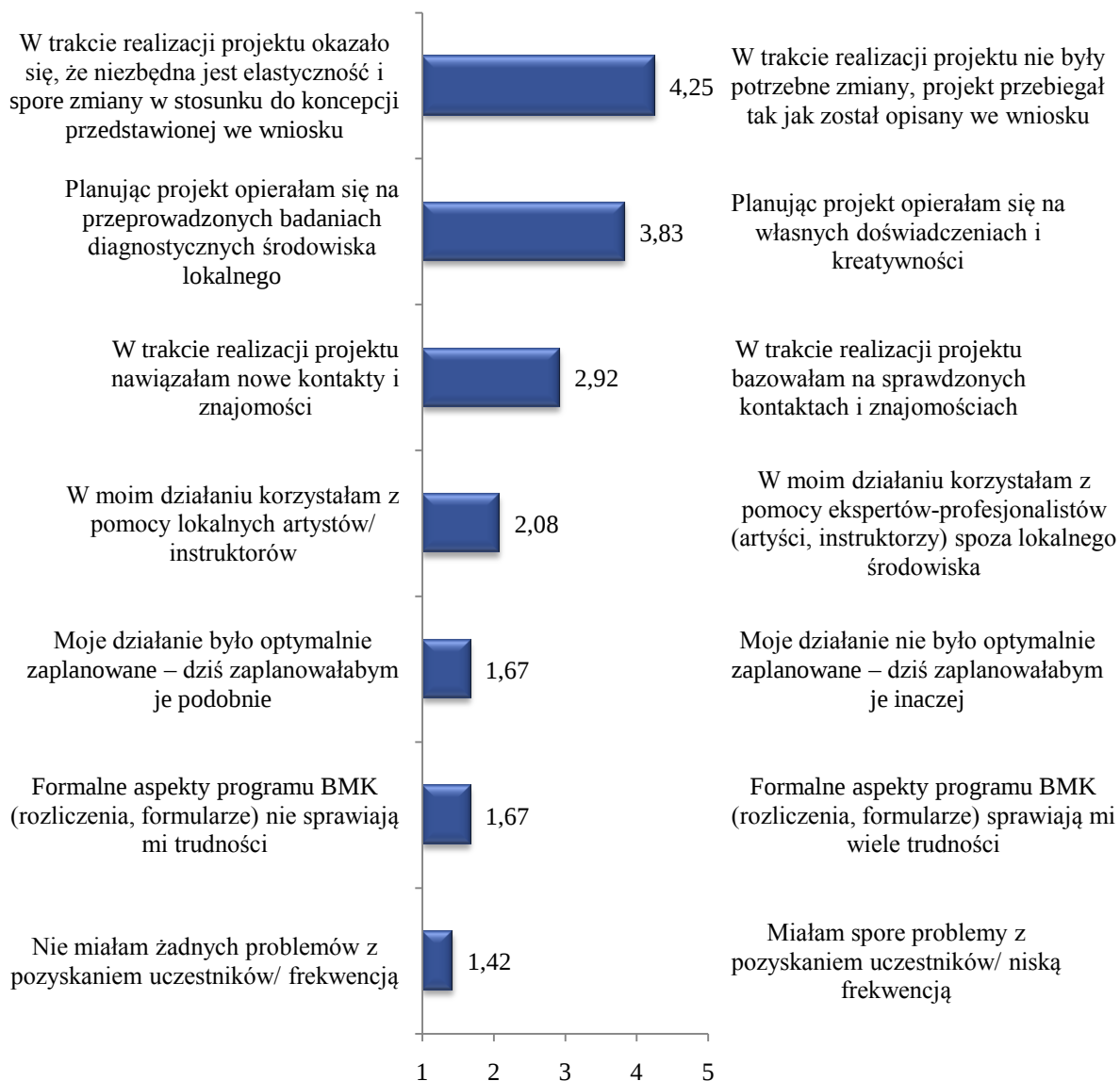
Bardzo trudno zaistnieć w środowisku wiejskim, dzięki takim projektom ludzie mogą zetknąć się z kulturą i sztuką jako twórcą i odbiorcą. Jest to działanie przynoszące wiele satysfakcji i podnoszące samoocenę uczestników.

Trudność rekrutacji uczestników ze względu na okres wakacyjny i ich nieobecność w miejscu zamieszkania. Ale później łatwość integracji w czasie warsztatów i dalszej realizacji projektu.

Osoby realizujące projekty stwierdziły, że trakcie realizacji tych działań przeważnie nie były potrzebne zmiany i przebiegały one tak jak zostały opisane we wniosku. W planowaniu działań związanych z edukacją lub animacją kulturową realizatorzy projektów opierali się raczej na własnym doświadczeniu i ufali własnej kreatywności. W kontekście nawiązywania nowych albo bazowaniu na sprawdzonych kontaktach i znajomościach odpowiedzi respondentów wykazały prawie dokładnie podzielone opinie, nie wskazując na istotną przewagę jednej albo drugiej opcji.

W odniesieniu do korzystania z pomocy instruktorów i artystów badani stwierdzili, że przeważnie korzystali ze wsparcia osób funkcjonujących w lokalnych społecznościach. W większości przypadków uznano ponadto, że zrealizowane działania były raczej optymalnie zaplanowane i nie wymagały korygowania. Podobnie przyznano też, że formalne aspekty programu BMK nie nastroczały większych trudności. Badani zdecydowanie stwierdzili także, iż nie mieli żadnych problemów z pozyskaniem uczestników do projektów – por. Wykres 30.

Wykres 30 Opinia osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 na temat specyfiki tych przedsięwzięć (N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Do największych wyzwań związanych z realizacją projektów zaliczono dobór odpowiednich terminów (6 wskazań), dobre zaplanowanie działań oraz niewystarczające środki finansowe (odpowiednio po 3 wskazania) oraz brak rąk do pracy lub niedobór ludzi do pomocy (2 wskazania), a także rekrutacja uczestników i współpraca z partnerem (odpowiednio po 1 wskazaniu). Nie stanowiły natomiast żadnego problemu takie kwestie jak: brak wiedzy lub informacji, formalności i biurokracja, ani też współpraca z Operatorem – por. Wykres 31.

Wykres 31 Największe wyzwania związane projektami przeprowadzonymi w ramach PEK – BMK 2018 w opinii ich realizatorów (N=12*)

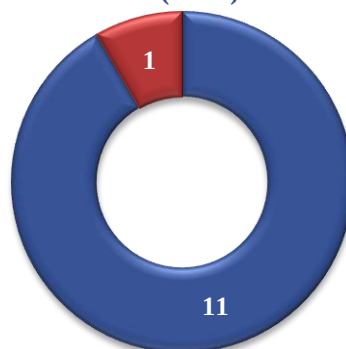
*Respondenci mieli możliwość wskazania więcej niż 1 odpowiedzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

12.3 Relacje pomiędzy poszczególnymi podmiotami odpowiedzialnymi za realizację projektów

W odniesieniu do relacji pomiędzy wnioskodawcami i partnerami w kontekście współpracy międzysektorowej należy zauważyć, że zdecydowana większość wnioskodawców miała okazję współpracować wcześniej przy okazji działań edukacyjno-kulturalnych (11 odpowiedzi). Tylko w jednym przypadku partnerzy nie znali się i nawiązali partnerstwo specjalnie na potrzeby projektu – por. Wykres 32.

Wykres 32 Doświadczenie współpracy wnioskodawców z partnerami w ramach projektów realizowanych w PEK – BMK 2018 (N=12)

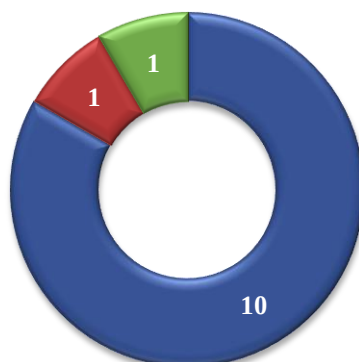

- przynajmniej z jednym z moich Partnerów współpracowaliśmy już wcześniej przy okazji działań edukacyjno-kulturalnych
- nie znałam żadnego z Partnerów przed realizacją projektu. Zawiazaliśmy partnerstwo specjalnie na potrzeby projektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

W przypadku projektów zrealizowanych w ramach PEK – BMK w 2018 r. zdecydowanie dominował model partycypacyjny i koncyliacyjny współpracy, tj. prawie wszystkie decyzje były podejmowane wspólnie przez beneficjenta i partnera. W pojedynczych wypowiedziach wskazywano, iż tylko jeden ze współpracowników zajmował się większością spraw, a wkład pozostały był ograniczony albo też, że każda ze stron zajmowała się realizacją projektu w swojej organizacji – por. Wykres 33.

**Wykres 33 Podział obowiązków pomiędzy wnioskodawcami i partnerami
w ramach projektów realizowanych w PEK – BMK 2018
(N=12)**

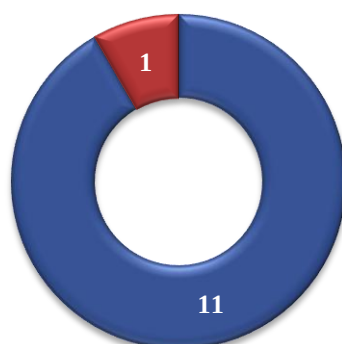

- Wspólnie podejmowaliśmy prawie wszystkie decyzje.
- Jedno z nas zajmowało się większością spraw, wkład pozostałych był ograniczony.
- Każdy z nas zajmował się realizacją projektu w swojej organizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

O efektywnej współpracy pomiędzy realizatorami i przedstawicielami Operatora regionalnego świadczy fakt, iż prawie wszystkie osoby, które zrealizowały projekty w ramach PEK – BMK w 2018 r. i wzięły udział w badaniach stwierdziły, że otrzymały ofertę wsparcia. Tylko w jednym przypadku padła odpowiedź „nie pamiętam”. Pomoc ze strony Operatora przybierała formę rozmów telefonicznych, kontaktów via Internet za pomocą poczty elektronicznej oraz wsparcia udzielanego w trakcie spotkań osobistych – por. Wykres 34.

**Wykres 34 Wsparcie ze strony Operatora dla realizatorów projektów w ramach PEK – BMK 2018
(N=12)**

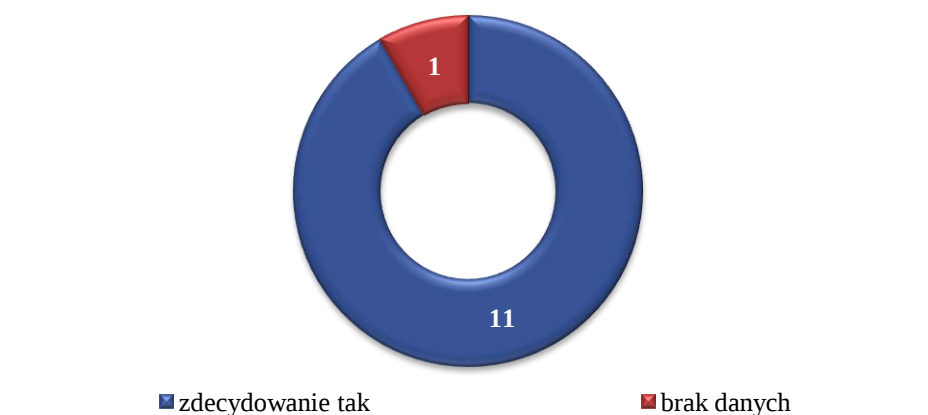

- tak, telefoniczne, mailowe i osobiste
- nie pamiętam, nie wiem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Także prawie wszystkie respondentki przyznały, że uzyskały pomoc ze strony Operatora zgodną z oczekiwaniami – por. Wykres 35.

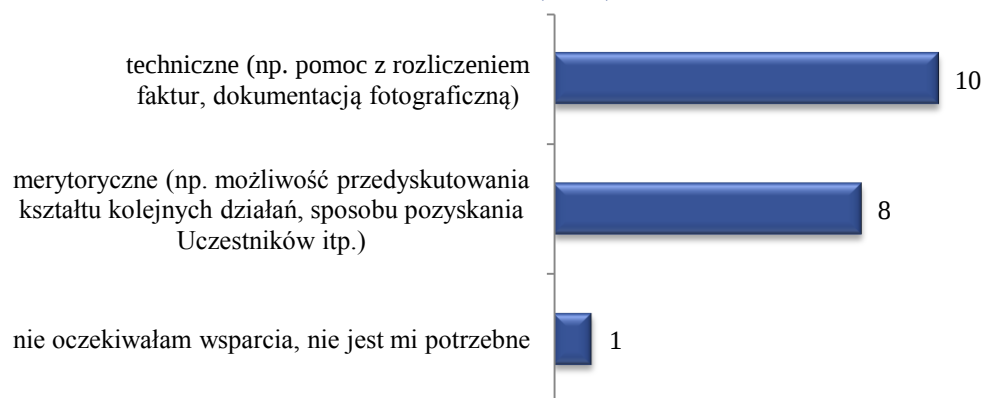
Wykres 35 Pozyskanie ze strony Operatora wsparcia dla realizatorów projektów w ramach PEK – BMK 2018 (N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Ponadto pomoc ta dotyczyła głównie aspektów technicznych, np. w rozliczaniu faktur, dokumentacji fotograficznej itp. (10 wskazań). Dla osób realizujących projekty ważne było także wsparcie merytoryczne, w tym np. możliwość przedyskutowania kształtu kolejnych działań, sposobu pozyskania Uczestników itp. (8 odpowiedzi). W przypadku jednej osoby nie zaistniała potrzeba wsparcia ze strony Operatora regionalnego – por. Wykres 36.

Wykres 36 Rodzaj oczekiwanego wsparcia ze strony Operatora przez osoby realizujące projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

13. Merytoryczna strona zrealizowanych projektów

13.1 Zakres realizacji celów merytorycznych założonych przez wnioskodawców w ujęciu zbiorczym

Wśród najważniejszych efektów jakie przyniósł zrealizowany projekt ich wykonawcy wskazali na pobudzenie kreatywności odbiorców oraz zachęcenie ich do twórczej pracy (6 odpowiedzi), zachęcenie odbiorców do aktywnego działania, dzięki czemu uczestnicy projektu mieli poczucie sprawczości, wpływ na wybór i przebieg działań w projekcie (6 odpowiedzi), a także nawiązanie współpracy z osobami z innego sektora oraz integrację międzypokoleniową (odpowiednio po 5 odpowiedzi).

Ponadto do istotnych osiągnięć zaliczono również aktywizację i integrację społeczności lokalnych (4 odpowiedzi) oraz zaktywizowanie grup zagrożonych marginalizacją społeczną (3 odpowiedzi). Cennymi rezultatami działań podjętych w ramach projektów były także takie jak: nawiązanie współpracy z osobami reprezentującymi inne sektory, zapewnienie wysokiej jakości oferty kulturowej oraz zwiększenie kompetencji społecznych uczestników projektu (odpowiednio po 2 odpowiedzi). Jedna osoba biorąca udział w badaniach przyznała, że realizacja projektu podniosła jej poziom wiedzy, kompetencji i umiejętności w zakresie animacji i edukacji kulturowej.

Realizatorom projektów nie udało się natomiast nawiązać współpracy z osobami ich sektora oraz władzami lokalnymi – por. Wykres 37.

Wykres 37 Najważniejsze efekty projektów zrealizowanych w ramach PEK – BMK 2018
(N=12*)

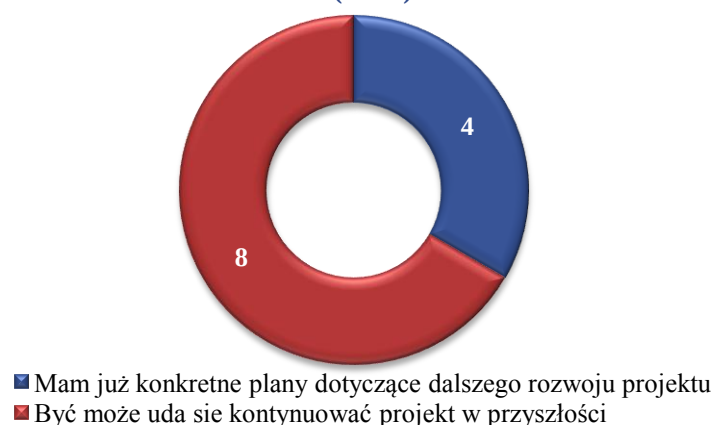

*Respondenci mieli możliwość wybrania więcej niż 1 odpowiedzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

Wszystkie osoby, które zrealizowały projekty w ramach PEK – BMK 2018 wyraziły nadzieję, na kontynuację działań rozpoczętych w związku z omawianymi przedsięwzięciami. Co ważne 4 osoby mają już konkretne plany dotyczące dalszego rozwoju projektu. W 8 przypadkach odpowiedzi były sformułowane w trybie przypuszczającym – por. Wykres 38.

Wykres 38 Ocena szansy kontynuacji projektu zrealizowanego w ramach PEK – BMK 2018
(N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

13.2 Realizacja celów merytorycznych w poszczególnych projektach

Na podstawie zestawienia założeń jakie przyświecały projektom na etapie wnioskowania o granty z rzeczywistymi efektami podjętych działań, opinii opiekunów ze strony Operatora regionalnego oraz obserwacji własnej należy stwierdzić całkowitą zgodność wspomnianych wyżej celów i rezultatów.

13.2.1 Krzeszów z Pasją – Krzeszowska Chata – założenia projektu a realizacja

Założenie: projekt miał na celu ocalenie od zapomnienia historii o przodkach; przekazanie młodemu pokoleniu wiedzy na temat dziedzictwa regionu, zabytków, które uległy zniszczeniu, a także o zwyczajach, obrzędach itp.; integrację młodzieży z osobami starszymi i budowanie więzi między młodym pokoleniem a seniorami, a w związku z tym wzmacnianie więzi spajających społeczność lokalną; stworzenie miejsca pod nazwą „Krzeszowska chata” w którym zawierającego pamiątki z dawnych lat, stare fotografie oraz wspomnienia osób spisane w kronice; promocja gminy.

Wykonanie: zgodnie z założeniami.

13.2.2 Mam duszę artysty – założenia projektu a realizacja

Założenie: projekt miał na celu stworzenie różnorodnej i bogatej oferty cyklu warsztatów dla dzieci i młodzieży, które miały stanowić inspirację dla dzieci i młodzieży i zachętę do obcowania ze sztuką; promowanie sztuki i dziedzictwa kulturowego oraz integracja i aktywizacja społeczna; planowane warsztaty to: (1) Warsztaty malarstwa na płótnie pod nazwą „Wakacje pachnące malarstwem”; (2) Integracyjne warsztaty malarstwa plenerowego z nauczycielką plastyki wraz z artystami, uczestnikami tegorocznych plenerów malarskich „Wiśniowa pachnąca malarstwem” oraz prelekcja pn. „Siła kolorów” na temat polskich malarzy – kolorystów; (3) Wernisaż wystawy poplenerowej „Wiśniowa pachnąca malarstwem” 14.07.2018; (4) Wyjazd studyjno-warsztatowy uczestników projektu do Uniwersytetu Ludowego Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej (warsztaty malarstwa na szkło i makrama); (5) Warsztaty „ArtMistrz w kuchni” poprowadzone przez Koło Gospodyń Wiejskich z Wiśniowej; (6) Integracyjne warsztaty malarskie „Dzielę się dziełem”; (7) Finał – Wernisaż – wystawa prac powstałych w efekcie projektu.

Wykonanie: zgodnie z założeniami.

13.2.3 Nad brzegami Tanwi – założenia projektu a realizacja

Założenie: w ramach projektu zaplanowano zorganizowanie pleneru malarskiego, w którym miały uczestniczyć dzieci i młodzież będąca uczniami Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego (SOSW) w Rudniku nad Sanem oraz podopieczni Niżańskiego Centrum Kultury (NCK) „Sokół”, oddział w Nowosielcu. Założono, iż plener poprzedzą warsztaty plastyczne z różnych technik malarskich (grafika, akwarela, pastela, ołówki, akryl) oraz ceramicznych, a także spotkanie z lokalnym artystą – rzeźbiarzem Janem Maciejem Łyko. Dodatkową atrakcją stanowił spływ galarami.

Wykonanie: zgodnie z założeniami.

13.2.4 Przystankowy Street Art – założenia projektu a realizacja

Założenie: projekt miał na celu przyozdobienie przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe – pod kierunkiem lokalnych artystów – przestrzeni publicznej poprzez stworzenie murali nawiązujących do tradycji i historii lokalnej społeczności na przystankach komunikacji publicznej na terenie Gminy Chłopice. Założono, iż projekt przyczyni się do poszerzenia wiedzy historycznej wśród mieszkańców Gminy Chłopice, pozyskania wiedzy na temat technik Street Artu (płaskorzeźby, graffiti, murali, wlepek w przestrzeni publicznej) oraz integracji społeczności lokalnej. Przedsięwzięcie to miało też być promocją działalności lokalnych artystów dzięki nagłośnieniu happeningu.

Wykonanie: zgodnie z założeniami.

13.2.5 Weekend Szanty nad Wisłokiem – założenia projektu a realizacja

Założenie: projekt miał na celu zwiększenie poziomu integracji międzypokoleniowej poprzez warsztaty muzyczne i taneczne oraz wspólne przygotowanie Weekendu Szanty nad Wisłokiem przez młodszych i starszych członków społeczności lokalnej, a także rozwijanie uzdolnień artystycznych oraz zdobycie nowych umiejętności związanych z muzyką, śpiewem i tańcem. Muzyczne spotkanie miało charakter biesiady żeglarskiej, który budowała muzyka utrzymana w klimacie morskich wypraw, co z uwagi na położenie miejscowości i tradycje regionu miało stanowić swoiste novum dla jego uczestników.

Wykonanie: zgodnie z założeniami.

13.2.6 Z folklorem za pan brat – Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego – założenia projektu a realizacja

Założenie: projekt miał na celu popularyzację dziedzictwa kulturowego regionu oraz zwiększanie poczucia tożsamości lokalnej uczestników (niepełnosprawnych intelektualnie dzieci i młodzieży – uczniów SOSW w Rudniku nad Sanem) poprzez przybliżenie dorobku kultury ludowej za pomocą warsztatów tanecznych, wokalnych, teatralnych, artystycznych i sensoplastycznych i przy współpracy członków Zespołu Pieśni i Tańca z Raławic. Przewidziano także, iż efektem podjętych działań będzie prezentacja przez uczestników projektu nabytych umiejętności w trakcie występów przed publicznością szkolną w SOSW. Ponadto zaplanowano prezentację (wystawę) prac wykonanych w ramach warsztatów. Dodatkową atrakcją dla młodych uczestników projektu był wyjazd integracyjny do Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, w którym podczas zwiedzania odbyły się warsztaty „Ludowe wycinanki z papieru”. W ramach projektu przewidziano także zorganizowanie wystawy

regionalnych strojów ludowych, występ zespołu Pieśni i Tańca z Raławic w SOSW, a także prezentacje multimedialne oraz gry i zabawy.

Wykonanie: zgodnie z założeniami.

13.2.7 Zespołowo! Integracyjne warsztaty teatralne – założenia projektu a realizacja

Założenie: projekt miał na celu integrację młodzieży pełnosprawnej z osobami niepełnosprawnymi, za pomocą wspólnego artystycznego przedsięwzięcia przełamanie, lęków i stereotypów związanych z dysfunkcjami fizycznymi i psychicznymi. W ramach projektu przewidziano warsztaty teatralne, choreograficzne i charakteryzatorskie przeprowadzone pod kierunkiem osób, które profesjonalnie zajmują się takimi działaniami. Efektem projektu było zaprojektowanie oraz wykonanie scenografii, rekwizytów i kostiumów do spektaklu, a ostatecznie wystawienie sztuki teatralnej.

Wykonanie: zgodnie z założeniami.

13.3 Różnice pomiędzy założeniami i realizacją projektów

W trakcie realizacji projektów zaistniały nieznaczne różnice pomiędzy założeniami i rzeczywistymi działaniami. Zmiany te dotyczyły wyłącznie kwestii organizacyjnych, a przy tym niektórzy z nich miały zdecydowanie pozytywne konsekwencje dla podejmowanych przedsięwzięć. Odstępstwa od pierwotnych planów przejawiały się w następujących formach:

- z uwagi na okres wakacyjny w wyjątkowych przypadkach nie wszyscy uczestnicy mieli możliwość udziału we wszystkich wydarzeniach;
- z uwagi na uczestnictwo w projekcie osób pracujących (Weekend Szanty nad Wisłokiem) zmniejszona została częstotliwość spotkań warsztatowych (z 2 do 1 w tygodniu);
- ze względu na złe warunki pogodowe termin finału jednego z projektów (Weekend Szanty nad Wisłokiem) został zmieniony z 30 września na 14 października; zmianie uległa także lokalizacja tego wydarzenia (z pleneru na salę widowiskowo-sportową), przy czym należy tu nadmienić, że taka ewentualność była brana pod uwagę przez realizatorów projektu już na etapie wnioskowania o grant;
- w trakcie trwania jednego z projektów (Przystankowy Street Art) do grupy instruktorów dołączył artysta (Marek Gliwa), którego udział wcześniej nie był przewidywany, poprowadził on dodatkowe warsztaty;
- w jednym z projektów (Weekend Szanty nad Wisłokiem) z uwagi na duże zainteresowanie tymże przedsięwzięciem zwiększona została liczba bezpośrednich uczestników z planowanych 50 osób do 63 osób;
- w jednym z projektów (Z folklorem za pan brat) zakupiono o 5 więcej upominków w stosunku do planowanych 40 sztuk z uwagi na większą liczbę uczestników projektu;
- w jednym z projektów (Zespołowo!) w trakcie jego realizacji z powodów osobistych zmniejszyła się liczba uczestników z 30 osób do 26 osób.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że wskazane odstępstwa od założeń zapisanych we wnioskach grantowych nie miały negatywnego wpływu na osiągnięcie merytorycznych efektów, a wręcz przeciwnie często skutkowały one poszerzeniem oferty i zakresu odbiorców. Poza tym najczęściej wynikały one z braku możliwości dokładnego zaplanowania wszelkich działań, m.in. z uwagi na konieczność uwzględnienia warunków atmosferycznych oraz zaangażowanie dużej liczby osób.

14. Odbiorcy projektów i efektywność finansowa

14.1 Grupy docelowe zrealizowanych projektów

Odbiorcami projektów, które były zrealizowane w ramach PEK – BMK 2018 były przeważnie dzieci uczęszczające do szkół podstawowych (9 wskazań), przy czym niewiele mniej odpowiedzi wskazywało w tym kontekście na młodzież uczęszczającą do szkół gimnazjalnych (8 wskazań). Istotną grupę docelową stanowiła także młodzież uczęszczająca do szkół ponadgimnazjalnych (6 wskazań). W pozostałych przypadkach projekty były skierowane do odbiorców bez żadnych ograniczeń wiekowych (3 wskazania) oraz do dzieci przedszkolnych, osób w wieku aktywności zawodowej oraz seniorów (odpowiednio po 1 wskazaniu). Grupami docelowymi nie była natomiast młodzież akademicka, co mogło wynikać z faktu, iż miejsca realizacji projektów nie są siedzibami uczelni, a ponadto przedsięwzięcia te były realizowane w miesiącach wakacyjnych dla młodzieży studenckiej, co również mogło nie sprzyjać uczestnictwu tej kategorii młodych osób w lokalnych wydarzeniach – por. Wykres 39.

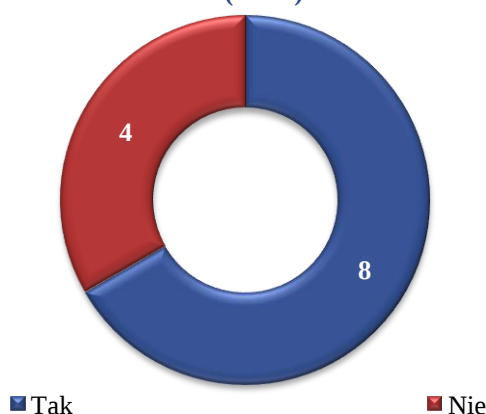
Wykres 39 Docelowe grupy odbiorców projektów zrealizowanych w ramach PEK – BMK 2018 (N=12*)

Uwaga! Dane nie sumują się do ogólnej liczby projektów, ponieważ respondenci mieli możliwość wskazania więcej niż 1 grupy wiekowej.

Jak pokazują wyniki badań w większości przypadków miejsca realizacji projektów były tożsame z miejscem zamieszkania osób, które realizowały te przedsięwzięcia (8 odpowiedzi). W przypadku pozostałych badanych omawiane miejsca różniły się (4 odpowiedzi) – por. Wykres 40.

Wykres 40 Zgodność miejsca realizacji projektu z miejscem zamieszkania uczestników badań (N=12)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych w ramach badań CAWI.

14.2 Odbiorcy projektów w poszczególnych projektach

W wszystkich projektach zrealizowane w ramach PEK – BMK 2018 wzięły udział grupy docelowe przewidziane we wnioskach grantowych.

- 1) „Krzeszowska Chata” – zgodnie z założeniami projekt był skierowany do trzech grup odbiorców, tj. a) młodzież w wieku szkolnym (ze szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum) – 20 osób; b) osoby starsze mieszkające w Krzeszowie oraz c) społeczność lokalna Krzeszowa;
- 2) Mam duszę artysty – zgodnie z wnioskiem o grant w projekcie uczestniczyło 20 stałych uczestników cyklu warsztatów (dzieci i młodzież szkolna do lat 15 z Gminy Wiśniowa oraz z SOSW ze Strzyżowa).
- 3) Nad brzegami Tanwi – projekt został zrealizowany zgodnie z założeniami we współpracy z dwudziestoosobową grupą dzieci i młodzieży.
- 4) Przystankowy Street Art – zgodnie z założeniami w projekcie wzięło udział młodych 70 osób, przy czym 38 osób aktywnie uczestniczyło w tej części projektu, która była związana z malowaniem przystanków.
- 5) Weekend Szanty nad Wisłokiem – w projekcie zgodnie z zapisami wniosku grantowego przewidywano udział ok. 50 osób (dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych), natomiast faktycznych uczestników było istotnie więcej, tj. 63 osoby.
- 6) „Z folklorem za pan brat” Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowe-go odbiorcami projektu zgodnie z założeniami było 80 osób, tj. dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie – uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego (SOSW) w Rudniku nad Sanem, w wieku od 4 do 24 lat.
- 7) Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne – w projekcie wzięły udział dzieci i młodzież w liczbie 26 osób, przy czym szczególnym walorem tego przedsięwzięcia było zaangażowanie do niego dzieci i młodzieży pełnosprawnej jak i niepełnosprawnej.

14.3 Efektywność finansowa

Biorąc pod uwagę złożoność zrealizowanych projektów można jednakże pokusić się o pewne statystyczne porównanie nakładów finansowych poniesionych na poszczególne projekty z ich rezultatami. Poniższe dane mają więc charakter poglądowy i pozwalają opisać projekty z uwzględnieniem różnych punktów odniesienia, tj. ogólna liczba zaangażowanych osób, ogólna liczba przedsięwzięć, wytworzone materiały promocyjne oraz czas trwania projektu.

W kontekście ogólnej liczby osób zaangażowanych w projekt (wnioskodawców, partnerów i odbiorców – w liczbie 428) przeliczenie nakładów finansowych poniesione na jedną osobę wykazało, że minimalny koszt to ok. 99 zł, a maksymalny to 500 zł. Średnio było to ok. 187 zł per capita. Podzielenie ogólnej kwoty jaką wydano na realizację projektów (80 tys. zł) na ogólną liczbę przedsięwzięć (116) pozwala stwierdzić, że średni koszt jednego działania w ramach projektów to ok. 693 zł (minimalny koszt wyniósł tu ok. 229 zł, a maksymalny 5750 zł). Wytworzenie materiałów promocyjnych kosztowało średnio ok. 54 zł za sztukę (minimalny koszt jaki tu odnotowano to ok. 25 zł, a maksymalny to ok. 382 zł). Ponadto przy ogólnej liczbie dni trwania projektów (tj. 495) średni koszt jednego wyniósł ok. 162 zł (przy minimalnej wartości ok. 98 zł, a maksymalnej ok. 214 zł) – por. Tabela 2.

Tabela 7 Efektywność finansowa projektów w ujęciu statystycznym

	„Krzeszów z Pasją” – Krzeszowska Chata	Mam duszę artysty	Nad brzegami Tanwi	Przystankowy Street Art.	Weekend Szanty nad Wisłokiem	„Z folklorem za pan brat” – Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego	Zespołowo! Integracyjne warsztaty teatralne	Ogółem
Kwota grantu	13000	9000	13500	13000	11500	9500	10500	80000
Ogólna liczba osób zaangażowanych w projekt ^a	47	36	27	110	75	96	37	428
Koszt na osobę	276,60	250,00	500,00	118,18	153,33	98,96	283,78	186,92
Ogólna liczba przedsięwzięć	9	7	40	4	2	42	12	116
Koszt na wydarzenie	1444,4	1285,7	337,5	3250,0	5750,0	228,9	875,0	692,6
Nakład wytworzonych materiałów promocyjnych ^b	34	355	157	199	453	121	156	1475
Koszt wytworzonych materiałów	382,4	25,4	86,0	65,3	25,4	78,5	67,3	54,2
Liczba dni	73	92	74	53	101	53	49	495
Koszt dnia	178,08	97,83	182,43	245,28	113,86	179,25	214,29	161,62

^a tj. uczestników, wykonawców i partnerów; ^b (nakład plakatów, ulotek, gadżetów itp.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Operatora regionalnego.

15. Działania informacyjne promocyjne

15.1. Krzeszów z Pasją „Krzeszowska Chata” – działania informacyjne i promocyjne

Zestawienie 25 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Krzeszów z Pasją „Krzeszowska Chata”

Rodzaj działań	Uszczegółowienie
Plakat	Tak (vide Aneks)
Materiały promocyjne	plakaty - 30 szt.
Wysyłka zaproszeń (fizycznych lub elektronicznych)	
Reklama typu outdoor (np. słupy i tablice ogłoszeniowe)	Tak
Promocja poprzez zaproszenia osobiste	Tak
Spotkania informacyjno-promocyjne	
Telewizja	
Strona internetowa nadawców TV	
Radio	Audycja w Radio Biwak w Radio Rzeszów
Strona internetowa nadawców radiowych	
Prasa	
Elektroniczne wydania gazet i czasopism	
Portale informacyjne	Krzeszów 24 ⁵⁶
Strona internetowa Operatora	Oficjalna strona PEK ⁵⁷
Strony internetowe realizatorów projektów	
Strony internetowe partnerów projektów	Tak ⁵⁸
Strona internetowa władz samorządowych	
Strony internetowe ośrodków kultury	GOK w Krzeszowie ⁵⁹
Strony internetowe placówek oświatowych	
Portale społecznościowe (Facebook, Youtube)	Tak ⁶⁰
Ogłoszenia parafialne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez osoby realizujące projekty, opiekunów ze strony Operatora regionalnego oraz treści zawartych na stronach internetowych.

⁵⁶ Portal o charakterze non-profit Krzeszów24 - <http://krzeszow24.pl/nowy-projekt-gok-u/>, (Dostęp: 16.11.2018)

⁵⁷ Strona Operatora – www.pek-ck.pl, (Dostęp: 16.11.2018)

⁵⁸ GOK w Krzeszowie - <https://krzeszowgok.pl/2018/08/07/warsztaty-dziennikarskie-za-nami>, (Dostęp: 16.11.2018)

⁵⁹ j.w.

⁶⁰ Strona Facebook PEK-BMK, <https://www.facebook.com/pg/pek.bmk/posts/>, (Dostęp: 16.11.2018);

15.2. Mam duszę artysty – działania informacyjne i promocyjne

Zestawienie 26 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Mam duszę artysty

Rodzaj działań	Uszczegółowienie
Plakat	Tak (vide Aneks)
Materiały promocyjne	Tak (ok. 100 plakatów i 80 zaproszeń)
Wysyłka zaproszeń (fizycznych lub elektronicznych)	
Reklama typu outdoor (np. słupy i tablice ogłoszeniowe)	
Promocja poprzez zaproszenia osobiste	Tak ¹
Spotkania informacyjno-promocyjne	
Telewizja	
Strona internetowa nadawców TV	
Radio	
Strona internetowa nadawców radiowych	
Prasa	
Elektroniczne wydania gazet i czasopism	
Portale informacyjne	
Strona internetowa Operatora	Oficjalna strona Operatora ²
Strony internetowe realizatorów projektów	Tak ³
Strony internetowe partnerów projektów	
Strona internetowa władz samorządowych	
Strony internetowe ośrodków kultury	ODK w Wiśniowej ⁴
Strony internetowe placówek oświatowych	– Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wiśniowej; – SOSW w Strzyżowie
Portale społecznościowe (Facebook, Youtube)	– Facebook Fundacja Cherry Home ⁵
Ogłoszenia parafialne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez osoby realizujące projekty, opiekunów ze strony Operatora regionalnego oraz treści zawartych na stronach internetowych.

¹ W tym informacja o projekcie przedstawiona przez Wójta Gminy podczas wernisażu wystawy poplenerowej „Wiśniowa pachnąca malarstwem” w dn. 14.07.2018

² Oficjalna strona Operatora, <http://www.pek-ck.pl/a-115-mam-dusze-artysty>, (Dostęp: 16.11.2018)

³ OK w Wiśniowej, www.okwisniowa.pl; Artykuł o projekcie w pliku: <http://okwisniowa.pl/pliki/2018/artyku%C5%82%20z%20projektu.pdf>, (Dostęp: 16.11.2018)

⁴ j.w.

⁵ Fundacja CherryHome, <https://www.facebook.com/cherryhomefoundation/>, (Dostęp: 16.11.2018)

15.3. Nad brzegami Tanwi – działania informacyjne i promocyjne

Zestawienie 27 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Nad brzegami Tanwi

Rodzaj działań	Uszczegółowienie
Plakat	
Materiały promocyjne	Tak (40 zaproszeń, 5 informacji o projekcie, 1 prezentacja multimedialna)
Wysyłka zaproszeń (fizycznych lub elektronicznych)	Tak
Reklama typu outdoor (np. słupy i tablice ogłoszeniowe)	Tak
Promocja poprzez zaproszenia osobiste	Tak
Spotkania informacyjno-promocyjne	
Telewizja	
Strona internetowa nadawców TV	
Radio	
Strona internetowa nadawców radiowych	
Prasa	
Elektroniczne wydania gazet i czasopism	
Portale informacyjne	
Strona internetowa Operatora	Oficjalna strona operatora ¹
Strony internetowe realizatorów projektów	Tak ²
Strony internetowe partnerów projektów	Tak ³
Strona internetowa władz samorządowych	Starostwo Powiatu Nizańskiego
Strony internetowe ośrodków kultury	Nizańskie Centrum Kultury „Sokół” ⁴
Strony internetowe placówek oświatowych	SOSW w Rudniku nad Sanem
Portale społecznościowe (Facebook, Youtube)	Facebook
Ogłoszenia parafialne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez osoby realizujące projekty, opiekunów ze strony Operatora regionalnego oraz treści zawartych na stronach internetowych.

¹ Oficjalna strona Operatora, <http://www.pek-ck.pl/a-130-warsztaty-nad-brzegami-tanwi>, (Dostęp: 16.11.2018)

² Oficjalna strona SOSW w Rudniku nad Sanem, http://szkola.soswrudnik.eu/1_443_nad-brzegami-tanwi.html, (Dostęp: 16.11.2018)

³ Nizańskie Centrum Kultury, <http://nck.cal24.pl/index.php/861-sprawozdanie-z-projektu-nad-brzegami-tanwi>, (Dostęp: 16.11.2018)

⁴ j.w.

15.4. Przystankowy Street Art – działania informacyjne i promocyjne

Zestawienie 28 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Przystankowy Street Art

Rodzaj działań	Uszczegółowienie
Plakat	Tak (vide Aneks)
Materiały promocyjne	Tak (70 szt. zaproszeń, 25 szt. plakatów, 38 szt. przypinek dla uczestników, 5 szt. kubków dla artystów)
Wysyłka zaproszeń (fizycznych lub elektronicznych)	Tak
Reklama typu outdoor (np. słupy i tablice ogłoszeniowe)	
Promocja poprzez zaproszenia osobiste	
Spotkania informacyjno-promocyjne	
Telewizja	– TVP 3 (TVP Rzeszów) ¹ – Teleekspres
Strona internetowa nadawców TV	Twoja TV
Radio	
Strona internetowa nadawców radiowych	
Prasa	Życie Podkarpackie ²
Elektroniczne wydania gazet i czasopism	
Portale informacyjne	
Strona internetowa Operatora	Oficjalna strona Operatora ³
Strony internetowe realizatorów projektów	
Strony internetowe partnerów projektów	
Strona internetowa władz samorządowych	Tak ⁴
Strony internetowe ośrodków kultury	
Strony internetowe placówek oświatowych	
Portale społecznościowe (Facebook, Youtube)	Facebook GOK w Chłopicach Facebook Przystankowy Street Art. Oficjalna strona Fundacji Klamra ⁵
Ogłoszenia parafialne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez osoby realizujące projekty, opiekunów ze strony Operatora regionalnego oraz treści zawartych na stronach internetowych.

¹ TVP Rzeszów, <https://rzeszow.tvp.pl/39469249/projekt-przystankowy-street-art-w-ciagu-miesiaca-zmienil-gmine-chlopice>, (Dostęp: 16.11.2018) oraz <https://rzeszow.tvp.pl/39469214/projekt-przystankowy-street-art-w-ciagu-miesiaca-zmienil-gmine-chlopice>, (Dostęp: 16.11.2018)

² Życie Podkarpackie, <https://www.zycie.pl/informacje/artikul/20728,wielka-sztuka-na-malych-przystankach-zdjecia-przed-i-po>, (Dostęp: 16.11.2018)

³ Strona Operatora – www.pek-ck.pl, (Dostęp: 16.11.2018)

⁴ Oficjalna strona Urzędu Gminy w Chłopicach, <http://chlopice.pl/?c=mdAktualnosci-cmPokazTresc-576-1989-projekt,przystankowy,street,art,juz,za,nami%21>, (Dostęp: 16.11.2018)

⁵ Oficjalna strona Fundacji Klamra, <http://klamra.org/warsztaty-dla-ciebie-twojej-firmy-i-organizacji/street-art-warsztaty-szablony-murale-zaangazowane-spolecznie/>, (Dostęp: 16.11.2018)

15.5. Weekend Szanty nad Wisłokiem – działania informacyjne i promocyjne

Zestawienie 29 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Weekend Szanty nad Wisłokiem

Rodzaj działań	Uszczegółowienie
Plakat	Tak (vide aneks)
Materiały promocyjne	Tak (450 szt.)
Wysyłka zaproszeń (fizycznych lub elektronicznych)	Tak
Reklama typu outdoor (np. słupy i tablice ogłoszeniowe)	
Promocja poprzez zaproszenia osobiste	
Spotkania informacyjno-promocyjne	
Telewizja	
Strona internetowa nadawców TV	
Radio	
Strona internetowa nadawców radiowych	
Prasa	
Elektroniczne wydania gazet i czasopism	
Portale informacyjne	
Strona internetowa Operatora	Oficjalna strona Operatora ¹
Strony internetowe realizatorów projektów	
Strony internetowe partnerów projektów	
Strona internetowa władz samorządowych	Urząd Gminy w Tryńcy ²
Strony internetowe ośrodków kultury	
Strony internetowe placówek oświatowych	
Portale społecznościowe (Facebook, Youtube)	Facebook gminy Tryńcza ³
Ogłoszenia parafialne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez osoby realizujące projekty, opiekunów ze strony Operatora regionalnego oraz treści zawartych na stronach internetowych.

¹ Strona Operatora – www.pek-ck.pl, (Dostęp: 16.11.2018)

² Oficjalna strona Urzędu Gminy w Tryńcy, <http://tryncza.eu/?c=mdAktualnosci-cmPokazTresc-96-5277-weekend,szanty,nad,wislukiem>, (Dostęp: 16.11.2018)

³ Facebook gminy Tryńcza, <https://pl-pl.facebook.com/gminatryncza/>, (Dostęp: 16.11.2018)

15.6. Z folklorem za pan brat „Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego” – działania informacyjne i promocyjne

Zestawienie 30 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie „Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego”

Rodzaj działań	Uszczegółowienie
Plakat	Tak (vide Aneks)
Materiały promocyjne	Tak (45 toreb z logo projektu, 6 plakatów, 5 informacji o projekcie)
Wysyłka zaproszeń (fizycznych lub elektronicznych)	
Reklama typu outdoor (np. słupy i tablice ogłoszeniowe)	Tak
Promocja poprzez zaproszenia osobiste	
Spotkania informacyjno-promocyjne	
Telewizja	
Strona internetowa nadawców TV	
Radio	
Strona internetowa nadawców radiowych	
Prasa	
Elektroniczne wydania gazet i czasopism	
Portale informacyjne	
Strona internetowa Operatora	Oficjalna strona Operatora ¹
Strony internetowe realizatorów projektów	
Strony internetowe partnerów projektów	Tak ²
Strona internetowa władz samorządowych	
Strony internetowe ośrodków kultury	
Strony internetowe placówek oświatowych	
Portale społecznościowe (Facebook, Youtube)	– Facebook SOSW w Rudniku nad Sanem – Facebook Zespołu Pieśni i Tańca w Raławicach ³
Ogłoszenia parafialne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez osoby realizujące projekty, opiekunów ze strony Operatora regionalnego oraz treści zawartych na stronach internetowych.

¹ Strona Operatora – www.pek-ck.pl, (Dostęp: 16.11.2018)

² Oficjalna strona Zespołu Pieśni i Tańca w Raławicach
<https://www.facebook.com/1576364992643936/photos/pcb.2238463419767420/2238408343106261/?type=3&theater>, (Dostęp: 16.11.2018)

³ j.w.

15.7. Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne – działania informacyjne i promocyjne

Zestawienie 31 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne

Rodzaj działań	Uszczegółowienie
Plakat	Tak (vide Aneks)
Materiały promocyjne	Tak (153 szt.)
Wysyłka zaproszeń (fizycznych lub elektronicznych)	
Reklama typu outdoor (np. słupy i tablice ogłoszeniowe)	
Promocja poprzez zaproszenia osobiste	Tak
Spotkania informacyjno-promocyjne	
Telewizja	
Strona internetowa nadawców TV	
Radio	
Strona internetowa nadawców radiowych	
Prasa	
Elektroniczne wydania gazet i czasopism	
Portale informacyjne	
Strona internetowa Operatora	Oficjalna strona Operatora ¹
Strony internetowe realizatorów projektów	MOK w Dębicy ²
Strony internetowe partnerów projektów	
Strona internetowa władz samorządowych	
Strony internetowe ośrodków kultury	Tak ³
Strony internetowe placówek oświatowych	
Portale społecznościowe (Facebook, Youtube)	Fanpage OK w Dębicy
Ogłoszenia parafialne	
Placówki oświatowe	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez osoby realizujące projekty, opiekunów ze strony Operatora regionalnego oraz treści zawartych na stronach internetowych.

¹ Strona Operatora – <http://www.pek-ck.pl/a-120-zespolowo-integracyjne-warsztaty-teatralne-w-debicy>, (Dostęp: 16.11.2018)

² Oficjalna strona MOK w Dębicy, <https://kosmos.mokdebica.pl/1579-zespolowo-integracyjne-warsztaty-teatralne>, (Dostęp: 16.11.2018)

³ j.w.

Spis rysunków, tabel, wykresów i zestawień

Rysunek 1 Przemysł CK, ul. Konarskiego 9 – mapa pogładowa	32
Rysunek 2 Przemysł Przemyskie Podziemia, Rynek 1 – mapa pogładowa	33
Rysunek 3 Rzeszów RDK, filia Słocina, ul. Paderewskiego 154 – mapa pogładowa.....	33
Rysunek 4 Ustrzyki Dolne, Międzyszkolny Klub Młodzieżowy ul. 1 Maja 16 – mapa pogładowa	33
Rysunek 5 Miejsce realizacji projektów w województwie podkarpackim w ramach PEK – BMK 2018 (mapa pogładowa).....	81
Rysunek 6 Podkarpacka Edukacja Kulturowa 2018 w liczbach	82
Tabela 1 Frekwencja deklarowana i rzeczywista na spotkaniach obligatoryjnych	39
Tabela 2 Frekwencja deklarowana i rzeczywista na warsztatach fakultatywnych	39
Tabela 3 Wykaz projektów zakwalifikowanych do II etapu konkursu grantowego PEK w 2018 r.	52
Tabela 4 Wykaz zwycięskich projektów w ramach konkursu grantowego PEK w 2018 r.	52
Tabela 5 Ocena wsparcia ze strony Operatora podczas przygotowywania wniosku a rodzaj oczekiwanej pomocy (N=14*).....	56
Tabela 6 Osiągnięcia w ramach poszczególnych projektów zrealizowanych dzięki finansowaniu z PEK – BMK 2018	83
Tabela 7 Efektywność finansowa projektów w ujęciu statystycznym	104
Wykres 1 Źródła informacji o warsztatach (N=19).....	31
Wykres 2 Struktura płci uczestników warsztatów (Dane w %, N=79)	36
Wykres 3 Struktura uczestników ze względu na miejsce działalności zawodowej (Dane w %, N=59*).....	36
Wykres 4 Miejsce działalności zawodowej uczestników warsztatów według powiatów (Dane w %, N=59*)	36
Wykres 5 Poszczególne miejscowości reprezentowane przez uczestników warsztatów (N=59*).....	37
Wykres 6 Wiek uczestników warsztatów (N=25)	38
Wykres 7 Miejsce zamieszkania uczestników warsztatów (Dane w %, N=19)	38
Wykres 8 Formy działań edukacyjnych podejmowanych przez uczestników warsztatów – średnia ocen* (N=19)	39
Wykres 9 Poziom zainteresowania poszczególnymi tematami warsztatów (liczba zgłoszeń)	40
Wykres 10 Frekwencja na poszczególnych tematach warsztatów (Dane w %)*	40
Wykres 11 Opinia uczestników warsztatów na temat aspektów organizacyjnych szkoleń – średnia ocen* (N=19)	41
Wykres 12 Opinia uczestników warsztatów na temat walorów merytoryczny szkoleń – średnia ocen* (N=19) .	46
Wykres 13 Ocena adekwatności treści prezentowanych na warsztatach wobec oczekiwań ich uczestników – średnia ocen* (N=19).....	47
Wykres 14 Złożenie wniosku o grant (Dane w %, N=25*)	54
Wykres 15 Zaoferowanie wsparcia ze strony Operatora podczas przygotowywania wniosku (N=15*)	55
Wykres 16 Rodzaj wsparcia oczekiwanego ze strony Operatora podczas przygotowywania wniosku (N=15*) .	55
Wykres 17 Ocena badanych dotycząca poziomu wsparcia ze strony Operatora w stosunku do oczekiwań (N=15*).....	56
Wykres 18 Kwestie dotyczące przygotowania wniosku konkursowego w Programie BMK, które wzbudziły w wnioskodawcach najwięcej wątpliwości (N=15*)	59
Wykres 19 Wiek osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12)	75
Wykres 20 Miejsce zamieszkania osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12).....	75
Wykres 21 Miejsce edukacji kulturowej w życiu zawodowym respondentów (N=12)	76
Wykres 22 Główne miejsce pracy osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12)	76
Wykres 23 Posiadanie dodatkowego miejsce pracy osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12).....	77
Wykres 24 Przynależność do grup nieformalnych prowadzących działania z zakresu edukacji lub animacji kulturowej wśród osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12).....	77

Wykres 25 Funkcje w projekcie zrealizowanym w ramach PEK – BMK 2018 pełnione przez uczestników badań (N=12).....	78
Wykres 26 Dotychczasowe doświadczenie w aplikowaniu o dofinansowanie projektów z zakresu edukacji kulturowej (poza programem BMK) wśród osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12). 78	
Wykres 27 Miejsca przeprowadzenia projektów w ramach PEK – BMK 2018 wskazane przez realizatorów (N=17*).....	80
Wykres 28 Miejsce przeprowadzenia projektu a miejsce zamieszkania osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12)	81
Wykres 29 Ocena osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 odnośnie poszczególnych aspektów realizowanych projektów (N=12).....	91
Wykres 30 Opinia osób realizujących projekty w ramach PEK – BMK 2018 na temat specyfiki tych przedsięwzięć (N=12)	93
Wykres 31 Największe wyzwania związane projektami przeprowadzonymi w ramach PEK – BMK 2018 w opinii ich realizatorów (N=12*).....	94
Wykres 32 Doświadczenie współpracy wnioskodawców z partnerami w ramach projektów realizowanych w PEK – BMK 2018 (N=12)	94
Wykres 33 Podział obowiązków pomiędzy wnioskodawcami i partnerami w ramach projektów realizowanych w PEK – BMK 2018 (N=12)	95
Wykres 34 Wsparcie ze strony Operatora dla realizatorów projektów w ramach PEK – BMK 2018 (N=12)	95
Wykres 35 Pozyskanie ze strony Operatora wsparcia dla realizatorów projektów w ramach PEK – BMK 2018 (N=12).....	96
Wykres 36 Rodzaj oczekiwanego wsparcia ze strony Operatora przez osoby realizujące projekty w ramach PEK – BMK 2018 (N=12).....	96
Wykres 37 Najważniejsze efekty projektów zrealizowanych w ramach PEK – BMK 2018 (N=12*)	98
Wykres 38 Ocena szansy kontynuacji projektu zrealizowanego w ramach PEK – BMK 2018 (N=12).....	99
Wykres 39 Docelowe grupy odbiorców projektów zrealizowanych w ramach PEK – BMK 2018 (N=12*)	102
Wykres 40 Zgodność miejsca realizacji projektu z miejscem zamieszkania uczestników badań (N=12)	103
 Zestawienie 1 Cele przeprowadzenia warsztatów i warunki ich osiągnięcia (wskaźniki)	10
Zestawienie 2 Problematyka ewaluacji warsztatów w ujęciu tabelarycznym	11
Zestawienie 3 Problematyka ewaluacji konkursu grantowego w ujęciu tabelarycznym.....	12
Zestawienie 4 Problematyka ewaluacji projektów w ujęciu tabelarycznym	13
Zestawienie 5 Problematyka ewaluacji działań informacyjno-promocyjnych w ujęciu tabelarycznym	13
Zestawienie 6 Daty wysyłek ankiet CWAi ze strony webankieta.pl (Stan na 22.06.2018)	15
Zestawienie 7 Podsumowanie wysyłki zaproszenia do udziału w badaniach ewaluacyjnych dotyczących warsztatów (Stan na 22.06.2018)	15
Zestawienie 8 Harmonogram badań ewaluacyjnych warsztatów realizowanych w ramach projektu PEK	17
Zestawienie 9 Wykaz zrealizowanych spotkań obligatoryjnych.....	34
Zestawienie 10 Wykaz zrealizowanych spotkań fakultatywnych	34
Zestawienie 11 Kryteria regulaminowe a informacje zawarte w formularzu wniosku (etap I).....	60
Zestawienie 12 Kryteria regulaminowe a informacje zawarte w formularzu wniosku (etap II)	61
Zestawienie 13 Miejsca realizacji projektów według daty rozpoczęcia działań	68
Zestawienie 14 Realizatorzy (pomysłodawcy i partnerzy) zwycięskich projektów.....	69
Zestawienie 15 Wnioskodawcy, partnerzy i opiekunowie projektów realizowanych w ramach PEK – BMK 2018	74
Zestawienie 16 Szczegółowy wykaz miejscowości, w których zrealizowano projekty w ramach PEK – BMK 2018	80
Zestawienie 17 Ramy czasowe projektów przeprowadzonych w ramach PEK – BMK 2018 wg czasu trwania..	82
Zestawienie 18 Szczegółowy wykaz działań przeprowadzonych w ramach projektu Krzeszów z Pasją – Krzeszowska Chata	84
Zestawienie 19 Szczegółowy wykaz działań przeprowadzonych w ramach projektu Mam duszę artysty	85
Zestawienie 20 Szczegółowy wykaz działań przeprowadzonych w ramach projektu Nad brzegami Tanwi	86

Zestawienie 21 Szczegółowy wykaz działań przeprowadzonych w ramach projektu Przystankowy Street Art ..	87
Zestawienie 22 Szczegółowy harmonogram projektu Weekend Szanty nad Wisłokiem.....	88
Zestawienie 23 Szczegółowy wykaz działań przeprowadzonych w ramach projektu Z folklorem za pan brat „Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego”	89
Zestawienie 24 Harmonogram projektu Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne	90
Zestawienie 25 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Krzeszów z Pasją „Krzeszowska Chata” ...	105
Zestawienie 26 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Mam duszę artysty	106
Zestawienie 27 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Nad brzegami Tanwi.....	107
Zestawienie 28 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Przystankowy Street Art	108
Zestawienie 29 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Weekend Szanty nad Wisłokiem	109
Zestawienie 30 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie „Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego” .	110
Zestawienie 31 Działania informacyjne i promocyjne w projekcie Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne	111

The poster features a background image of a rustic wooden house with a steep roof and a small window. The text is overlaid on this image. At the top, it says 'GMINNY OŚRODEK KULTURY W KRZESZOWIE'. Below that, 'serdecznie zapraszamy na:'. The main title 'UROCZYSTY OTWARCIE Krzeszowskiej Chaty' is in large, bold letters, with 'Krzeszowskiej Chaty' in red. The date and time 'Niedziela 16 września 2018 od godz. 14.30' are in bold black. The address 'Gminny Ośrodek Kultury w Krzeszowie ul. Rynek 9' is below. A paragraph of smaller text describes the project's funding. At the bottom, the project name 'Krzeszów z Pasją Krzeszowska Chata' is repeated in large, bold letters. The footer contains several logos: Centrum Kulturalne w Przemyślu, Podkarpackie Centrum Kultury, Podkarpacka Edukacja Kulturowa, GOK Krzeszów, and Narodowe Centrum Kultury.

GMINNY OŚRODEK KULTURY W KRZESZOWIE

serdecznie zapraszamy na:

UROCZYSTY OTWARCIE
Krzeszowskiej Chaty

Niedziela 16 września 2018
od godz. 14.30

Gminny Ośrodek Kultury w Krzeszowie
ul. Rynek 9

Zadanie realizowane w ramach projektu
Podkarpacka Edukacja Kulturowa
dofinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury
w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2016 – 2018.
Regionalnym operatorem programu jest Centrum Kulturalne w Przemyślu.

Krzeszów z Pasją
Krzeszowska Chata

Źródło: strona CK w Przemyślu (Dostęp: 16.11.2018).

Mam Duszę Artysty

**Rusza Rekrutacja Uczestników Projektu - do 2.07.2018r!
Liczba miejsc ograniczona-obowiązuje kolejność zgłoszeń!**

- *Warsztaty malarstwa na płótnie „Wakacje pachnące malarstwem” - 4.07.
- *Spotkanie z artystami - uczestnikami plenerów „Wiśniowa pachnąca malarstwem” - 12.07
- *Wspólne warsztaty plastyczne „Dzielę się dziełem” z wychowankami SOSW Strzyżów - 5.09.
- *Warsztaty z KGW Wiśniowa „ArtMistrz w kuchni” - 28.08.
- *Wyjazd studyjno-warsztatowy do Uniwersytetu Ludowego Rzemiosła Artystycznego - 25.07.
- *Wernisaż wystawy/Finał projektu - 13.09.
- *Zabawa, edukacja, twórczość, kultura w jednym!

***Darmowe warsztaty, spotkania i wyjazd,
zapewniamy materiały warsztatowe oraz catering!
Na koniec wspólna wystawa i pamiątkowe gadżety dla uczestników Projektu***

Koordynator Projektu:
Ośrodek Kultury w Wiśniowej

Partnerzy Projektu:
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wiśniowej
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Strzyżowie
Towarzystwo im. Zygmunta Mycielskiego
Powiatowe Centrum Kultury i Turystyki w Wiśniowej
Fundacja Cherry Home

Więcej informacji oraz zapisy pod numerem telefonu: 17 2775 393

Zadanie realizowane w ramach projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa dofinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2016-2018. Regionalnym operatorem programu jest Centrum Kulturalne w Przemyślu

Źródło: strona CK w Przemyślu (Dostęp: 16.11.2018).

Plakat projektu Przystankowy Street Art

PODKARPACKA
EDUKACJA
KULTUROWA

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA

CENTRUM KULTURALNE
w Przemyślu
Instytucja Kultury Województwa Podkarpackiego

PODKARPACKIE
przestrzeń otwarta

Zadanie realizowane w ramach projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa dofinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2016 – 2018. Regionalnym operatorem programu jest Centrum Kulturalne w Przemyślu.

PRZED

PO

PODSUMOWANIE PROJEKTU PRZYSTANKOWY STREET ART

8 października 2018 r.
godz.13:00

Gminny Ośrodek Kultury
Chłopice

**W PROGRAMIE PRZEJAZD KOLEJKĄ
TURYSTYCZNĄ PO TRASIE PRZYSTANKÓW**

Zapraszamy wszystkich, którzy
wzięli aktywny udział w projekcie
"Przystankowy Street Art"

Źródło: materiały Operatora regionalnego – CK w Przemyślu.

 WÓJT GMINY TRYŃCZA
TRYNIECKIE CENTRUM KULTURY
W TRYŃCZY

zapraszają
wszystkich sympatyków
pieśni i piosenek morskich na

**WEEKEND
SZAN Y**

W programie:

- **MŁODZIEŻOWA ORKIESTRA DĘTA Z TRYŃCZY**
- **GRUPA MAŻORETEK "FINEZJA"**
- **ZESPÓŁ PIOSENKI BIESIADNEJ
"JAGIELLANIE" Z JAGIEŁŁY**

14 PAŹDZIERNIKA 2018 R.

GODZ. 17.00

Hala Widowiskowo- Sportowa w Tryńcy

Wydarzenie organizowane w ramach projektu
Bardzo Młoda Kultura 2016- 2018

Plakat projektu Z folklorem za pan brat Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego

„Z folklorem za pan brat”

Szkolne Dni Dziedzictwa Kulturowego 2018

22-26 października 2018 r.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rudniku nad Sanem

PROGRAM:

Dzień I – poniedziałek 22.10.2018 r.
Spotkanie na auli SOSW

1. Otwarcie Szkolnych Dni Dziedzictwa Kulturowego „Z folklorem za pan brat” 2018
2. „Kultura folklorystyczna regionu” – prezentacja multimedialna
3. „Galeria sztuki ludowej” – wystawa uczestników warsztatów rękodziela artystycznego
4. Wystawa regionalnych strojów ludowych
5. Występ Zespołu Pieśni i Tańca „Raclawice”

Dzień II – wtorek 23.10.2018 r.
Spotkanie na auli SOSW

1. „Szlakiem rzemiosła użytkowego” prezentacja multimedialna
2. „Jak przechowywano dawniej żywność” – film edukacyjny
3. „Ginące zawody – tkactwo” – film dokumentalny
4. „Wrzosowa Wróżka i cudowne zielisko” – występ uczestników warsztatów teatralnych
5. Muzeum Wikliniarstwa w Rudniku nad Sanem – zwiedzanie wystawy ludowych przedmiotów użytkowych

Dzień III – środa 24.10.2018 r.
Spotkanie na auli SOSW

1. „Mówię czy godom” skecz w wykonaniu uczniów SOSW
2. „Czy strach ma wielkie oczy?” – stare przysłowia i porzekadła
1. „Ze śpiewem na ustach” ludowe pieśni regionalne – występ uczestników warsztatów wokalnych
3. Gry i zabawy, w tym: jaworowi ludzie, uciekaj myszko, stary niedźwiedź, itp.

Dzień IV – czwartek 25.10.2018 r.
Wycieczka autokarowa

1. Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej – zwiedzanie
2. „Ludowa wycinanka z papieru” – warsztaty
3. Taniec ludowy – występ uczestników warsztatów tanecznych

Dzień V – piątek 26.10.2018 r.
Spotkanie na auli SOSW

1. Konkurs wiedzy o kulturze ludowej regionu – zagadki z nagrodami
2. Wręczenie upominków uczestnikom warsztatów

Szczegółowych informacji udziela:
na terenie SOSW koordynator Pani Alicja Bronkiewicz
na terenie siedziby Zespołu Pieśni i Tańca współkoordynator Pani Agnieszka Rup

Upominki zostały ufundowane przez Centrum Kulturalne w Przemyśle w ramach projektu „Z folklorem za pan brat” oraz Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Poprowadź Mnie przez Świat” w Rudniku nad Sanem

Zapraszamy wszystkich uczniów, nauczycieli, specjalistów, wychowawców, rodziców do udziału w Szkolnych Dniach Dziedzictwa Kulturowego 2018

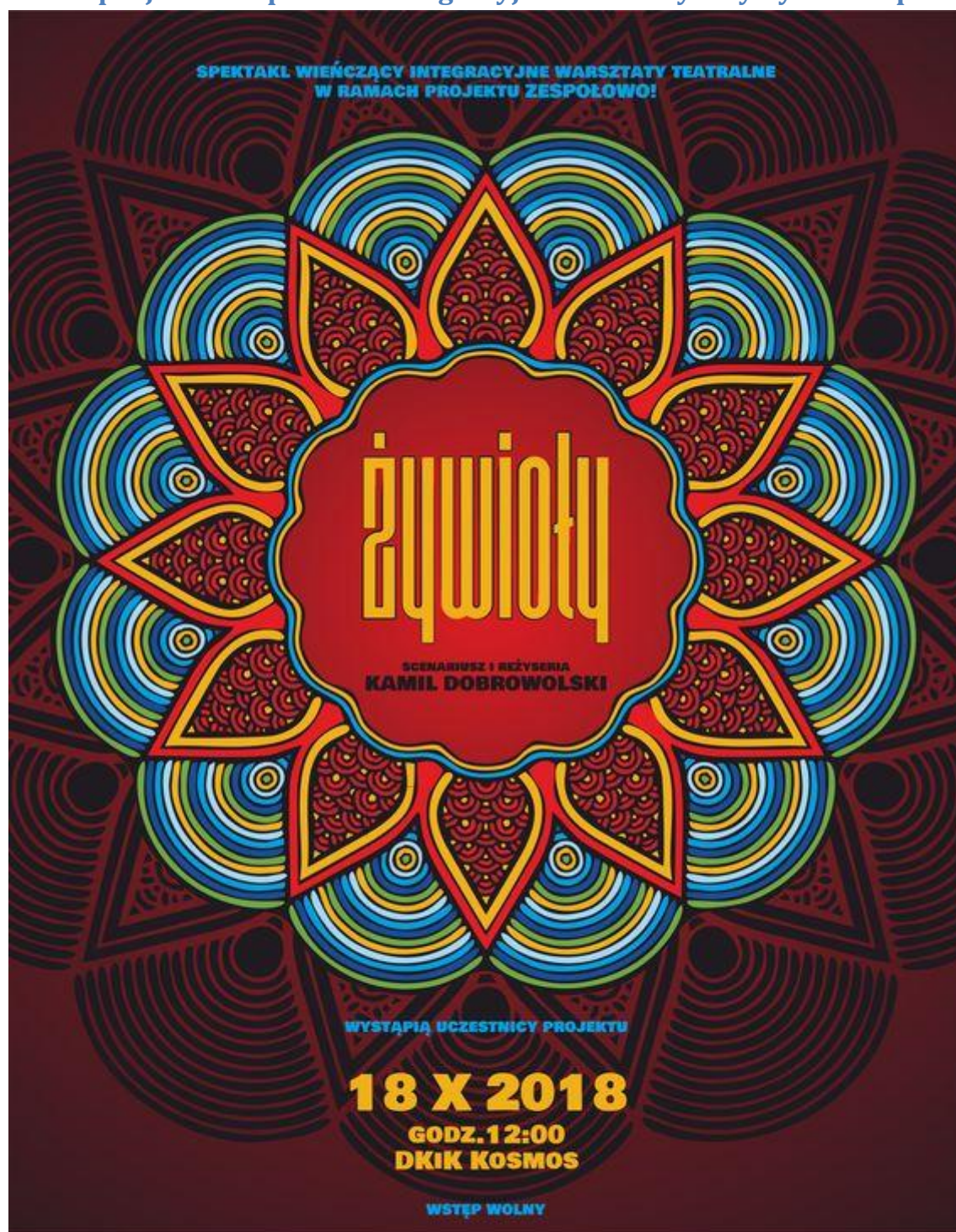

Plakat projektu Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne

Źródło: strona MOK w Dębicy <https://kosmos.mokdebica.pl/1579-zespolowo-integracyjne-warsztaty-teatralne>
(Dostęp: 16.11.2018).

Plakat projektu Zespołowo! Integracyjne warsztaty artystyczne – spektakl

Zadanie realizowane w ramach projektu Podkarpacka Edukacja Kulturowa dofinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2016 – 2018. Regionalnym operatorem programu jest Centrum Kulturalne w Przemyślu.

Źródło: materiały Operatora regionalnego – CK w Przemyślu.